

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

11'inci Birleşim
3 Kasım 2020 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Başkanlık Divanı olarak İzmir'de yaşanan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, teklifin Anayasa'ya aykırı görülmesi hâlinde gerek Komisyonda gerekse Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda kural bulunduğu, bu nedenle 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmeleri ne başlanmadan önce Anayasa'ya aykırılık iddialarının görüşülmesinin İç Tüzük'e uygun olmadığını düşündüğüne ilişkin açıklaması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, İzmir ilinde yaşanan deprem felaketine ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu ilindeki maden sahalarının çevresel etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Adana ilindeki eğitim sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeğü'nün, işsiz kalan ve tazminat hakları verilmeyen işçilerin haklarını almaları için yasa çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, acilen deprem bilim kurulu kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamının Ziraat Bankası, Tarım Kredi ile özel bankalara olan çiftçi borçlarını, kredi ve kredi kartı borçlarını, ticari sicil affını, çeşitli sebeplerle okullarıyla ilişkileri kesilen öğrencilerin mağduriyetlerinin giderilmesini de kapsayacak şekilde genişletilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

4.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, bugünkü teknolojiyle olası depremlere karşı önlem alınarak kayıpların en aza indirilebilmesi için doğayla kavgaya atılmayan, doğayı ranta kurban etmeyen bir iktidar gerektiğine ilişkin açıklaması

5.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 7250 Sayılı Kanun'la sözleşmeli er ve erbaşlara hafta içi ve hafta sonu mesai sonrası görev yerlerinden ayrılabilme izni verileceğinin hüküm altına alınmasına rağmen pandemi gerekçe gösterilerek sözleşmeli er ve erbaşların kışladan çıkmalarının yasaklandığına ilişkin açıklaması

6.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde ölenlere rahmet dilediğine, kurtarma çalışmalarına katılanlara teşekkür ettiğine, depremin değil tedbirsizliğin öldürdüğüne ilişkin açıklaması

7.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve arama kurtarma ekiplerini tebrik ettiğine, AK PARTİ'nin kuruluşunun 19'uncu yılında 1 milyon yeni üye için ülke genelinde 1 milyon fidan dıkeceklerine ilişkin açıklaması

8.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremden sonra gece gündüz çalışan kurtarma ekiplerine teşekkür ettiğine, tüm afetlere, zorluklara karşı beraberce karşı koyacak paydaş bir iklim birlikteliğine ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

9.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, Aksaray ili Ortaköy ilçesine ulaşımı sağlayan ve Karadeniz Bölgesi'ni Akdeniz ile Ege Bölgelerine bağlayan kara yolunun bir an önce tamamlanmasının hayati önem arz ettiğine ilişkin açıklaması

10.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, bakanların ve milletvekillerinin deprem bölgesindeki çalışmaları yakından takip ettiklerine, fedakârlıkla görev yapan arama kurtarma ekiplerine teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması

11.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybeden 107 yurttaşın yakınlarına başsağlığı dilettiğine, çarpık kentleşmenin, imar aflarının, denetimsizliğin sonuçlarını görerek kanunlara, akla, bilime daha sıkı uyulması gerektiğini bir kez daha ifade ettiğine ilişkin açıklaması

12.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, fedakârca çalışan arama kurtarma ekiplerine şükranlarını sunduğuna ilişkin açıklaması

13.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, mesleğe özgü tazminat hakları olmadan çalışan itfaiyecilerin, yer altında çalışan madencilerin, atama sıkıntısı yaşayan sağlık çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi için düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

14.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde vefat eden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, matrah artırımı, tüm idari para cezaları ve ÖTV'nin de 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamına alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

15.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Zonguldak İdare Mahkemesinin Amasra'da termik santral yapılmasına imkân veren nazım imar planı ile uygulama imar planındaki değişiklikleri iptal ettiğine ilişkin açıklaması

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara, vefat eden eski Başbakanlardan Mesut Yılmaz'a ve Covid-19 tedavisi sırasında hayatını kaybeden Anayasa Komisyonu eski Başkanı Burhan Kuzu'ya Allah'tan rahmet dilediğine, deprem sonrasında milletin gösterdiği birlik ve beraberliğin takdire şayan olduğuna, büyük fedakârlıklarla çalışan tüm arama kurtarma ekiplerini tebrik ettiğine, 17 Ağustos 1999 depreminde yaşananlardan ders çıkarılmadığının bir kez daha görüldüğüne, 2 Kasım 1943'te Stalin tarafından ata topraklarından sürgün edildikleri sırada hayatlarını kaybeden Karaçay Türklerini rahmetle andığına, Kahramanmaraş ilinde çöp toplama tesisine, Afşin-Elbistan Termik Santrallerine ve yetkilileri Kahramanmaraş'ın sesini duymaya davet ettiklerine ilişkin açıklaması

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün kurum ve kaynaklarını arama kurtarma çalışmalarının yürütülmesi ve yaraların sarılması için seferber ettiğine, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının felaketin hukuki boyutunun takipçisi olduğuna, deprem master planlarının süratle icra edilmesi, kentsel dönüşüm çalışmalarının kararlılıkla devam ettirilmesi ve depremle mücadele için bilim kurulu kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Hakkâri ili Yüksekova ilçesine bağlı Esendere beldesi Duranlar köyünde 29 Ekim günü Şerali Dereli'nin ölümüyle ilgili valiliğin yaptığı açıklamaya, Viyana'da meydana gelen olayda hayatını kaybedenlerin ailelerine başsağlığı dilediklerine, bu olayın arkasında IŞİD'in olduğuna, bu IŞİD saldırıları karşısında hassas davranmanın, bu örgüt karşısında uyanık durmanın ve mücadeleyi sürdürmenin büyük önem taşıdığını vurgulamak istediğine ilişkin açıklaması

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir ilinde meydana gelen deprem sonrası arama kurtarma çalışmalarına katılan ekiplere güç kuvvet dilediklerine, parlamentoların acıyı paylaşmak ve üzüntüyü ifade etmek gibi görevleri olduğuna ancak esas görevlerinin acıların tekrarlanmamasını sağlamak olduğuna, kayıpların olmaması için siyaset kurumunun sorumluluk üstlenmesi gerektiğine, 3 Kasım 1990'da hayatını kaybeden halk sağlığı disiplininin kurucusu ve Sağlık Bakanlığı eski Müsteşarı Nusret Fişek'i rahmetle ve minnetle andıklarına, 3 Kasım 1996 tarihinde meydana gelen ve devlet-siyaset-mafya üçgeninin yasa dışı ilişkilerinin ortaya çıkarılmasında önemli rolü olan Susurluk kazasının Meclis tarafından araştırılarak 800 sayfalık bir komisyon raporunun ortaya çıktığına, 3 Kasım 1839'da Gülhane Parkı'nda Hariciye Nazırı Mustafa Reşid Paşa tarafından okunan Tanzimat Fermanı'na ilişkin açıklaması

20.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, arama kurtarma ekiplerine yürekten teşekkür ettiğine, vefat eden eski Başbakanlardan Mesut Yılmaz'ı rahmet, minnet ve şükranla yâd ettiğine, coronavirüs tedavisi sırasında hayatını kaybeden Anayasa Komisyonu eski Başkanı Burhan Kuzu'ya Allah'tan rahmet niyaz ettiğine, 3 Kasım 2002'de yapılan seçimlerden sonra "Durmak yok, yola devam." anlayışıyla millete hizmet eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK PARTİ hükûmetlerinin nice büyük hizmetleri millete buluşturmaya devam edeceğine, Organ ve Doku Nakli Haftası'nda vatandaşın farkındalığını ve duyarlılığını artırmaya mecbur olduklarına, başarılı bir çalışma haftası dilediğine ilişkin açıklaması

21.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın (10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin ön görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Somalı madencilerin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla, grupların mutabakatıyla 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne bir madde eklenmesiyle madencilerin derdine derman olunabileceğine ilişkin açıklaması

23.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, kadın hakları aktivisti Nusaybin Belediyesi eski Eş Başkanı Ayşe Gökhan'ın beş gündür gözaltında olduğuna, "Kadın hakları savunucularına dokunmayın." demek istediğine, cezaevinde bulunan 85 yaşındaki Ali Kaya'nın tansiyon, şeker, böbrek yetmezliği hastası olduğuna ve ölmeden önce ailesiyle vedalaşması için gereğinin yapılmasını istediklerine ilişkin açıklaması

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, CHP olarak Komisyon da dile getirdikleri gibi 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili Anayasa'ya çok yönlü aykırık iddiaları olduğuna, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanmadan teklifin Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, torba kanun tekliflerinin görüşülmesi sırasında Anayasa'ya aykırılıkla ilgili sıkıntılar çıktığına, bu yüzden 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşülmesine geçilmeden usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, AK PARTİ hükûmetlerinin vesayetle, darbelerle, paralel ve derin yapılarla mücadele ettiğine, millî iradenin hâkimiyetini egemen kıldığına ilişkin açıklaması

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının sıralaması ile Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 239, 238 ve 232 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, (10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek Genel Kurulun 3 Kasım 2020 Salı günü birleşiminde yapılması, yapılacak görüşmelerde siyasi parti gruplarına yirmişer dakika süre verilmesi ve bu görüşmenin tamamlanmasından sonra başkaca denetim konusunun görüşülmemesine ilişkin önerisi

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, (2/1577) esas numaralı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/94)

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlara Üye Seçimi

1.- Dijital Mecralar Komisyonuna üye seçimi

IX.- MECLİS ARAŞTIRMASI

A) Ön Görüşmeler

- 1.- Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ve 145 milletvekilinin, ülkemizde olası depremlerin neden olacağı zararların en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması kurulmasına ilişkin önergesi (10/3200)
- 2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 20 milletvekilinin, deprem politikasındaki eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3361)
- 3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, toplanan deprem vergilerinin nerelere harcandığının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3362)
- 4.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir'de meydana gelen depremin ardından eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3364)
- 5.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ülkemizde yaşanabilecek muhtemel deprem felaketi öncesinde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3365)

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239)

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

- 1.- İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olup olmadığı hakkında

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, rektör atamalarına ve YÖK tarafından vakıf üniversitelerinin AR-GE bütçeleri ile ilgili alınan bir karara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34481)
- 2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, ABD hazinesine bağlı Mali Suçları Araştırma Ağı'na ait belgelerde yer alan bilgiler kapsamında MASAK tarafından yapılan işlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34482)
- 3.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, havacılık sektörünün salgın sebebiyle yaşadığı finansal sıkıntıya ve THY bünyesinde yapılan üst düzey yönetici atamalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34484)
- 4.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Eylül 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile acele kamulaştırma kararı verilmesine ve bazı sorunlara,
Eylül 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile acele kamulaştırma kararı verilmesine ve bazı sorunlara,
Son 10 yılda kamulaştırılan taşınmazlara ve acele kamulaştırmalara,
Eylül 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile acele kamulaştırma kararı verilmesine ve bazı sorunlara,
İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34486), (7/34487), (7/34488), (7/34489)
- 5.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, ülkemizdeki devlet hastanelerinin yabancı ilaç ve tıbbi malzeme firmalarına olan borçlarına ve vatandaşların ilaca ve sağlık malzemelerine erişimine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34490)
- 6.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray-Ulukışla Demiryolu Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34617)
- 7.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Ardanuç ilçesindeki ormanlık alanda yapılan gençleştirme çalışmasına dair çeşitli iddialara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/34701)
- 8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ithalat ve ihracat yapılan ülkelerle kurulan siyasi ilişkilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34719)
- 9.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görevden alınan bir hekimin cinsiyetçi sözlerine yönelik herhangi bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34720)
- 10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yabancı ilaç şirketlerine ithalat sebebiyle yapılan borçlanmaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34721)
- 11.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti yapan tesisler hakkında yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı'na ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34821)
- 12.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kızılay yöneticileri hakkında İçişleri Bakanlığınca verilen para cezalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34822)
- 13.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, bir üniversitede açılan akademisyenlik kadrolarına yapılan alımlarda usulsüzlük yapıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34823)
- 14.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkanı'nın sosyal medya hesabından yaptığı bazı paylaşımlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34824)
- 15.- Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, YÖK tarafından yurt dışındaki üniversitelere yerleştirilen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına yatay geçiş hakkı tanınması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34825)
- 16.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde bulunan bazı nadir yazma eserlerin kaybolmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34826)

17.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2019 yılı Sayıştay Düzenlilik ve Denetim Raporu'nda RTÜK'e dair yapılan tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34827)

18.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Bodrum'da bulunan bazı taşınmazların özelleştirilmesi için Özelleştirme İdaresi Kuruluna yetki verilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34828)

19.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hatay'da KPSS'nin tek bir merkezde yapılmasına ve bu nedenle yaşanan bazı sorunlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34829)

20.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, 2020 yılında Türkiye genelinde ve Karaman ilinde meydana gelen doğal afetler nedeniyle zarar gören tarım arazilerine ve zararların karşılanması için ayrılan ödenek miktarına ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/34905)

21.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Milli Piyango İdaresi uhdesindeki şans oyunlarının işletme hakkının devrine yönelik sözleşmeye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34920)

22.- Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar'ın, kamuda kullanılan araçlara dair bazı verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34921)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Kızılay tarafından yapılan ramazan zekatı yardımına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34922)

24.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, kamu kurumları tarafından kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34927)

25.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, kamu kurumları tarafından sivil toplum örgütlerine ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34928)

26.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlıkların ve ilgili kamu iktisadi teşebbüslerinin yurt dışında kurdukları şirketlere ve bazı verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34929)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, tıp fakültesi mezunlarına ve TUS'a katılım ve başarı oranlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/34930)

3 Kasım 2020 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:15.01

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Başkanlık Divanı olarak İzmir'de yaşanan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim ancak buradan Başkanlık Divanı olarak İzmir merkezde yaşanan depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Rabb'imden rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Rabb'imden niyazımız da bu tarz afetlerden bizleri korumasıdır, Rabb'im betenden saklasın.

Gündem dışı ilk söz, İzmir'de yaşanan deprem felaketi hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'e aittir.

Buyurun Sayın Şeker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, İzmir ilinde yaşanan deprem felaketine ilişkin gündem dışı konuşması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin bir gerçeği olan ve cuma günü de İzmir'de yaşanan deprem hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, cuma günü İzmir'de yaşanan deprem nedeniyle hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı olanlara acil şifalar diliyorum.

Bugün doksana bir saat sonra sağlıklı bir şekilde enkazdan çıkarılan, 83 milyon insanımıza sevinç gözyaşları akıttıran Ayda yavrumuza da acil şifalar ve sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Arama ve kurtarma ekiplerine özverili çalışmalarından dolayı da burada özellikle teşekkür ediyorum. İzmir'imize ve ülkemize geçmiş olsun diliyorum.

Devletimiz tüm imkânlarıyla sahada olup İzmirli hemşehrilerimizin yanındadır. Yapılan çalışmalar, arazide yapılması gereken her türlü çalışma devlet tarafından, bakanlıklar tarafından yapılmaktadır. Yardımlar yapılıyor, tespitler yapılıyor. Bununla birlikte, bu deprem nedeniyle yıkılan binalardan dolayı sorumlular hakkında yasal işlemler başlatılıyor. Bir taraftan da hızlı bir şekilde yeni konutların, güvenli konutların yapılması için start verildi, çalışmalar hızlı bir şekilde devam ediyor.

Evet, değerli milletvekilleri, ne yazık ki depremler, bize, ölümlere depremin değil de planlama hatalarının ve sağlıksız

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

binaların neden olduğunu gösterdi. Tıpkı 99 depreminde olduğu gibi bu depremde de yine deprem nedeniyle sadece 1 kişi hayatını kaybetti. 99'da fay hattına düşen insanımız hayatını kaybetmişti, burada da Seferihisar'da sahilde tekerlekli sandalyede olan ve tsunami nedeniyle suya kapılan Fatma teyzemiz hayatını kaybetti, onun dışındakilerin tamamı maalesef sağlıklı ve güvensiz yapılardan dolayı hayatlarını kaybetti yani biz insanların hatasından, kusurundan dolayı hayatlarını kaybetti.

Depremlerde can ve mal kaybının en aza indirilmesi için hükûmete, yerel yönetimlere ve vatandaşlarımıza büyük sorumluluklar düşmektedir. Hükûmetimiz, bugüne kadar, deprem öncesinde, deprem anında ve deprem sonrasında nelerin yapılacağı konusunda tedbirler aldı, almaya da devam ediyor. Bu anlamda gerekli olan bütün yasal çalışmalar da bu yüce Meclis çatısı altında siz değerli milletvekillerinin oylarıyla kabul edildi. Türkiye'nin afet yönetimi konusunda, afet koordinasyonunda AFAD tek yetkili olarak tanımlandı, bunun kanunu çıkarıldı ve böylece koordinasyondaki kargaşanın da önüne geçilmiş oldu. Yapı Denetimi Hakkında Kanun çıkarıldı, önemliydi. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun yani kamuoyunda "kentsel dönüşüm" adı altında tanımlanan yasa çıkarıldı ve Deprem Yönetmeliği çıkarıldı. Bir taraftan, TOKİ depreme dayanıklı konutlar üretmeye başladı. Kentsel dönüşüm yapmak isteyen tüm vatandaşlarımıza da devlet her türlü imkânını seferber etmektedir. Muafiyetler getirildi, destekler verildi, verilmeğe de devam ediyor.

Saygıdeğer milletvekilleri, depremde can kaybını en aza indirmek için belediyelerimize ve özel idarelerimize önemli görevler düşmektedir. Öncelikle, kaçak yapılara kesinlikle göz yumulmamalı, sıkı denetim yapılmalı. Bina bittikten sonra değil, temel aşamasında müdahale edilmeli ve o anda önlenmeli. Aktif fay hatları üzerindeki yapılaşmalar bir an önce oradan taşınmalı ve bununla ilgili plan çalışmaları, imar plan çalışmaları mutlaka gözden geçirilmeli; fay hattı, çökme bölgeleri, alüvyon bölgeler bir an önce boşaltılmalı. Risk alanları üzerinde bulunan binalar taşınmalı, riskli yapılar bir an önce tespit edilip yıkılmalı. Bütün bunların yapılması konusunda belediyelerimize her türlü yetki verilmiş durumdadır. Sizlerin oylarıyla bu Mecliste, bu çatı altında çıkarılan bütün kanunlarla belediyelerimiz bu çalışmalarının hepsini çok rahat bir şekilde yapabilirler, uygulayabilirler, önlerinde hiçbir engel yok. Bu konuda da zaten belediyenin sıkıştığı yerde, yetişemediği yerde Hükûmetimiz, devletimiz derhâl ona yardımcı oluyor ve destek olmaya çalışıyor. Bunun örneğini biz 1999 Kocaeli depreminden sonra Kocaeli Büyükşehir Belediyesinde yaşadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, depremden hemen sonra, 2004 yılında bütün Kocaeli'yi masaya yatırarak riskli alanların tespiti yapıldı, fay hatlarıyla ilgili çalışmalar yapıldı; üniversiteyle, TÜBİTAK'la ortak projeler yapıldı, yapılaşmaya uygun olmayan zeminlerin tamamı imar planları nedeniyle yapılaşmaya kapatıldı ve uygun alanlar tespit edilerek o bölgelerde de belediye kanalıyla, TOKİ kanalıyla konutlar üretilmeye başlandı.

Dolayısıyla, bu anlamda belediyelerimizin kentsel dönüşümü önemsemesi lazım. Gerçekten, kentsel dönüşüm sağlıklı alandaki yapıların boşaltılması anlamına gelmektedir, kentsel dönüşüm aynı zamanda bir koruyucu hekimlik görevi görmektedir. Hasta olmadan önce koruyucu hekimin görevi neyse -depremlerde ölümler olmasın istiyorsak- kentsel dönüşüm de aynı görevi yaptığı için önemsemeliyiz diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Ordu'daki maden sahalarının çevresel etkileri hakkında söz isteyen Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'e aittir.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu ilindeki maden sahalarının çevresel etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Değerli arkadaşlarım, siyanürle altın ayırıştırma, gelişmiş ülkelerin kullandığı ancak kendi ülkelerinde değil, daha çok sömürge ülkelerinde ve az gelişmiş ülkelerde uyguladığı bir yöntem. Madencilikte 1 kilo demir için 2-3 kilo cevher, 1 kilo bakır için 300 kilo cevher ve 1 kilo altın için ise tam 5 milyon kilo cevher işlenmekte yani 5 bin ton. Bir yılda 312 bin ton su kullanılıyor, yine ortalama bir işletme bir yılda 250-300 ton siyanür kullanıyor, 7 bin ton sülfürik asit kullanıyor. Fatsa Bahçeler madeninde siyanürle muamele ettikleri siyanür yemiş toprakta şu anda ot bile bitmiyor. Burada ağaç diktiler, ağaç yetişmedi, sonra çim ektiler, çim de büyümeyince şimdi parça parça yapay çimler getirdiler ve onları suluyorlar. Doğu Karadeniz gibi sadece nemden çim büyüyen bir yerde, dağın başında çimi suluyorlar değerli arkadaşlarım.

Ordu'da yeni 9 ihaleyle beraber 46 tane arama ruhsatı var. Toplamda 70 bin hektar alanda sondaj faaliyeti olacak, Ordu coğrafyası 600 bin hektar yani neredeyse onda 1'inden fazlasını sondaj alanı yapmış durumdasınız. Ünye ilçemiz Bozdağ'a maden aramak için 38 sondaj planlanmış. Bozdağ, içinde 40 hane yaşayan bir dağ ve eteklerinde 500 hane Bozdağ'dan akan sularla yaşıyor. Sondaj yapılan alanlar insanların bahçeleri, evlerinin kenarı, yaşam alanları. Bir hafta önce, Ordu Ünye ilçemizde Yeşilkent ve Üçpınar'da sondaj yapmaya direnen köylülere jandarmanın ve güvenlik güçlerinin çok sert bir müdahalesi oldu. Kadın, yaşlı, çocuk demeden biber gazı sıkıldı, coplandı, kadınlar yerlerde sürüklendi ve hakarete uğradı. Kanseri hastası Kesim kadın kodese tıkıldı. Arkadaşlar, Üçpınar'da da, Balık'ta da analar asker doğuruyor, askere gönderiyor, devlete vergi veriyorlar. Bakın, bu halkın çocuklarına, bu analara, bu çocuklara gaz sıkmaya, cop vurmaya, yerlerde sürüklemeye kimler emir veriyor? Şimdi, bu benim askerim bu kadınlara, bu çocuklara kimin için gaz sıkıyor bir bakalım. Türkiye'de altın madeni işleten firmaların büyük çoğunluğu geçmişte FETÖ'cü yapılanmayla açık iştiraki olan insanlar. FETÖ, dershanelerden çok daha fazlasını bu madenlerden elde etti, istedikleri gibi doğa talanı yapmak için de AKP'ye tam 17 kere kanun ve mevzuat değişikliği yaptırdı. FETÖ'nün 15 Temmuzda devlete sıkıştığı her kurşunun, şu çatıya attığı bombanın arkasında bu altın madenlerinden elde ettiği gelirlerin ve bununla yetiştirdiği teröristlerin de katkısı var. FETÖ davasında kayyum atanan Koza Madencilik'in 5 adet altın madeni işletmesi vardı, FETÖ'nün amiral gemisiydi. Fatsa Bahçeler ve Kaz Dağları'ndaki firma da onun alt taşeronu olarak görev yapan, yani stajını Koza'da yapan bir firma. Geçtiğimiz aylarda altın madenini genişletmek için yanındaki ormanı yakmaktan bile çekinmediler yani sabotaj yaptılar. Yani ormanı kim yakar? Kurtuluş Savaşı'nda İzmir'i yakanlardan ne farkı var bunların? Yani, bu Ünye'de halkı korumak için görevli olan askere, bu halkı korumak yerine, FETÖ'cü maden şirketlerini koruma emrini kim veriyor? Kanseri hastası Kesim Bozkurt kadını coplayıp sonra da kodese tikanlar kime hizmet ediyor görün istedim, bilin istedim.

Değerli arkadaşlarım, bu altın madenlerinin devlete en ufak bir katkısı yok. Fatsa Bahçeler'deki madenin yıllık olarak devlete vereceği düşünülen, söylenen miktar 2 milyon dolardır. Fakat aynı havzada yani Ünye ve Fatsa Havzası'nda toplanan fındığın ülke ekonomisine katkısı 300 milyon dolardır. Yani 2 milyon dolar-300 milyon dolar... Tam 150 katı tarım ürününü riske ediyorsunuz. Bugün yarın fındıkta eğer bir siyanür tespit edilirse tüm Türkiye fındığı risk altında olacaktır. 2017'de yaptığımız değişiklik ile bu sondajlara da "ÇED Gerekli" durumunu ortadan kaldırdınız. Hâlbuki doğa insan vücudundan farklı değil. Sizin vücudunuza bir bölgenizden iğneyle biyopsi almak için onlarca doktorun onayından geçiyorsunuz fakat ÇED için bu rapor gerekli değil. Üçpınar'da halk evinin bahçesinin yoluna oturmuş beklıyor ve diyorlar ki "Sondajla delik deşik edilmiş, bağırna yüzlerce hançer sokulmuş, aside ve siyanüre bulanmış bir coğrafyada fare gibi yaşayacağımız insan gibi ölürüz ve eninde sonunda defolup gidecekler. Ege'de Kaz Dağları'nda gönderdik, Bozdağ'dan da göndereceğiz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – İnsanlar, Fatsa meydanında çevre katliamına dikkat çekmek ve yaşam alanlarını korumak için günde yarım saat kitap okuma etkinliği yapıyor; ben de onlara destek vermek için burada, kürsüde kalan süremi sessizce kitap okuyarak tamamlamak istiyorum. Susmak da bazen iyi bir ifade yöntemidir. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ek süre de verelim Başkanım.

BAŞKAN – Süreniz tamamlanmıştır, teşekkür ediyorum Sayın Adıgüzel.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Adana’da eğitim sorunları hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Kemal Peköz’e aittir.

Buyurun Sayın Peköz. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Adana Milletvekili Kemal Peköz’ün, Adana ilindeki eğitim sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adana’nın eğitim sorunları için grubum adına söz almış bulunuyorum. Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce İzmir’de yaşanan deprem nedeniyle 107 insanımız yaşamını yitirdi, onlara rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum, yaralı yurttaşlarımıza da acil şifalar temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir eğitim yılına 21 Eylül itibarıyla yine başlamış olduk. Yüz yüze eğitimle ilgili sorunlar halledilememişken şimdi bir de uzaktan eğitim sorunuyla baş başa kalmış durumdayız. Sayın Selçuk Millî Eğitim Bakanı olduğunda doğrusu çok bir ümitsizdim, kendisini yayıncılığı ve yayınları nedeniyle önceden tanıyordum fakat gelinen noktada işin bir bakanın sorunu olmadığını, bir sistem sorunu olduğunu, dolayısıyla sorunu aşmak için sadece bakanın inisiyatifinin yeterli olmadığını hep beraber görmüş olduk.

Değerli arkadaşlar, Adana’da yaklaşık 250 bin Suriyeli yaşamakta ve bunların yaklaşık olarak 40 bin civarında çocuğu var, öğrencisi var. Bunlarla ilgili herhangi bir çözüm üretilebilmiş değil. Yine, ana dili Türkçe olmayan insanların dillerinin geliştirilebilmesi, Türkçeyi öğrenebilmeleri için de herhangi bir önlem alınabilmiş değil. Her konuda çok ciddi sorunlar ve yetersizlikler var.

Adana’daki başlıca sorunları sıralamaya kalkarsak dersliklerin az olması, bina bakım ve onarım çalışmalarının yeterli olmaması... Şu anda 4 ilçede 5 tane okulda, yaklaşık 3 bin öğrencinin okuduğu okulda tadilat, tamirat işleri devam etmekte ve öğrenciler başka okullarda eğitim yapmaktadırlar. Özel eğitime yönelik sınıflarda donatım malzemelerinin yetersiz olması; özel eğitim, okul, kurum ve sınıfların yaygın ve yeterli olmaması; e-okul sisteminde özel eğitim sınıflarına ait bilgilere ulaşılamaması; normal eğitime geçiş konusunda fiziki yapının yetersizliği, raporda tespit edilmiş ve anlatılmış.

EĞİTİM SEN, ders yılı başında defalarca izahatlarda, açıklamalarda bulundu, defalarca taleplerde bulundu ve sorunun nasıl çözüleceği konusunda önerilerde bulundu. Bu önerilerin içerisinde, öncelikle okulların eğitime hazırlanması, sınıfların yeterli sayıya getirilmesi, yeterli sağlık malzemesinin, dezenfektanın, benzeri şeylerin bulunması ve öğretmen eksikliğinin giderilmesi için tayinlerin yapılması söz konusuydu. Bunların hiçbir tanesi yapılmadı. Gelinen aşamada yine çok ciddi sorunlarla karşı karşıyayız.

Adana’da 1.642 eğitim kurumunda 23.746 öğretmen bulunmakta, 473.650 öğrenci eğitim görmektedir. Yapılan araştırmalara göre şu anda bilgisayar ve internet altyapısı olan ve bu sisteme ulaşabilen yaklaşık olarak 240 bin öğrenci bulunmakta. Diğer öğrenciler yani yaklaşık olarak 240 bin öğrenci de bu eğitimden yoksun olmaktadır. Çünkü ya donanım yok, alet edevat yok ya da internet sistemi yok; ya babalarının, annelerinin akşam işten eve dönmelerini bekliyorlar ki bunların telefonlarından yararlanabilsinler, internete girebilsinler ya da havalar güzel olduğu zaman dağlara, tepelere çıkıp internetin çekebildiği yerlerde bundan yararlanmaya çalışmaktadırlar ama bu da her zaman mümkün olmadığı için öğrencilerin çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kaldığı bir gerçek.

Eğitim, Anayasa’mız gereği herkesin hakkı olan ve esirgenmemesi, korunması ve mutlaka yerine getirilmesi gereken bir sistem. Türkiye’de bizim talep ettiğimiz ana dilde eğitim için şu ana kadar herhangi bir girişim olmadı ve son derece uzak bir noktada duruyor olmasına rağmen Kürtçeyle ilgili öğretim en azından seçmeli ders olarak konmuş idi. Ancak enteresan bir şey var, 2012’den bugüne kadar yapılan öğretmen atamalarında toplam Kürtçe bilen 59 öğretmen ataması yapılmıştır. Örneğin 2017 yılında 20 bin öğretmen ataması yapılmış, bu 20 bin öğretmenin içerisinde sadece ve sadece 1 öğretmen var Kürtçe eğitimi verebilecek olan. Dolayısıyla da bunun yerine gelmesi söz konusu değil, bir oyalamadan ve aldatmadan ibarettir. Şu ana kadar tespit ettiğime göre, Adana’da Kürtçe eğitim verebilecek ya da öğretim verebilecek hiçbir öğretmen yoktur. Başka illerin çoğunda da yine bunlar bulunmamakta ve sene başında çocuklara seçmeli ders sorulduğunda insanlar tabii ki, doğal olarak, bu durumda herhangi bir farklı dili tercih etmemekte ve onu talep etmemektedirler çünkü biliyorlar ki bunun eğitimini, öğretimini alamayacaklar ve yapamayacaklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Peköz, tamamlayınız sözlerinizi.

KEMAL PEKÖZ (Devamla) – Türkiye’nin bütün sorunları iç içe girmiş durumda, eğitim de bunun başında gelen sorunlardan bir tanesidir. Eğitimin sorunlarının giderilmemesi hâlinde önümüzdeki dönemde çok daha fazla sorun yaşayacağımız bilinmelidir. Çünkü herkes ağzını açtığında, herhangi bir konuda konuşmaya başladığında “Bu iş eğitim sorunu.” der ama Türkiye şu anda eğitim sorununu bile kendi başına çözmemiş, rayına oturtamamış. Öğrencilerin yaklaşık yarısı eğitimden uzak kalmakta ve önümüzdeki dönemde bu, belirli kuşakların kaybı anlamına gelmektedir. Bunların bir an önce giderilmesi için Meclisin bir çaba içinde olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Sayın Pekgöz’ü Kemalbay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgöz’ü’nün, işsiz kalan ve tazminat hakları verilmeyen işçilerin haklarını almaları için yasa çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Uzay Ajansında da yöneticilik yapmış Akgiray kardeşlere ait Türkiye’nin en büyük teknoloji marketiyken batan Bimeks’te, çalışırken bir anda işsiz kalan, tam dört yıldır da tazminat hakları gasbedilen ve ücretlerini alamayan işçiler, 1.500 işçi, sokakta direniyor. Bu işçiler “Mücadelemize, bizden çaldıklarıyla şatafatlı hayatlarına devam eden ve akademik çevrelerde saygınlıklarından hiçbir şey kaybetmeyen Akgirayları ifşa ederek başlıyoruz.” Kendilerini zincirlemişler Boğaziçi Üniversitesi önünde “Her şeyi yaptık, davaları kazandık, icra takipleri yaptık. Hukuk bu hırsızlara işlemiyor, hakkımızı alamıyoruz, artık yeter.” diyorlar; oturma eylemini sürdürüyorlar, işçilerin karşısına polis çıkıyor. Önlerindeki bu polis barikatlarını kaldıralım. Gelin, işçilerin

haklarını almaları için yasalar çıkaralım.

BAŞKAN – Sayın Güner...

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güner'in, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, acilen deprem bilim kurulu kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İzmir'de yaşanan depremde yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifa diliyorum. "Deprem öldürmez, bina öldürür." sözü her depremden sonra konuşuluyor, ülkemizin deprem gerçeği de dile getiriliyor ancak depremin etkisi unutulunca yine aynı sorunlar yeni bir depreme kadar süregidiyor, depremlerde yaşanan acılar onu yaşayanların dışında unutuluyor. Depremlerden önce ise nedense çözüm için yeterince çaba ve çalışma gösterilmiyor. Kanun var, siyasi iktidar yetkileri Çevre ve Şehircilik Bakanlığında toplamış, bu durumda riskli yapılar için uygulamaya geçilmeli ve gereği yapılmalıdır. Depremin nerede, ne zaman olacağı belirsizdir. Acilen deprem bilim kurulu kurularak bilim insanlarıyla tavizsiz gerekenler yapılmalı ve çalışmalara derhâl başlanmalıdır.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamının Ziraat Bankası, Tarım Kredi ile özel bankalara olan çiftçi borçlarını, kredi ve kredi kartı borçlarını, ticari sicil affını, çeşitli sebeplerle okullarıyla ilişkileri kesilen öğrencilerin mağduriyetlerinin giderilmesini de kapsayacak şekilde genişletilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vergi, SGK, BAĞ-KUR, HGS, OGS ve kamu borçlarının yapılandırılmasıyla ilgili kanun Meclis gündemine gelmiştir. Bu kanunun kapsamı genişletilmeli, çiftçi borçları, Ziraat Bankası, Tarım Kredi ve özel bankalara olan çiftçi borçları da bu kapsam dâhiline mutlaka alınmalıdır. Kredi ve kredi kartları borçları da kapsam dâhiline alınıp bu insanlara da bir fırsat verilmelidir. Mutlaka ticari sicilleri bozulanlara sicil affı çıkartılmalıdır. Okullardan kaydı silinme, devamsızlık, ders geçememe, harç yatıramama gibi sebeplerden dolayı öğrenciler için mutlaka öğrenci affı çıkartılmalı ve bu okumak isteyen çocuklara eğitim hakkı mutlaka tanınmalıdır.

Teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

4.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, bugünkü teknolojiyle olası depremlere karşı önlem alınarak kayıpların en aza indirilebilmesi için doğayla kavga etmeyen, doğayı ranta kurban etmeyen bir iktidar gerektiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Depremleri önleme ya da önceden kesin olarak zamanını bilme olanağımız yok ama bugünkü teknolojimizle olası depremlere karşı önlem alarak zararı ve kayıpları en aza indirebiliriz. Bunu yapmak için de doğayla kavga etmeyen, doğayı ranta kurban etmeyen bir iktidar gerekli. Oysaki AKP için rant, var oluş nedenidir. AKP, gölgesinden yararlanamadığı ağacı kesmek için bir dakika bile düşünmez. "Yararlanmak" dediysek bu yandaşın yararındır, yurttaşın değil. Böyle olunca da felaketler, acılar kaçınılmaz oluyor. Gördük ki İzmir'de yıkılan binalar tarım alanlarında yapılmış. Tarım alanları, doğa talan ediliyor, kanunlara rağmen doğayı katlediyorsunuz.

Seçim bölgem Edirne'de Saros Körfezi'ni yok etmek için kanunları bile hiçe sayıyorsunuz. Fay hattına 7 kilometre uzağa olumsuz ÇED Raporu'na rağmen, FSRU doğal gaz limanı yapmaya çalışıyorsunuz. Ey, gözleri doların yeşilinden başka yeşili görmeyenler, ne zaman paranın yenmediğini anlayacaksınız?

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

5.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 7250 Sayılı Kanun'la sözleşmeli er ve erbaşlara hafta içi ve hafta sonu mesai sonrası görev yerlerinden ayrılabilme izni verileceğinin hüküm altına alınmasına rağmen pandemi gerekçe gösterilerek sözleşmeli er ve erbaşların kışladan çıkmalarının yasaklandığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bundan üç ay önce yüce Meclisimiz 7250 sayılı Kanun'u kabul etti. Bu kanun 23 Temmuz 2020 tarih ve 31194 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Kanunla, 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu'nun 8'inci maddesinde değişiklik yapılarak sözleşmeli er ve erbaşların hafta içi ve hafta sonu mesai sonrası görev yerlerinden ayrılabilmeleri için izin verileceği hüküm altına alındı. Henüz yürürlüğe giren kanunun mürekkebi dahi kurumadan sözleşmeli er ve erbaşlar yüce Meclisin ortaya koyduğu iradeyi ve yaptığı kanuna güvenerek ailelerini birliklerinin bulunduğu şehirlere taşıdılar, şimdiyse pandemi gerekçe gösterilerek kışladan dışarı çıkmaları yasaklanmış durumda. Bu gençler ailelerine hasretler. Soruyorum: Covid-19 sadece sözleşmeli erleri mi tehdit ediyor, subay ve astsubaylara bulaşmıyor mu?

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

6.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde ölenlere rahmet dilediğine, kurtarma çalışmalarına katılanlara teşekkür ettiğine, depremin değil tedbirsizliğin öldürdüğüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Güzel İzmir'imizde meydana gelen depremde ölenlere rahmet, yaralananlara acil şifalar diliyor, milletimize "Geçmiş olsun." diyor, kurtarma için katkı veren, çaba sarf eden herkese teşekkür ediyorum.

Yer kabuğu içindeki kırılmalar nedeniyle ani olarak ortaya çıkan titreşimlerin dalgalar hâlinde yayılarak geçtikleri ortamları ve yer yüzeyini sarsması olayına "deprem" deniyor. Dünyada her yıl yaklaşık 500 bin deprem meydana geliyor ve bunların sadece beşte 1'i hissediliyor, yaklaşık 100'ü hasara neden oluyor. Dünyada ve ülkemizde yaşanan en büyük depremler Şili depremi 9,5; Rusya Kamçatka depremi 9; yine, Şili depremi 8,8; Küba depremi 7,7; Erzincan depremi 7,9; Kocaeli Gölçük depremi 7,4; Düzce depremi 7,2; Van depremi 7,2 şiddetinde olmuştur. Depremler dünyanın da, hayatın da bir gerçeğidir. Deprem değil, tedbirsizlik öldürür.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

7.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve arama kurtarma ekiplerini tebrik ettiğine, AK PARTİ'nin kuruluşunun 19'uncu yılında 1 milyon yeni üye için ülke genelinde 1 milyon fidan dıkeceklerine ilişkin açıklaması

İSMAIL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Öncelikle, İzmir depreminde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Başarılı çalışmalarından dolayı da arama kurtarma ekiplerimizi tebrik ediyorum. Rabb'im her türlü felaketten ülkemizi korusun.

Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Erdoğan liderliğinde “Türkiye’de artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” diyerek çıktığımız bu yolda, milletimize hizmette bugün itibarıyla on sekiz yılı geride bıraktık. Millet sevdasıyla kesintisiz hizmet dönemini sürdürürken Türkiye’ye çağ atlatan kalkınma hamlelerini gerçekleştirdik, bir yandan da şer odaklarına karşı dimdik duruşumuzla bir başarı öyküsü yazdık. Partimizin 19’uncu yılında, 2020 yılında 1 milyon yeni üyemiz için ülke genelinde 1 milyon fidan dikiyoruz.

Bu vesileyle milletimize hizmet yolunda daha nice on sekiz yıllara diyerek kıymetli hemşehrilerimi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

8.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır’ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde sonra gece gündüz çalışan kurtarma ekiplerine teşekkür ettiğine, tüm afetlere, zorluklara karşı beraberce karşı koyacak paydaş bir iklim birlikteliğine ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Seferihisar açıklarında meydana gelen depremde vefat eden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Bu sabah enkazdan çıkarılan 3 yaşındaki Ayda Gezgin bize umudu, Allah’ın kudretini, emeğin kıymetini bir daha hatırlattı. Başından beri gece gündüz çalışan kurtarma ekiplerine teşekkürlerimi sunuyorum. Canlarımız enkaz altında, gözlerimiz yaşlı, kulağımız her yeni güzel haberde. Bu acıyı paylaşan bütün Türkiye olarak kader birliğinin önemini bir daha hatırlamış olduk. Depremler, dilimizde bir deprem ülkesi olduğumuzu, depremi her an beklediğimizi söylesek de acıları yaşatarak bunu öğretmeye devam ediyor. Bu deprem “İnsanı deprem öldürmez, binalar öldürür.” gerçeğini ve yapmamız gerekenleri tehir etmeden, bahane üretmeden hayata geçirme mecburiyetini de hatırlatmış oldu. Tüm afetlere, zorluklara karşı beraberce karşı koyacak, paydaş bir iklim birlikteliği için bugün tam da ihtiyaç olan gündür. Allah’tan bu tür afetlerden ülkemizi ve insanlığı muhafaza etmesini diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - İzmir’e ve Türkiye’ye tekrar geçmiş olsun diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaşlı...

9.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı’nın, Aksaray ili Ortaköy ilçesine ulaşımı sağlayan ve Karadeniz Bölgesi’ni Akdeniz ile Ege Bölgelerine bağlayan kara yolunun bir an önce tamamlanmasının hayati önem arz ettiğine ilişkin açıklaması

RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aksaray’ın en büyük ilçesi olan Ortaköy’e ulaşımı sağlayan, 46 kilometre uzunluğundaki kara yolunun tamamı daha önce ihale edilmiş olup 2017 yılında sanat yapıları ve toprak işlerinin yüzde 80’i tamamlanmıştır. İç Anadolu’nun doğusunda yer alan illerimizle birlikte Doğu Karadeniz’i Akdeniz ve Ege Bölgelerimize de bağlayan güzergâhta yer alan bu yolun bir an önce tamamlanması hayati önem arz etmektedir. Özellikle kış aylarında sık sık ulaşımın kapanan ve ölümlü kazaların meydana geldiği bu yolun yapımının acilen tamamlanması gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

10.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah’tan rahmet dilediğine, başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, bakanların ve milletvekillerinin deprem bölgesindeki çalışmaları yakından takip ettiklerine, fedakârlıkla görev yapan arama kurtarma ekiplerine teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İzmir’de meydana gelen ve yüreğimizi derinden etkileyen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Depremün en az kayıpla atlatılması ve vatandaşlarımızın can güvenliğinin sağlanması için AFAD ve Kızılay başta olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlarımız bölgeye yönlendirilmiş ve gerekli çalışmalar yoğun bir şekilde sürdürülmektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, bakanlarımız, milletvekillerimiz deprem bölgesinde çalışmaları yakından takip ederek her zaman milletimizin yanında olduklarını ve yalnız olmadıklarını göstermişlerdir. Ayrıca, gece gündüz demeden fedakârlıkla görev yapan arama kurtarma ekiplerimize yürekten teşekkür ediyoruz.

Rabb’imden ülkemizi ve milletimizi büyük afetlerden korumasını niyaz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

11.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın’ın, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybeden 107 yurttaşın yakınlarına başsağlığı dilediğine, çarpık kentleşmenin, imar aflarının, denetimsizliğin sonuçlarını görerek kanunlara, akla, bilime daha sıkı uyulması gerektiğini bir kez daha ifade ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İzmir’de hayatını kaybeden 107 yurttaşımızın yakınlarına başsağlığı ve yaralılara da geçmiş olsun diliyorum. Umarım, bir daha böyle acılar yaşamayız ancak İzmir’den çıkaracağımız sonuç... Çarpık kentleşmenin, imar aflarının, denetimsizliğin bizi ne hâle getirdiğini görerek kanunlara, akla, bilime daha sıkı uymamız gerektiğini bir kez daha buradan ifade ediyorum.

Dün kurtarılan Elif bebek, bugün 91’inci saatte kurtarılan Ayda bebek acılarımızı bir nebze olsun hafifletti, ülkemize umut aşıladı ancak biz akıl ve bilim demez isek sonuç yıkım ve gözyaşı oluyor. Bu gerçeği de bir kere daha ifade ederek teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

12.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz’un, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah’tan rahmet dilediğine, fedakârca çalışan arama kurtarma ekiplerine şükranlarını sunduğuna ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İzmir’de meydana gelen depremde ötürü hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar, milletimize başsağlığı diliyorum. Depremde fedakârca çalışan arama kurtarma ekiplerimize şükranlarımı sunuyorum.

Necip milletimiz nice badireleri atlatmış, nice acıları sinesinde söndürmüştür. Felaketler karşısında yılmadık, acılar karşısında yorulmadık, zorluklar yaşanınca pes etmedik. Türk’e hayat veren bir iman ve inançla bir olan Allah’a birlik ruhuyla yöneldik, milletimiz dimdik ayakta. Enkaza uzanan el bizimdir, yangını söndüren gönül bizimdir, şehide omuz veren yürek bizimdir. İdil’in cesareti, Elif’in dik duruşu, Ayda’nın mucizesi bizi; acıda, sevinçte bir ve beraberiz; biz, büyük Türk milletiyiz.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

13.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, mesleğe özgü tazminat hakları olmadan çalışan itfaiyecilerin, yer altında çalışan madencilerin, atama sıkıntısı yaşayan sağlık çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi için düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İzmir depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Ülkemizde meydana gelen tüm doğal afetlerde, zor zamanlarımızda umudumuzu yeşerten, kurtarıcımız olan itfaiye, maden, arama kurtarma ve sağlık emekçileridir. Onlar, bizim en zor zamanlarımızda hayata tutunmamız için bir an bile tereddüt etmeden çaba sarf ederken bizler aynı durumu onların özlük hakları için göstermiyoruz maalesef. Mesleğe özgü tazminat hakları olmadan çalışan itfaiyecilerimiz, binlerce metre yer altında çalışan madencilerimiz, atama sıkıntısı yaşayan on binlerce sağlık çalışanımız bulunmaktadır. Son yaşanan İzmir depremi birçok konuyu yeniden ve doğru şekilde ele almamız gerektiğini göstermiştir. Bir an önce hayat kurtarmak için hayatını ortaya koyan meslek gruplarında çalışan emekçilerimizin özlük haklarının düzenlenmesi yapılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

14.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde vefat eden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, matrah artırımı, tüm idari para cezaları ve ÖTV'nin de 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamına alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

30 Ekimde meydana gelen vahim İzmir depremde vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı olanlara acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, Meclis Plan Bütçe Komisyonundan geçen bazı alacakların yapılandırılmasıyla ilgili kanun teklifinde matrah artırımı yok. Kamuoyunda matrah artırımıyla ilgili bir beklenti var. 6736, 7020 ve 7143 sayılı Kanunlardan farklı olarak tüm idari para cezalarının da kapsama alınması lazım. ÖTV'nin de matrah artırımı kapsamına alınması lazım çünkü ÖTV en az gelir, kurumlar vergisi kadar ve KDV kadar etkili bir vergi. Bu şekilde olursa hem devlet hem de mükellef kazançlı çıkar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bankoğlu...

15.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Zonguldak İdare Mahkemesinin Amasra'da termik santral yapılmasına imkân veren nazım imar planı ile uygulama imar planındaki değişiklikleri iptal ettiğine ilişkin açıklaması

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – “Termiksiz yaşam istiyoruz.” Bu slogan basit ama etkili bir şekilde aslında biz Bartınlıların ve Amasra'da yaşayanların tam on yıldır termik santral yapılmasına karşı verdiği mücadelenin özeti. Geçtiğimiz günlerde bir güzel haber Zonguldak İdare Mahkemesinden geldi. Termik santral yapımına imkân veren nazım imar planı ile uygulama imar planındaki değişiklikleri iptal etti mahkeme çünkü bu değişiklikler ne planlama esaslarına ne imar mevzuatına ne de kamu yararına uygundu. Bu, bizim lehimize verilen, idari olarak 7'nci iptal, yargısal olaraksa 9'uncu mahkeme kararıdır. Peki, tehlike tamamen sona erdi mi? Hayır ama biz çevre dostlarının kararlılığı ve hukuk mücadelesi aynen devam ediyor. Kişilere, şirketlere özgü değişikliklere asla izin vermeyeceğiz. Amasra bizim, Bartın bizim, termik santral canavarına da izin yok diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Lütfü Bey, buyurun.

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkân'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara, vefat eden eski Başbakanlardan Mesut Yılmaz'a ve Covid-19 tedavisi sırasında hayatını kaybeden Anayasa Komisyonu eski Başkanı Burhan Kuzu'ya Allah'tan rahmet dilediğine, deprem sonrasında milletin gösterdiği birlik ve beraberliğin takdire şayan olduğuna, büyük fedakârlıklarla çalışan tüm arama kurtarma ekiplerini tebrik ettiğine, 17 Ağustos 1999 depremde yaşananlardan ders çıkarılmadığının bir kez daha görüldüğüne, 2 Kasım 1943'te Stalin tarafından ata topraklarından sürgün edildikleri sırada hayatlarını kaybeden Karaçay Türklerini rahmetle andığına, Kahramanmaraş ilinde çöp toplama tesisine, Afşin-Elbistan Termik Santrallerine ve yetkilileri Kahramanmaraş'ın sesini duymaya davet ettiklerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Ekim Cuma günü meydana gelen, merkez üssü İzmir'in Seferihisar ilçesi açıklarında olan depremi günlerdir derin bir üzüntüyle takip ediyoruz. Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum, yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar temenni ediyorum.

Depremın meydana geldiği ilk andan itibaren 81 ildeki tüm teşkilatlarımızı yardım için seferber ettik biz, Sayın Genel Başkanımızın öncülüğünde tüm teşkilatlarımızla birlikte depremezelerin yaralarını sarmak ve onlara destek olmak için deprem bölgesine hızlıca intikal ettik. Aziz milletimizin göstermiş olduğu birlik ve beraberlik takdire şayandır. Zor günlerdeki kenetlenmemiz Türk milletinin yüce gönüllüğünü bir kere daha ispatlamıştır. AFAD, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve çalışmalara katılan diğer belediyelerin çalışanları büyük fedakârlıklarla önemli işlere imza atmıştır. Gece gündüz demeden zor şartlarda canla başla çalışan tüm kurtarma ekiplerimizi gönülden tebrik ediyorum. Allah milletimize bir daha böyle acılar yaşatmasın. Fakat ülkemizin deprem bölgesinde olduğunu ve depremin ülkemiz için her an tehdit olduğu gerçeğini de aklımızdan çıkarmamalıyız.

17 Ağustos 1999 depreminin üzerinden yirmi yıl geçmesine rağmen yaşanan acılardan ders çıkarmadığımız ve gerekli tedbirleri almadığımız bir kez daha gün yüzüne çıkmıştır. Her türlü eleştiri hakkımızı daha sonraya bırakıyoruz. Şu an acımız varken meseleyle siyaset üstü bir anlayışla yaklaşılması gerektiğini düşünüyoruz. Yaralarımızı sardıktan sonra elbette eksik gördüğümüz ve yanlış yapıldığına şahit olduğumuz tüm durumları milletimize aktaracağız.

Eski Başbakanlarımızdan, ülkemize uzun süre başarıyla hizmet vermiş olan siyaset ve devlet adamı Mesut Yılmaz'ı geçen hafta kaybettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Yılmaz'a Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine, milletimize başsağlığı diliyorum.

Yoğun bakımda bir süreden beri Covid-19 nedeniyle tedavi gören 22, 23 ve 24'üncü Dönem Milletvekili ve Anayasa Komisyonu eski Başkanı Burhan Kuzu da geçtiğimiz hafta sonu hayatını kaybetti. Merhuma Allah'tan rahmet diliyorum. Ailesine ve AK PARTİ camiasına başsağlığı diliyorum. Coronavirüs tedavisi gören tüm hastalarımıza da bir kez daha acil şifalar diliyorum.

Kafkasya'daki Karaçay Türkleri, tam yetmiş yedi yıl önce, 2 Kasım 1943'te Stalin tarafından ata topraklarından sürgün edilip katledildi. Soykırım niteliğindeki bu sürgün sırasında hayatını kaybeden binlerce soydaşımızı rahmetle anıyorum.

Son olarak Kahramanmaraş'tan söz etmek istiyorum. Kahramanmaraş şehir merkezinin etrafının dağlarla çevrili olması, rüzgârı en çok batıdan aldığı bilinmesine rağmen şehir merkezinin 20-30 kilometre batısına çöp toplama tesisi kurulmuştur. Toplanan çöplerin yakılmasıyla havaya salınan zararlı maddelerin ciddi solunum yolu rahatsızlıkları oluşturması insanlarımızı en

kirli havayı solumak zorunda bırakmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Çöp toplama tesisinin yaydığı kokudan dolayı, çevresinde tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlayan vatandaşlarımız da ne yazık ki bölgeyi terk etmeye başlamış.

Kahramanmaraş'ta tekstil boyahanelerinin denetimsizliğinden dolayı kimyasalların artırılmadan Aksu Çayı'na dökülmesi balık ölümlerine; tarım arazilerinin kimyasallı su kullanmak zorunda kalmalarıyla tarımda verimliliğin düşmesine, toprakların ve barajların kimyasallarla zehirlenmesine neden olmaktadır. Mevcut boyahanelerin ciddi zararlar vermesine rağmen yeni açılacak olan boyahanelere de ruhsat verilmektedir.

Afşin-Elbistan Termik Santrallerinin A ve B Ünitelerinin bacalarının yıllardır filtresiz çalışmasına müsaade edilmesi nedeniyle de ülkemizin en verimli arazisine sahip Afşin-Elbistan Ovalarına kül yağdığı için toprak verimliliği düşmüştür. Çiftçilerimiz geçimini sağlayamaz duruma gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bölge insanımızın ölüm sebeplerinden en önemlisi de ne yazık ki kanserdir. İnsan sağlığına önem verilmezse bölgede kanser vakalarının artmasından endişe ediyoruz. Yetkilileri Kahramanmaraş'ın sesini duymaya davet ediyoruz.

Bu arada Kahramanmaraş Belediye Başkanının, bizim İl Başkanımızın, Kahramanmaraş Valisinin ve Kahramanmaraş'ta birçok kişinin de coronavirüsten dolayı hâlâ rahatsız olduğunu, tedavi olduğunu duyduk. Hepsine buradan geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Yüce Parlamentiye saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay.

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir ilinde yaşanan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün kurum ve kaynaklarını arama kurtarma çalışmalarının yürütülmesi ve yaraların sarılması için seferber ettiğine, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının felaketin hukuki boyutunun takipçisi olduğuna, deprem master planlarının süratle icra edilmesi, kentsel dönüşüm çalışmalarının kararlılıkla devam ettirilmesi ve depremle mücadele için bilim kurulu kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muhterem milletvekilleri, 30 Ekim 2020 Cuma günü saat 14.51'de Seferihisar merkezli 6,6 büyüklüğündeki deprem sonrasında büyüklüğü 4'ün üzerinde 44 artçı olmak üzere toplam 1.528 artçı sarsıntı yaşandı. Bu elim deprem sonucunda 107 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1.027 vatandaşımız yaralanmıştır. Depremde 17 bina çökmüş, 124 binada ağır hasar, 119 binada orta hasar, 730 binada da az hasar tespit edilmiştir. Öncelikle, hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı, yaralanan vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Türkiye Cumhuriyeti bütün kurum ve kaynaklarını arama kurtarma çalışmalarının yürütülmesi ve yaraların sarılması için seferber etmiştir. AFAD, UMKE, JAK, sivil toplum kuruluşları ve belediyelerin toplamda 7.888 personel ve çok sayıda gönüllü arama kurtarma ekibi gecesini gündüzüne katarak cansiparane çalışmalar yürütmüştür ve yürütmektedirler. Depremden en çok etkilenen İzmir'in Bayraklı ilçesinde 17 binadan 12'sinde çalışmalar tamamlanmış, 5 binada kurtarma faaliyetleri hâlihazırda devam etmektedir. Kahraman itfaiye erlerimiz ve görevlerini layıkıyla ifa eden tüm arama kurtarma ekiplerimiz 31 Ekim 2020'de Günay'ı, 2 Kasım 2020'de İdil'i ve Elif bebeği, 3 Kasım'da Ayda bebeği ve 100'den fazla vatandaşımızı enkazdan çıkararak ülkemizi sevince ve teselliye vesile etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Elif'in, İdil'in, Ayda'nın tuttuğu el, varlığını millete, hizmete adanmış Türkiye Cumhuriyeti'nin ve asil Türk milletinin elidir ve bu el dün olduğu gibi bugün de kendisine uzanan eli tutup ayağa kaldıracaktır. 1999'da Marmara Bölgesi'nde ve Düzce'de, 2011'de Van'da, 2020'de Elâzığ ve Manisa'da vatandaşına el uzatıp yaralarını saran Türkiye Cumhuriyeti devletimiz, İzmirli vatandaşlarımızın da yaralarını kısa zamanda saracaktır.

Depremın meydana gelmesinde ihmâl, kasıt gibi durumların söz konusu olup olmadığını araştırmak için İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından oluşturulan heyet, felaketin hukuki boyutunun da takipçisidir. Hayalleri enkaz altında kalan vatandaşlarımızın yaşam haklarını enkaz altında bırakmamak devletin asli görevidir, gerekenin yapılacağından şüphemiz yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Değerli milletvekilleri, ülkemiz dünyanın en önemli deprem kuşaklarından olan Alp-Himalaya Deprem Kuşağı'nda yer almaktadır. Depremlere her an hazırlıklı olmak mecburiyetindeyiz. Olası depremler için gerekli fizibilite çalışmalarının tamamlanması, teknik ve idari koordinasyonun sağlanması ve depremle mücadele şuurunun topyekûn kazanılması ertelenemez bir mecburiyettir. Deprem master planları süratle icra edilmeli, kentsel dönüşüm çalışmaları kararlılıkla devam ettirilmeli, yapı denetimleri sıklaştırılması ve depremle mücadele için bilim kurulu kurulmalıdır.

El ele, omuz omuza devlet millet her zorluğu yeneceğimize inanıyoruz; biz, tasada, kıvançta bir olan Türk milletiye. Bu vesileyle, hayatını kaybeden bütün kardeşlerimize tekrar Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı, yaralılarına da acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

18.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Hakkâri ili Yüksekova ilçesine bağlı Esendere beldesi Duranlar köyünde 29 Ekim günü Şerali Dereli'nin ölümüyle ilgili valiliğin yaptığı açıklamaya, Viyana'da meydana gelen olayda hayatını kaybedenlerin ailelerine başsağlığı dilediklerine, bu olayın arkasında IŞİD'in olduğuna, bu IŞİD saldırıları karşısında hassas davranmanın, bu örgüt karşısında uyanık durmanın ve mücadeleyi sürdürmenin büyük önem taşıdığını vurgulamak istediğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, biraz sonra da üzerinde konuşma yapacağız ama ben, İzmir Seferihisar'da meydana gelen deprem sonucunda yaşamını yitirmiş -şu ana kadar belli olan 107- yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum. Son derece üzücü bir olay yaşandı, yaralılara da acil şifa diliyorum. Dediğim gibi, biraz sonra konuyu daha

detaylı tartışacağımız için şu anda üzerinde çok durmak istemedim.

Değerli milletvekilleri, bakın, buraya zaman zaman böyle konuları getiriyoruz fakat bunların cevaplarını alamıyoruz. Yine böyle bir konu var, ona değinmek istiyorum.

Hakkârî'nin Yüksekova ilçesine bağlı Esendere beldesi Duranlar köyünde 29 Ekimde bir cinayet işlendi. Evinin 50 metre ilerisinde bulunan ahırda at ve tayına bakmaya giden Şerali Dereli -61 yaşında- köyün çevresinde bulunan askerlerin açtığı ateş sonucu atlarıyla birlikte katledildi. Oğlu Sultan Ali Dereli, babasının olay günü köyün 50 metre ilerisindeki ahıra atları götürmeye gittiğini, orada darbedildiğini ve sonra da öldürüldüğünü anlattı. Ortada bir video var çekilmiş olan. Şerali Dereli'ye akrabalarının yardım etmesine izin verilmedi. Olay yerinde yaşamını yitirmiş olan Dereli'nin cenazesi, görgü tanıklarının ve yakınlarının ifadelerine göre, olay yerinde altı saat bekletildi. Daha sonra olayla ilgili 5 askerın ifadesi alındıktan sonra onlar serbest bırakıldı ve Hakkârî Valiliği, bu tür olayların ve cinayetlerin ardından yapılan valilik açıklamaları gibi, yalan dolan bir açıklama yaptı.

Şimdi, Şerali Dereli'nin oğlu "Babam ne yaptı?" diye soruyor. Biz de bu çok basit sorunun cevabını istiyoruz. "Şerali Dereli ne yaptı?" sorusunun cevabını gerçekten öğrenmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Valiliğin yaptığı açıklama ve cinayeti meşrulaştırma çabası, dedim ya, külliye yalan. Bu açıklama bize biraz Roboski sonrasında yapılan açıklamaları hatırlatıyor. Bir açıklamayı daha hatırlatıyor: Van'da geçtiğimiz ay bir işkence, kötü muamele meselesi yaşanmıştı hatırlarsanız, Servet Turgut ve Osman Şiban meselesi ve sonunda Servet Turgut hayatını kaybetmişti bu helikopterden atılmayla gerçekleşmiş olan işkence ve kötü muamele sonucunda. Van Valisinin o zaman bir açıklaması vardı, onu hatırlatmak istiyorum. Bu valilik açıklamaları gittikçe daha ciddi bir sorun hâline geliyor. O zaman demişti ki Van Valisi: "Usule uygun muhafaza altına alındı." "Usule uygun muhafaza altına alındı." dedi bu 2 kişi için. Birisi yoğun bakımdaydı, diğeri hastanelik olmuştu; birisi yoğun bakımda öldü, Servet Turgut; diğeri hafıza kaybına uğramıştı. Daha hafızası yeni yerine geldi ve nasıl bir işkenceye uğradığını anlattı Osman Şiban.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Yine, Valilik o zaman demişti ki "Kayalıklardan düştü." Bunun da yalan olduğu ortaya çıktı. Yani Valiliğin açıklamaları külliye yalan bu konularda. Şimdi "Soruşturma açılmayacak mı?" diye sormuştuk o zaman, cevabı hâlâ yok; soruşturma açıldı mı, kimler hakkında açıldı? Ya, o helikopterin hangi helikopter olduğu belli, hangi askerlerin o helikopterin içine bindiği belli, o askerlerin helikopteri nereye götürdüğü ve götürülen yerde nasıl bir linç gerçekleştirildiği belli. Dolayısıyla her şey belliymiş hâlâ bu soruşturma neden açılmıyor, adli soruşturma neden yürümüyor, bir tek bu belli değil. Üstelik de bu haberi yapmış olan gazeteciler de hâlâ cezaevinde tutuklu vaziyette tutuluyorlar.

Şimdi, özellikle iktidara sesleniyoruz. Bakın, şunu normalleştirmeye çalışıyorsanız, bu normalleşmeyecek, bundan haberinizi olsun: "Kürt'ü vurmak serbesttir, Kürt'e işkence yapmak serbesttir, Kürt'e kötü muamele serbesttir."i normalleştirmeye çalışıyorsanız buna asla bu halk izin vermeyecektir, bunun bilincine varın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Toparlıyorum efendim.

Şimdi, ikinci olarak değinmek istediğim konu: Viyana'da dün akşam saatlerinde birden fazla saldırgan, etrafa rastgele ateş ederek en az 2 kişiyi katletti ve 15'ten fazla da yaralı var. Katledilmiş olanların ailelerine, yakınlarına başsağlığı diliyoruz, yaralılara da acil şifa diliyoruz. Kimlerin saldırgan olduğuna bakıldığında ne çıktı arkasından? Aynı Fransa'daki son cinayetlerde olduğu gibi IŞİD tabii. Yani son verilen bilgilere göre saldırıyı gerçekleştirenlerden biri IŞİD sempatisi ve temmuz ayında IŞİD'in karanlık ordusuna katılmak amacıyla Suriye'ye gitmeye çalışırken de yakalanmış o dönemde. Yani bu vesileyle bir kez daha bu insanlık düşmanı örgütün bu vahşi saldırısını, bu saldırıya destek verenleri, bu saldırıyı kınamayıp lanetlemeyenleri de çok ağır şekilde eleştiriyoruz, bunu vurgulamış olalım. Biz, bu IŞİD örgütünün en fazla acısını çekmiş olan partiyiz ve halkız. "Neden?" dersiniz, bakın, Adana ve Mersin il binalarımıza bombayı IŞİD koydu, Ankara'da Gar katliamında 103 insanımızı katleden IŞİD'lilerdi, Suroç'ta 33 insanımızı, gencimizi katleden IŞİD'lilerdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, son kez söz veriyorum, tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Antep'te ve Diyarbakır'da, mitingimize 5 Haziranda bombayı yerleştirenler IŞİD'lilerdi. Dolayısıyla "IŞİD'in en fazla zarar verdiği neresi?" diye sorduğumuzda, gördüğümüz Kürt halkıdır ve HDP'dir esas itibarıyla bu ülke sınırları açısından baktığımızda, Irak ve Suriye'yi elbette ki kastetmiyorum.

Dolayısıyla, bu IŞİD saldırıları karşısında hassas davranmak, bu uyuyan hücreleri hem Avrupa'da hem Türkiye'de harekete geçirmeye başlamış olan bu örgüt karşısında uyanık durmak ve bu örgüt karşısında bir mücadeleyi sürdürmek büyük önem taşıyor. Bunları özellikle vurgulamak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel...

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir ilinde meydana gelen deprem sonrası arama kurtarma çalışmalarına katılan ekiplere güç kuvvet dilediklerine, parlamentoların acıyı paylaşmak ve üzüntüyü ifade etmek gibi görevleri olduğuna ancak esas görevlerinin acıların tekrarlanmamasını sağlamak olduğuna, kayıpların olmaması için siyaset kurumunun sorumluluk üstlenmesi gerektiğine, 3 Kasım 1990'da hayatını kaybeden halk sağlığı disiplininin kurucusu ve Sağlık Bakanlığı eski Müsteşarı Nusret Fişek'i rahmetle ve minnetle andıklarına, 3 Kasım 1996 tarihinde meydana gelen ve devlet-siyaset-mafya üçgeninin yasa dışı ilişkilerinin ortaya çıkarılmasında önemli rolü olan Susurluk kazasının Meclis tarafından araştırılarak 800 sayfalık bir komisyon raporunun ortaya çıktığına, 3 Kasım 1839'da Gülhane Parkı'nda Hariciye Nazırı Mustafa Reşid Paşa tarafından okunan Tanzimat Fermanı'na ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

30 Ekim Cuma günü saat 14.51'de Sisam Adası açıklarında 6,9 büyüklüğünde bir deprem yaşandı ve başta İzmir olmak üzere Türkiye'nin pek çok kentinde hissedildi. 1'i Seferihisar'da tsunami kaynaklı olmak üzere, son verilere göre 109 vatandaşımız yaşamını yitirdi, 1.026 vatandaşımız da yaralandı. Şu ana kadar da enkaz altından 107 vatandaşımızı, devletimizin çeşitli kurumları ve çok farklı illerden gelen belediye ekipleri ve İzmir Büyükşehir Belediyesi arama kurtarma ekipleri başarıyla kurtardılar. Arama kurtarma ekiplerine güç kuvvet diliyoruz. Çok sayıda mucizenin daha gerçekleşmesini ümit ediyoruz. Elli sekiz saat sonra enkazdan çıkarılan İdil Şirin, altmış beş saat sonra 3 yaşındaki Elif Perinçek ve doksan bir saat sonra, bugün 4 yaşındaki Ayda Gezgün -Türkiye'deki herkesin gırtlaklarının düğümlendiği, gözyaşlarına boğulduğu- hepimize bu topraklarda birlikte acıda, kederde ve bu toprakları sevmekte, bu toprakların insanlarını, çocuklarını sevmekte ortaklaşmayı, belki de unuttuğumuz bir duyguyu bir kez

daha hatırlattı. Benzer başarıların sürmesini ve bir daha enkaz altından yeni kayıp haberleri almamayı ümit etmek istiyoruz.

Tabii, parlamentoların, milletvekillerinin acıyı paylaşmak, üzüntüyü ifade etmek, taziyede bulunmak gibi görevleri var. Şartlar bunu gerektirdiğinde, bunu hepimiz yapıyoruz ama esas görevimiz acıların tekrarlanmamasını sağlamak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böylesi ölümlerin, kayıpların olmaması için siyaset kurumu olarak hepimizin sorumluluk üstlenmesi gerekiyor. Bu konuda, birazdan hem grup önerisi hem ardından da ortaklaşa verdiğimiz Danışma Kurulu önerisi üzerinde konuşacağımız için, bu konunun ayrıntılarını daha sonraya bırakıyorum.

Sayın Başkan, 3 Kasım 1990'da Nusret Fişek'i kaybettik. Otuz yıl önce kaybettiğimiz Nusret Fişek, Sağlık Bakanlığı Müsteşarıydı, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanıydı, Türk Tabipleri Birliği Başkanıydı ve tüm bu görevlerde yaptıklarıyla, halk sağlığı disiplininin kurucusu ve koruyucu sağlık hizmetlerinin ve sağlık hizmetlerinde sosyalleşmenin mimarıydı. Kendisini, başlattığı bu önemli akım, temsil ettiği bu önemli görevlerde göstermiş olduğu başarılarıyla bir kez daha rahmetle ve minnetle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 3 Kasım 1996, Susurluk kazasının ve devlet-siyaset-mafya üçgeninin yasa dışı ilişkilerinin ortaya çıkarılmasında önemli rolü olan bir trafik kazasının yıl dönümü. Cumhuriyet tarihimizin en önemli skandallarından bir tanesi, bu yüce Meclis tarafından da araştırılmış ve 800 sayfalık bir Meclis araştırması komisyonu raporu ortaya çıkmıştı. O komisyon raporunda, hâkim ve savcıların mali durumlarının iyileştirilmesinden organize suçlara ilişkin cezaların caydırıcı olmasına, bu konuların af kapsamı içine asla alınmamasına “devlet sırrı” kavramının sınırlarının net belirlenmesine ve bunun Parlamentonun bilgisine açılmasına kadar, çok önemli ve çok sayıda uyarı vardı. Parlamentonun kendisine verdiği bu ödevin ve Parlamentonun yürütmeye verdiği, Türkiye Cumhuriyeti hükûmetlerine verdiği bu ödevlerin yerine şu ana kadar getirilmediğini ve geçtiğimiz günlerde ortaya çıkan bir fotoğrafla, yine “yeni gladyo” tartışmalarının gündeme geldiğini hatırlatarak bu konudaki sorumluluklarını tüm milletvekillerine ve tüm siyasi parti gruplarına bir kez daha hatırlatıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Parlamentomuz açısından 3 Kasımın çok önemli bir anlamı daha var. 3 Kasım 1839'da, tam yüz seksen bir yıl önce Gülhane Parkı'nda Hariciye Nazırı Mustafa Reşid Paşa Tanzimat Fermanı'nı okudu. Tanzimat Fermanı, 1808'deki Sened-i İltifak'tan sonra, tek adam yetkilerinin terk edilerek, paylaşılmaya başlanarak, denetime açılarak -sonuç almasa da- atılan sembolik adımdan sonraki en önemli adımlardan bir tanesidir. Tanzimat Fermanı, tüm vatandaşların can, mal ve namus güvenliğinin sağlanmasını, yargılamada açıklığı, hiç kimsenin yargılanmadan cezalandırılmayacağını, vergide adaleti, rüşvetin ortadan kaldırılmasını ve herkesin mal ve mülküne sahip olmasını yani mülkiyet hakkını ve daha sonra bunu miras bırakabilmesini düzenlemişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Herhâlde bugünlerde gündem bu kadar ağır olmasa, yüreğimiz İzmir'de yanmıyor olsa bu iktidara karşı yapılması gereken en önemli siyasi eleştiri, Gülhane Parkı'na gidip Tanzimat Fermanı'nı baştan okumak olurdu. Tanzimat Fermanı, maalesef, yüz seksen bir yıl sonra, on sekiz yıllık AKP Hükûmetinin getirdiği noktada Türkiye'yi pek çok açıdan 1839 öncesine sürükleyen, savuran, pek çok eksikliği barındıran bu süreçte bir kez daha okunmalı ve Türkiye'nin yol haritası olarak önümüze bir kez daha konulmalıdır diyor, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Özkan, buyurun.

20.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İzmir ilinde meydana gelen depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, arama kurtarma ekiplerine yürekten teşekkür ettiğine, vefat eden eski Başbakanlardan Mesut Yılmaz'ı rahmet, minnet ve şükranla yâd ettiğine, koronavirüs tedavisi sırasında hayatını kaybeden Anayasa Komisyonu eski Başkanı Burhan Kuzu'ya Allah'tan rahmet niyaz ettiğine, 3 Kasım 2002'de yapılan seçimlerden sonra “Durmak yok, yola devam.” anlayışıyla millete hizmet eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK PARTİ hükûmetlerinin nice büyük hizmetleri milletle buluşturmaya devam edeceğine, Organ ve Doku Nakli Haftası'nda vatandaşın farkındalığını ve duyarlılığını artırmaya mecbur olduklarına, başarılı bir çalışma haftası dilediğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, “Nerede bir can ölse, oralı olur yüreğim/Olmalı zaten/Olmazsa insan olamaz yüreğim.” anlayışını dile getiren şair, bugün bizlerin, hepimizin İzmir olduğuna, İzmirli vatandaşlarımızın yanında olduğuna bir kez daha işaret ediyor.

Evet, geçen hafta perşembe günü 6,6 büyüklüğünde deprem meydana geldi ve Seferihisar merkez üssü olan depremde 100'den fazla vatandaşımızı kaybettik, yaralılarımız var. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar niyaz ediyorum. Tabii, ilk andan itibaren devletimizin bütün kurumları deprem bölgesindeydi. Başta, Kızılay, AFAD, UMKE olmak üzere bütün kurumlarımıza gösterdikleri gayret nedeniyle yürekten teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum. Tabii, depremle ilgili mücadelemiz sadece bir taziye ve başsağlığı olarak değil aynı zamanda üzerimize düşen görevleri de yerine getirmemizi gerekli ve zorunlu kılıyor. Bu anlamda, hamdolsun, 970 bin konutu yani yaklaşık 1 milyon konutu on sekiz yıllık süre zarfında milletimizin, vatandaşlarımızın dayanıklı konut olarak hizmetine sunarak, diğer taraftan da kentsel dönüşümde ortaya koyduğumuz başarı depremlerin yıkıcı etkisini olabildiğince azalttı. Ancak çok daha mücadele göstermemiz gerektiğini de bu deprem vesilesiyle bir kez daha görüyoruz.

Geçtiğimiz hafta cuma günü, Hakk'ın rahmetine kavuşan eski Başbakanlarımızdan devlet adamı Mesut Yılmaz'ı rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum; başta ailesine ve aziz milletimize başsağlığı ve sabır dileklerini bir kez daha iletiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Yine, koronavirüs tedavisi gördüğü hastanede hayatını kaybeden partimizin Kurucular Kurulu üyesi, Anayasa Komisyonu eski Başkanımız ve üniversiteden hocamız Profesör Doktor Burhan Kuzu'ya Allah'tan rahmet niyaz ediyorum; mekânı cennet olsun, yakınlarına ve aziz milletimize de sabırcemil niyaz ediyorum.

Evet, 3 Kasım 2002 “Bugünden sonra Türkiye'de artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” anlayışıyla yola çıkan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK PARTİ'nin seçimlerde 361 milletvekiliyle Parlamente'ye girip hükûmet kurduğu bir tarih ve o günden bugüne milletimizin sürekli teveccühüyle, “Durmak yok, yola devam.” anlayışıyla milletimize her alanda hizmet eden, ülkemizin ve milletimizin kabiliyetlerini eğitimde, üretimde, istihdamda, ihracatta, sağlıkta, diplomaside...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.
Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...savunma sanayisinde, bölgesel ve küresel güç olması mücadelesinde, hamdolsun, çağ atlatan, demokratik reformlarla, vesayet kurumlarıyla mücadele eden, derin ve paralel yapıları devlet içerisinde tasfiye eden, darbelerle hesaplaşan AK PARTİ hükümetleri reformist anlayışıyla, inşallah, nice büyük hizmetleri milletimizle buluşturmaya devam edecek.

Yine, bu hafta Organ Nakli Haftası. Duyarlılığın artırılması noktasında, bu noktada vatandaşlarımızın farkındalığını artırmak... Yine, medeniyetimizde ve Kitabı Kur'an-ı Kerim'de "Kim bir insan hayatını kurtarırsa bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur." ifadesiyle bizler bu duyarlılığı artırmaya mecburuz.

İnşallah, bugün, yüreğimiz yanarken Parlamentoda milletimizin ihtiyacı olan yasal düzenlemeleri hayata geçirmeye devam edeceğiz.

Bütün siyasi parti gruplarıyla uzlaşma içerisinde hayırlı ve başarılı bir çalışma haftası diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Sayın milletvekilleri, tüm siyasi parti gruplarının İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş birer önerisi vardı. Siyasi parti grupları vardıkları bir uzlaşma sonucu İzmir'de yaşanan depremle ilgili bir araştırma komisyonu kurulmasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi kabul ettiğinden siyasi parti gruplarının önerileri geri çekilmiştir. Ancak Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre çalışma günlerine ilişkin verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının sıralaması ile Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 239, 238 ve 232 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesine ilişkin önerisi

3/11/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3/11/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Cahit Özkan

Denizli

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 239, 238, 236 ve 232 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin bu kısmın sırasıyla 1, 2, 4 ve 5'inci sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi, Genel Kurulun;

3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26 Kasım 2020 salı, çarşamba ve perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmemeye gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

3 Kasım 2020 Salı günü Birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

4 Kasım 2020 Çarşamba günü Birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

5 Kasım 2020 Perşembe günü Birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin 5 Kasım 2020 Perşembe günü Birleşiminde tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 6 Kasım 2020 Cuma günü saat 14.00'te toplanması, bu birleşiminde denetim konularının görüşülmemeye gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26 Kasım 2020 Salı, çarşamba ve perşembe günü birleşimlerinde saat 24.00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi;

239, 238 ve 232 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması önerilmiştir.

239 sıra sayılı Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 25'inci maddeler	25
2. Bölüm	26 ila 51'inci maddeler	26
Toplam Madde Sayısı		51

238 sıra sayılı İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3116)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 24'üncü maddeler	24
2. Bölüm	25 ila 47'nci maddeler	23
Toplam Madde Sayısı		47

232 sıra sayılı Konya Milletvekili Selman Özboyacı ve Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ile 60 Milletvekilinin Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3133)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 18'inci maddeler	18
2. Bölüm	19 ila 35'inci maddeler	19 (geçici maddeler dâhil)
Toplam Madde Sayısı		37

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Cahit Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, bugün yüreğimiz yanıyor, perşembe günü meydana gelen Seferihisar merkez üssü olan 6,6 büyüklüğündeki deprem yüreğimizi yaktı. İlk andan itibaren devletimizin bütün gücü ve kudretiyle başta UMKE, AFAD, Kızılay, kamu ve özel kuruluşlarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın deprem bölgesine gitmek suretiyle dünyada emsali görülmemiş arama kurtarma çalışmalarına imza atarak ilk andan itibaren yavrularımızın, kadınlarımızın, erkeklerimizin, İzmirli vatandaşlarımızın yeniden hayata döndürülmesine ilişkin bu gayret ve mücadele nedeniyle, yeniden, yine bütün kurumlarımıza, arama kurtarma ekiplerimize teşekkürlerimi, tebriklerimi sunuyorum; Allah yâr ve yardımcısı olsun. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza da Allah'tan rahmet niyaz ediyorum. İnşallah yaralılarımızın da yine devletimizin gayretiyle en kısa zamanda sağlıklarına kavuşmalarını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Ve tabii, bugün kalbimiz, yüreğimiz İzmir'de. Bütün siyasi parti gruplarıyla beraber ortak grup önerisiyle -bu meselenin tüm yönleriyle araştırılmak suretiyle, birlik ve beraberlikle- hiçbir meseleyi göz ardı etmeksizin ortaya koyacağımız grup araştırma önergesiyle inşallah bu noktada çok daha fazla mesafe alacağımıza inanıyorum. AK PARTİ Grubu olarak vermiş olduğumuz öneriyle, inşallah bugün, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin -başta işsizlik sigortası olmak üzere, vergi, SGK, KYK borçları ve diğer kamu alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin kanunun- görüşülmesinin başlamasını temenni ediyoruz. İnşallah bu, bir taraftan salgınla, bir taraftan yüreğimizi dağlayan İzmir depremiyle vatandaşlarımızın özellikle ihtiyacı olan yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi anlamına geliyor. Bu yasal düzenlemeyle inşallah -2 bölüm, 51 maddeden oluşan yasal içerik- başta vergi, SGK primlerinin yapılandırılması, daha evvel vatandaşlarımızın ve özellikle öğrencilerin talebi olan KYK borçlarının yapılandırılması ve taksitlendirilmesi, coronavirus salgını mücadelesi bağlamında sosyal güvenlik, istihdam ve vergi düzenlemelerine ilişkin paketin görüşülmesi gerçekleşecek. Ve tabii, bu yapılan düzenlemeyle vatandaşlarımızın vergi borçlarının yapılandırılması ve faizlerinin özellikle peşin ödeme suretiyle yüzde 90 oranında silinmesi ve bu borçların yapılandırılması -18 taksit, ikişer aylık aralarla yapılandırmak suretiyle otuz aya yayılması- hedeflenmektedir. İnşallah diğer taraftan da paket içerisinde yer alan, özellikle, vatandaşlarımızın evde ürettikleri ürünlere vergi ve gelir vergisi noktasında bazı istisnalar ve kolaylıklar sağlanmak suretiyle e-ticaretin teşvik edilmesini de paket çerçevesinde vatandaşlarımızın ihtiyacını karşılayacak düzenleme olarak görüyoruz.

Ve yine, bizleri, her daim Meclis çalışmalarını takip eden gazetecilerin de, Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmesiyle doğan hukuki boşluğu gidermek amacıyla, basın ve gazetecilik mesleği çalışanlarının fiilî hizmet süresi zammından yararlanmalarını sağlıyoruz. Özellikle, üç yüz altmış gün çalışan gazetecilere doksan gün fiilî hizmet süresi zammını getirmek suretiyle basın yayın kuruluşlarımızın, haber alma özgürlüğünün ve basın özgürlüğünün bir gereği olarak gördüğümüz bu yasal düzenlemeyi inşallah hayata geçireceğiz.

Şimdiden, milletimiz için önemli bir düzenleme olan ve bugün İzmir'le ilgili yapılacak deprem araştırma önergesini birlik ve beraberlik içerisinde, tüm siyasi parti gruplarıyla nasıl hayata geçiriyorsak, inşallah, vatandaşlarımızın beklentisi olan, gençlerimizin arzusu olan ve bu noktada, salgınla mücadele süreci içerisinde vatandaşlarımızın üretim, istihdam ve ihracat kabiliyetini artıracak olan bu yasal düzenlemenin görüşülmesine başlanması noktasında bütün siyasi parti gruplarından destek bekliyor, Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülke çok ciddi bir deprem yaşadı. İzmir'de canını kurtaran vatandaşlarımızın sevincinden teselli bulmaya çalıştık ama üzülmemiz gereken nokta var: Orada sayısı her an artıyor, en son bıraktığımda 102'ydi, yanlışsam düzeltin beni; 102 vatandaşımızı da kaybettik biz. O yüzden ben, Danışma Kurulunda dedim ki: Bugün, depremle ilgili oluşturulması düşünülen araştırma komisyonu hakkında görüşmeler yapalım, Meclisi kapatalım, yarın kanuna geçeriz ama Adalet ve Kalkınma Partisi bundan vazgeçmedi "Hayır." dedi. "Biz, orada 25 yaşından

aşağı, 50 yaşından yukarı işçilerin kıdem tazminatını yok etmek için yola çıktık, bizim önümüzü kesmeyin. Biz, bunu bir an önce yapmak istiyoruz. Bu vatandaşların kıdem tazminatlarının da üstüne çökmeye niyet ettik, bugünden başlayalım.” dedi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Niye? Yarın çökmeye devam ederdiniz, bugün depremi konuşurduk.

KYK borçlarını erteleyelim. Ne kadar KYK borcu var öğrencilerin? 5 milyar lira. Kalyon İnşaata 9,5 milyar lira verdiğiniz vergi indiriminin yarısı kadar, silseniz ne olur? Gariban çocukların borçlarını silseniz ne olur? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Onu görüşeceğiz. “Bu öğrenciler biraz daha nefessiz kalsınlar, biraz daha çökelim üstlerine. Bu borçları taksitlendirelim, alalım.” Ya, çocukların nefes alacak hâli yok, taksitlerseniz ne olur? Alamazsınız. İnsanların evine ekmek götüremediği bir dönemden bahsediyoruz, o ekmeği de 200 gram hamur zannediyorsunuz. O, öyle değil; 200 gram ekmek meselesi değil o. O, evine akşam mahcup giden bir babanın hikâyesini anlatıyor adam “Evimize ekmek götürmüyorduk.” derken. Siz, olayı 200 gram hamura bağladınız. Sebebi ne biliyor musunuz? Vatandaşın hâlini artık göremiyorsunuz, bütün sıkıntı orada.

2002-2007 arasında ciddi anlamda iyi işler yapan Adalet ve Kalkınma Partisi ne zaman ki enaniyete kapıldı ne zaman ki ciddi anlamda parayla tanıştı; milleti unuttu, milletin derdlerini yok saydı. Geldiğimiz noktada “Bugün depremi konuşalım.” derken “Hayır; biz, yine, vatandaşın sırtına çökmeye devam edecek yasaların bir an önce görüşülmesine geçelim.” dediniz. Buyurun, geçin.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.(İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Erkan Akçay.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, bütün parti gruplarının ortak önergesiyle ve birleştirilmiş önergeyle birlikte depremin araştırılması, tekrar çözüm ve önerilerinin ortaya konulması maksadıyla bir çalışmayı biraz sonra hep birlikte gerçekleştireceğiz. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak buna ilişkin grup önerimizi verdik. Yine, bu birleşme sağlanmak suretiyle Meclis araştırma komisyonu kurulmasına ilişkin desteğimizi Meclisimize vereceğiz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye dünyanın en önemli deprem kuşaklarından olan Alp-Himalaya ismiyle ifade edilen bir deprem kuşağında yer alıyor. Tarihe baktığımızda yüzlerce yıldır, yüzlerce, belki de binlerce deprem gelmiştir ve tarihî hafızamızda bu depremler, pek çoğu yıkıcı ve can kayıplarıyla sonuçlanan depremler olmuştur. İstanbul’da, Ankara’da, Erzurum’da, Erzincan’da, Kütahya’da, Manisa’da, Burdur’da ve Bingöl’de 70’li yıllara kadar olan depremleri hafızamızda hatırlıyoruz. Bu depremler hem büyük can kayıplarına, sakatlanmalara, yaralanmalara neden olduğu gibi ülkemizin maddi kaynaklarına da önemli zararlar vermektedir. Hafızamızda hâlâ tazeliğini koruyan, 17 Ağustos 1990’da 7,5 büyüklüğünde gerçekleşen Marmara depremini hatırlıyoruz ki tarihimizde ilk defa bölgesel olarak tanımlanan bir depremdir. Yaklaşık 9-10 ili, vilayeti kapsamına alan, 18.373 vatandaşımızın hayatını kaybettiği, 48.900 vatandaşımızın yaralandığı büyük bir deprem yaşandı ve bu depremde 96.808 ev, 15 binden fazla iş yeri yıkıldı ve 364 bin konut ve iş yeri de büyük hasar gördü. Yine, 12 Kasım 1999’da 7,1 büyüklüğündeki Düzce depreminde kaybettiğimiz 710 vatandaşımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – ...23 Ekim 2011’de Van depreminin, 24 Ocak 2020’de Elâzığ depreminin ve 30 Ekim cuma günü yaşadığımız İzmir depreminin acıları hâlâ taze. Öbür taraftan da Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizlerin mesuliyetini hatırlatıyor.

Değerli arkadaşlar, 2010 yılında bu Meclis araştırması komisyonu kurulmuştu. 2010’daki bu Meclis araştırması komisyonu da temmuz ayında raporunu Meclis Başkanlığına vermişti. Bu raporda da çok önemli tavsiyeler, öneriler ve çözüm yolları gösterilmişti. Aradan geçen on yıllık süre içerisinde bunların önemli bir kısmının yerine getirildiğini de görüyoruz. Yani gerek bir uygulama vizyonunun belirlenmesi, eğitim, bireysel ve toplumsal bilinçlenme ve bilgilendirme faaliyetleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Sayın Başkanım, son cümlemi ifade ediyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – ...çeşitli akademik çalışmalar, araştırma faaliyetleri, deprem bilgi altyapısı, risklerin belirlenmesi ve kurumsal yapılanma şeklinde... Bu kuracağımız komisyon da aynı zamanda bunun bir muhasebesini çıkarma, mukayese etme ve yeniden değerlendirme ve çözüm önerilerinin tekrar somut olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından idareye de bir projeksiyon sunacak şekilde sunma imkânı verecektir.

Bu düşüncelerle, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; önce, İzmir’de yaşanan deprem sonrasında hayatını kaybetmiş olan 107 yurttaşımıza bir kez daha Allah’tan rahmet diliyoruz; ailelerine, yakınlarına ve bütün halkımıza başsağlığı diliyoruz, yaralılara da acil şifa diliyoruz. 30 Ekim tarihinde, merkez üssü Ege Denizi’nin İzmir Seferihisar açıkları olan bir yerde yaşandı bu deprem.

Şimdi, önce, yani -yanlış anlamasın Sayın Grup Başkan Vekili- polemik yapmak için söylemiyorum ama bu depremin büyüklüğü konusunda da anlaşmak lazım. Şimdi “6,6” diye konuşuluyor, AFAD’ın açıklaması. Kandillinin açıklaması “6,9” uluslararası kuruluşların açıklaması “7”. Şimdi, diyeceksiniz “Ha 6,6 ha 6,9.” O 0,3 bize küçük gibi gelebilir ama depremin gücü açısından çok önemli bir farktır, bir kere onu söyleyeyim.

İkincisi, tabii, hepimiz İzmir depremi diye konuşuyoruz. Bu, biliyorsunuz, esas İzmir depremi değil, İzmir’in uzağındaki bir depremin Bayraklı’da yarattığı tahribat yani aynı Kocaeli depreminin İstanbul Avcılar’da yarattığı tahribat gibidir; esas İzmir depremi –Allah korusun- yaşanmış olsaydı belki tahribat çok daha büyük olacaktı. Neden bunu söylüyorum? Yani alınması gereken çok acil önlemler var, bunu gösterdi bize. Bunu da vurgulamış olalım.

Şimdi, neden bu depremler yaşıyoruz, bunları hep tartıştık, konuşuyoruz. Depremlerin sonucunda ortaya çıkan tablo neden bu kadar vahim bir sonuç ortaya çıkartıyor, bunu defalarca konuştuk. Kaç kere önerge verildi bu konuda bir araştırma komisyonu kurulsun diye muhalefet partileri tarafından, iktidar her seferinde reddetti. Neyse şimdi ortak bir araştırma komisyonu kurma noktasına gelindi. Bu önemli bir durumdur. Ama çok ciddi tartışılması gereken sorunlar var. Bakın, yaşanmış olan depremlerin yarattığı tahribatların neden olduğu bir tartışma konusudur. Buradaki rantçı anlayış, buradaki imar affı düzenlemeleri, buradaki yandaş müteahhitlere para kazandırmak için atılmış olan adımlar; bunların hepsini tartışacağız ama gümbür gümbür gelmekte olan bir İstanbul depremi var ki bunun tartışması, alınması gereken önlemlerin konuşulması çok büyük önem taşıyor.

Bakın, çeşitli araştırmalar yapılıyor bu konuda, çeşitli projeksiyonlar yapılıyor ve bu projeksiyonlar, İstanbul’da

yaşanacak 7,5 veya 7,7 büyüklüğünde bir depremin yaratacağı vahim sonuçlara işaret ediyor. Bu hem İstanbul'da Büyükşehir Belediyesinin hem uluslararası kurumların hazırladıkları raporlardan ve projeksiyonlardan görünüyor. Bakın, 50 bin ile 60 bin arasında ağır hasarlı bina olacağından söz ediliyor; 500 bin ile 600 bin arasında evsiz aile olacağından söz ediliyor; 70 bin ile 90 bin civarında yurttaşımızın ölebileceğinden söz ediliyor. Bu sayıları artırmak mümkün. Neden bunları söylüyoruz? Durum vahimdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Eğer bu Meclis, bu Meclisteki grubu bulunan partiler ve bütün partiler bu konuda üzerimize düşen ciddiyetle bir araştırma komisyonunu çalıştırmazsak -"On yıl evvel bir komisyon çalıştı, gerek yok." diyen iktidara sesleniyorum: O zaman da demiştik "Güncellenmesi lazım verilerin." diye- o verilerin güncellenmesini sağlamazsak ve atılması gereken adımları birlikte tartışıp bu adımların atılmasını sağlamazsak ve var olan cezasızlık politikalarını, cezasızlık uygulamalarını ortadan kaldıracak önlemleri almazsak -teker teker baktığımızda, bütün yaşanmış olan depremlerde çok ciddi bir cezasızlık durumu ortaya çıkmıştır; Düzc'e'den Kocaeli'ye kadar, Yalova'ya kadar, Erzincan'a, Van'a kadar hepsinde cezasızlık durumları ortaya çıkmıştır- o zaman, deprem tehlikesi karşısında gereken adımları atmamış oluruz ve büyük bir sorumluluk, büyük bir vebal hepimizin sırtında kalmış olur. Bir an evvel bu durumu değiştirmek gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Özgür Özel.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir kez daha, şu ana kadar enkaz altından yaşamını yitiren 109 vatandaşımıza Allah'tan rahmet, acılı ailelerine sabır dilerken, tedavileri süren 1.026 vatandaşımıza acil şifalar diliyoruz ve bundan sonra yeni kötü haberler yerine, bugün yaşadığımız son mucizede olduğu gibi, doksan bir saat sonra 4 yaşındaki Ayda Gezg'in bize yaşattığı mutluluğun tekrar etmesini, acıların tekrar etmemesini ümit ediyoruz.

Parlamento olarak böyle bir günde Türkiye'nin kalbi İzmir'de atarken ve hepimizin içi yanarken deprem gündeminden bağımsız konuşmamız mümkün değildi. Siyasi parti gruplarının bu konuda önergeleri vardı; ara verdik, arkada konuştuk ve önergelerimizi arkada ortaklaştırarak nihayet bu konuda bir komisyon kuracağız. Tabii, bir tespit yapmak lazım, bu önemli bir adım ama maalesef yine gecikmiş bir adım. Bundan önce 58 kez "Deprem araştırılsın." diye verilen önergelerin gündeme alınmadığı ya da reddedildiği gerçeğini hatırlatmak ana muhalefet sorumluluğuyla boynumuzun borcu. Öyle bir noktadayız ki, 11 kez sağlık çalışanlarına karşı şiddeti reddedip Gaziantep'te Ersin kardeşimizin böğrüne bıçak saplandıktan sonra kabul etmiştik ya da doping konusunda her yerden kötü kokular gelirken biz Kırkpınar başpehlivanında doping çıkmasını beklemiştik o komisyonu kurmak için ve Soma faciasından on beş gün önce "hayır" denip yedi gün sonra, o konuşmadan yirmi iki gün sonra burada ortaklaşmıştık. Yine, büyük bir acıdan sonra bu ortaklaşma önemlidir ama gecikmelidir, bunu ifade etmek gerekiyor.

İkinci bir husus, Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisi. Bütün gruplar önerilerini çekti, AK PARTİ çekemiyor çünkü onlar bu komisyon kurulduktan sonra dönüp işçinin kıdem tazminatına ve esnek çalışma modelleriyle 25 yaşından küçük, 50 yaşından büyük işçilere "At imzayı, tazminatsız çalışacaksınız..." Bu Parlamentoda danışmanlar tazminatsız, kıdem tazminatsız, iş güvencesiz çalışırken, bu ayıbı ortadan kaldırmak boynumuzun borcuyken Türkiye'de 50 yaşından büyükler ile 25 yaşından küçük herkesi bu cenderenin içine sokmak istiyorlar ve bunu bir torba yasa illüzyonuyla... "Efendim, yapılandırma var, vatandaş bekliyor." vatandaş borçlu, yapılandırılсын bekliyor; burasına kadar batmış, yapılandırılсын bekliyor. Ee, getireydiniz 2 maddelik kanunla, hep beraber, konuşmadan destek vereydik. "Efendim, birtakım süre uzatımları var, çok önemli, bekleyemeyiz..." Getirin 3 maddelik kanunla, konuşmadan destekleyelim ama 51 maddelik kanun, etrafta şeker, yapılandırma, süre uzatımı; içeride zehir, kıdem tazminatına el atma.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Fırsatçılığın zamanlaması da daha enkaz kaldırma çalışmaları sürerken... Muhalefet partileri diyor ki: "Yapmayın, etmeyin; bugün depremi konuşup gidelim, yarın bu gündeminize dönersiniz." Beklemeye tahammül yok, işçinin kıdem tazminatına el atmak için bu deprem gününü, bu acı günü bile çalışma günü olarak planlamış bir iktidar önergesi birazdan oylanacak.

Sonradan yapacaklarımız elbette konuşulacak ama bir konuya dikkat çekmek isterim. Dışlamadan gitmek lazım. Bakın, İzmir'de yapı stokunun hızla değerlendirilmesi; kim evine girebilir, kim girmemeli, söylenmesi lazım. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği açıklama yaptı: "Bütün gücümüzle ve herhangi bir ücret talep etmeden bu işe gönüllüüz." reddedildi. Üniversiteyi kapsamadan, sivil toplumu kapsamadan, meslek örgütlerini kapsamadan, yerel yönetimi kapsamadan ve bir iş birliğini güçlendirmeden yapacağınız her şey kadük kalır veya bir önceki, 2010'daki Komisyon raporu gibi doğruları söyler, pek azı yapılır ve yaşadığımız facialara engel olamaz hâle gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bakın, Türkiye'nin en köklü meslek örgütü, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği diyor ki: "Buradayız, el uzatıyoruz, görev verin, birlikte yapalım." Bakanlık reddediyor. Sonra, enkaz alanında geziyoruz, Manisa'dan çok değerli bir mühendis ağabeyimizi gördüm, dedim ki: Ne yapıyorsunuz? Dedi ki: "Vallahi, riskli binalarla ilgili çalışıyoruz." Hangi sıfatla? Dedi ki: "Biz yapı denetimciler derneği olarak Bakanlık tarafından görevlendirildik, iki saat hızlı kurs aldık. Eldeki 'application'la, uygulamayla kirşe bakıyoruz." Eğitimleri yeterlidir, çok değerli insanlardır ama meslek örgütü dediğiniz başka bir şeydir. Meslek örgütünün meşruiyeti bir yerde dururken meslek örgütünü itip sonra bir derneğe iki saatlik hızlandırılmış eğitim vermek böyle bir durumda bile kategorik olarak, siyasi olarak karşınızdakini ittiğinizi, duyguda ortaklaşmadığınızı gösterir, bunu da milletimize şikâyet ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, (10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek Genel Kurulun 3 Kasım 2020 Salı günü birleşiminde yapılması, yapılacak görüşmelerde siyasi parti gruplarına yirmişer dakika süre verilmesi ve bu görüşmenin tamamlanmasından sonra başkaca denetim konusunun görüşülmemesine ilişkin önerisi

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 3/11/2020 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Cahit Özkan
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Özgür Özel
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Lütfü Özkan
İYİ PARTİ
Grubu Başkan Vekili

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı
Hakkı Saruhan Oluç
Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

(10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365) esas numaralı Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek Genel Kurulun 3 Kasım 2020 Salı günü (bugün) birleşiminde yapılması, yapılacak görüşmelerde siyasi parti gruplarına yirmişer dakika süreyle söz verilmesi -bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir- bu görüşmenin tamamlanmasından sonra başkaca denetim konusunun görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, gündemdeki bu olağanüstü değişiklikten dolayı... Şimdi İç Tüzük 37'ye geldik. Ben Divana danışmıştım. Orada İç Tüzük 37'den daha sonra işleme alacağımızı konuşmuştuk.

BAŞKAN – Değil, yani sürece göre...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İtirazım yok. Olağanüstü bir durum, konuşmacımız salonda yok, sadece kendi yapabilir bunu. Beş dakika ara verelim.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.53

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, (2/1577) esas numaralı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/94)

29/4/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1577) esas numaralı Kanun Teklifi'min TBMM İçtüzüğü'nün 37'nci maddesi gereğince doğrudan gündeme alınması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Mehmet Güzelmansur
Hatay

BAŞKAN – Teklif sahibi olarak Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu kanun teklifini, neredeyse iki yıl önce, Türkiye tarımında çok önemli bir yere sahip olan Hatay'da dolu ve sel mağduru olan Hataylı çiftçilerimizin zararlarının giderilmesi için vermiştim. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda iki yıldır nice kanun teklifleri görüşüldü, kabul edildi ancak Hataylı mağdur çiftçi için hayati derecede önemli olan bu kanun teklifi iki yıldır bekletiliyordu.

Değerli milletvekilleri, 2019 yılının Ocak ayında Hatay'da çok şiddetli yağışlar yaşadık. Her yaşanan bu yağışlar sonrası Tahtaköprü Barajı'nın kapakları açıldı. Bunun akabinde, Hatay'da 30 mahallemizi su bastı, binin üzerinde ev, ahır, mera, saman, hayvan yemleri sular altında kaldı; 30 binin üzerinde büyükbaş ve küçükbaş hayvan bundan olumsuz etkilendi, telef olanlar oldu; su altında kalan ekili tarım arazisi büyüklüğü 170 bin dönümü buldu. Bu büyüklükteki bir felaket karşısında ise tek yapılan çiftçinin borçlarının yapılandırılması oldu. Çiftçi yapılandırma istemiyor, çözüm istiyor çünkü yaşanan bu felaketin ana nedeni, taşkınları önleyecek barajların yıllarca bitirilmemesi yani iktidarın eksik ve yavaş icraatlarıdır. Dolayısıyla yapılması gereken, çiftçinin, üreticinin zararlarının tamamının devlet tarafından karşılanması. İşte verdiğim bu kanun teklifi de bunu amaçlıyor. Umarım, geç de olsa bu kanun teklifimin doğrudan gündeme alınmasını kabul edip en azından Hataylı çiftçilerimize yapılan bu haksızlığı gideririz. En azından diyorum çünkü Hataylı çiftçimize yapılan yanlışlar, haksızlıklar bununla bitmiyor. Bir defa, Reyhanlı Barajı'nın bitirilmemesi nedeniyle her yıl Hataylı çiftçi bu sel felaketini yaşıyor. Her yıl Tahtaköprü Barajı yağışlarla doluyor, kapakları açılıyor. Amik Ovası, buradaki ekili araziler haftalarca sular altında kalıyor.

Bir diğer konu, dış politikada yapılan yanlışlarla çiftçinin kırk yıldır iç talep fazlası ürününü sattığı ülkelerle ilişkiler gerildi, ilişkileri kesildi; Suudi Arabistan'a, Suriye'ye, Irak'a ihracat yapamaz oldu. Şimdi, çiftçinin ihracat yaptığı ülkelerle ilişkiler birer birer yine eksilmeye devam ediyor. Hatay'ın önemli ihraç kalemlerinden biri olan soğan, limon gibi ürünler zamansız, plansız bir şekilde ihracatta ön izne bağlı olan ürünler listesine alındı. İhracat anlaşması yapmış, sözleşme imzalamış olan çiftçinin ürünü depolarda çürümeye terk edildi. Ayrıca, tarımda üretimi değil ithalatı öncelikle, tarım ürünleri ithalatında vergileri sürekli düşürme, tarımsal

girdi maliyetlerini yükseltme, desteklemeleri zamanında açıklamama gibi yanlışlar Hataylı çiftçiyi de ve tüm Türkiye'deki çiftçilerimizi de perişan ediyor.

Bakın, değerli arkadaşlar, bilerek ya da öngörü eksikliğinden yapılan bu yanlışlıklar yüzünden tarımsal üretimden kopan çiftçi sayısı her yıl hızla artıyor. Sosyal Güvenlik Kurumunun verilerine göre Türkiye'de son on iki yılda kayıtlı çiftçi sayısı yüzde 49 düştü. 2008 yılında Türkiye'de 1 milyon 127 bin olan çiftçi sayısı 2020 Ağustos ayında 577 bine geriledi. Hatay'da ise SGK verilerine göre 2011'de 35.400 sigortalı çiftçi vardı; Ağustos 2020'de bu sayı kaçta düştü biliyor musunuz, 11 bine düştü. Yani, dokuz yılda çiftçilerin yüzde 69'u tarımsal üretimden kopmuş oldu. Bu gidişle beş yıl sonra ne Türkiye'de ne Hatay'da, ne eken ne de diken çiftçi kalacak.

Bakın, arkadaşlar, bu resim Gobi Çölü'nden; toprağın olmadığı, gölgenin olmadığı çölde adamlar karpuz yetiştiriyor. Bu resim Arava Çölü'nden; tarım için elverişli bir iklim olmadığı hâlde biyodinamik tarımı geliştirmişler, yetiştirdikleri meyve ve sebzeyi dünyaya ihraç ediyorlar.

Bakın arkadaşlar, bu resim de Hatay'dan; toprağa beton dökülüyor, asfalt dökülüyor, yine de bitki fışkırıyor. Öylesine bereketli topraklarımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Güzelmansur.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Ama gelin görün ki bu bereketli topraklarda çiftçi hayatından bezdiriliyor, üretimden koparılıyor. Çiftçi borç batağında, traktörü, tarlası haciz altında. El insaf değerli arkadaşlar, tarımı bir çocuğa teslim etmeniz bu kadar zarar vermez.

Değerli arkadaşlar, Hataylı çiftçiyi bulunduğu girdaptan kurtarmak için:

- 1) Reyhanlı Barajı'nı hemen bitirin.
- 2) Tahtaköprü Barajı'nı rehabilite edin.
- 3) Çiftçiye hasat döneminde elektrik faturası göndermeyin.
- 4) Destekleri zamanında açıklayın, zamanında ve tam ödeyin, kesinti yapmayın.
- 5) Sel mağduru çiftçinin zararını giderecek bu kanun teklifini lütfen kabul edin.

Desteğinizi bekliyorum, teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlara Üye Seçimi

1.- Dijital Mecralar Komisyonuna üye seçimi

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonu üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini İç Tüzük'ün 21'inci maddesine göre okutup oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi

Adı-Soyadı	Üye Sayısı (17)
	Seçim Çevresi
	Adalet ve Kalkınma Partisi (9)
Mehmet Şükrü Erdoğdu	Adana
Zeynep Yıldız	Ankara
Mustafa Canbey	Balıkesir
Zafer Işık	Bursa
Hüseyin Yayman	Hatay
Ravza Kavakcı Kan	İstanbul
Selman Özboyacı	Konya
Bahar Ayvazoğlu	Trabzon
Ahmet Büyükgümüş	Yalova
	Cumhuriyet Halk Partisi (4)
Onursal Adıgüzel	İstanbul
Ahmet Tuncay Özkan	İzmir
Burak Erbay	Muğla
Deniz Yavuzylmaz	Zonguldak
	Halkların Demokratik Partisi (2)
Abdullah Koç	Ağrı
Dersim Dağ	Diyarbakır
	Milliyetçi Hareket Partisi (1)
İbrahim Ethem Sedef	Yozgat
	İYİ PARTİ (1)
Ayhan Altıntaş	Ankara

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Dijital Mecralar Komisyonunun toplanarak İç Tüzük'ün 24'üncü maddesine göre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimini yapması gerekmektedir. Bu nedenle, Dijital Mecralar Komisyonu 4 Kasım 2020 Çarşamba günü saat 14.30'da Yeni Halkla İlişkiler Binası Komisyonlar Bloğu 1'inci Kat 3 no.lu Toplantı Salonu'nda toplanacaktır. Komisyonun toplantı gün ve saatleri ayrıca elektronik ilan panosundan ilan edilecektir.

Gündemin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmına geçiyoruz.

Alınan karar gereğince, depreme karşı alınabilecek tedbirlerin araştırılarak deprem yönetiminde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ve 148 milletvekilinin (10/3200), İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 20 milletvekilinin (10/3361), Kocaeli Milletvekili ve İYİ PARTİ Grubu Başkan Vekili Lütfü Türkkan'ın (10/3362), Manisa Milletvekili ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkan Vekili Özgür Özel'in (10/3364) ve Manisa Milletvekili ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubu Başkan Vekili Erkan Akçay'ın (10/3365) esas numaraları Meclis Araştırması Önergelerinin birlikte yapılacak görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- MECLİS ARAŞTIRMASI ^(x)

A) Ön Görüşmeler

- 1.- Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ve 145 milletvekilinin, ülkemizde olası depremlerin neden olacağı zararların en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması kurulmasına ilişkin önergesi (10/3200)
- 2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 20 milletvekilinin, deprem politikasındaki eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3361)
- 3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, toplanan deprem vergilerinin nerelere harcandığının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3362)
- 4.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir'de meydana gelen depremin ardından eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3364)
- 5.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ülkemizde yaşanabilecek muhtemel deprem felaketi öncesinde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3365)

BAŞKAN - İç Tüzük'ümüze göre, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda sırasıyla siyasi parti gruplarına ve önergelerdeki 1'inci imza sahibine veya onun göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir. Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakikadır ve birden fazla kişi tarafından kullanılabilir; önerge sahipleri için onar dakikadır.

Şimdi söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Deprem Araştırma Komisyonu söz talepleri: Gruplar yirmi dakika.

İYİ PARTİ Grubu adına Bedri Yaşar, Samsun Milletvekili, on dakika; Lütfü Türkkan, Kocaeli Milletvekili, on dakika.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına: Hasan Kalyoncu, İzmir Milletvekili, on dakika; Tamer Osmanağaoğlu, İzmir Milletvekili, on dakika.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına: Murat Çepni, İzmir Milletvekili, yedi buçuk dakika; Serpil Kemalbay Pekgözeği, İzmir Milletvekili, yedi buçuk dakika; Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Muş Milletvekili, beş dakika.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına: Kamil Okyay Sındır, İzmir Milletvekili, beş dakika; Gülizar Biçer Karaca, Denizli Milletvekili, beş dakika; Ahmet Akın, Balıkesir Milletvekili, beş dakika; Gökan Zeybek, İstanbul Milletvekili, beş dakika.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına: Selahattin Minsolmaz, Kırklareli Milletvekili, on dakika; Ahmet Çakır, Malatya Milletvekili, beş dakika; Osman Nuri Gülaçar, Van Milletvekili, beş dakika.

Gruplar adına ilk söz talebi İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Bedri Yaşar'ın.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

30 Ekim Cuma günü İzmir'de 6,6 şiddetinde büyük bir deprem meydana gelmiş ve bu deprem sırasında çok büyük can ve mal kayıpları meydana gelmiştir. Buradan deprem sırasında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum. Yedi gün, yirmi dört saat hiç dinlenmeden görev yapan kurtarma ekiplerimize de buradan ayrıca teşekkür ediyorum, minnet duygularımızı bildiriyorum. Yüce Türk milletinin genlerinde var olan yardımseverlik duygusundan dolayı ayrıca bütün vatandaşlarımıza bu dönemde yaptığı katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

Deprem sonrası yapılan araştırmalar sırasında İzmir'de 11.097 ağır hasarlı bina tespit edilmiş, 100'ün üzerinde de binanın acil yıkılması istenmiştir. Türkiye'de deprem gerçeği hiçbir zaman unutulmamalıdır. 1939 Erzincan depreminde 32.962 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1999 yılında meydana gelen Marmara depreminde -yine resmî kayıtlara göre- 17.480 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Düzce, Van, Elâzığ depremleri de yaşanan bu depremlerden hiçbir zaman ders almadığımızı ve bu depremlerde yaşadığımız olayları da ayrıca tekrar gündeme getirmiştir.

Sonuç şu: Türkiye'nin yüzde 65-yüzde 70'i deprem kuşağında ve depremle karşılaşmamız artık an meselesi. Ne zaman, nasıl, hangi şartlarda olacağını, gününü ve saatini bilemediğimiz ama sonuçlarından çok ciddi etkilendiğimiz bir doğa olayından bahsediyoruz.

Şunu söylemeliyiz ki biz, bugün burada, Grup Başkan Vekilimiz Lütfü Türkkan Bey'in de ifade ettiği gibi, acılar üzerinden bir siyaset yapmayacağız. Sizi eleştirmek yerine, bu konuyla ilgili düşündüğümüz çözüm önerilerini sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Birincisi, mevcut durum yani şu an yapılması lazım gelenler: Mümkün olduğunca, bu deprem bölgeleriyle ilgili deprem master planları bir an önce hazırlanmalı; bu kapsamda, yıkılması lazım gelen binalar tespit edilmeli; aynı şekilde, toplanılacak merkezler tespit edilmeli; depreme dayanıklılık açısından güçlendirilmesi lazım gelecek binalar da ayrıca yetkililer tarafından bir bir ele alınmalıdır; şu aşamada yapılacak en önemli hadiselerden biri bu. Tabii, bu tespit edilen binalarla ilgili, güçlendirmeye ilgili devletin de uzun vadeli krediler vermesi lazım. Yıkılması lazım gelen binalarla ilgili de yine özellikle kentsel dönüşüm projeleri behemehâl, bir an önce harekete geçilerek... Binaları yıkılacak insanlara yeni konutları, depreme dayanıklı konutları uzun vadeli kredilerle yapılmalıdır.

Hemen tespit edilmesi açısından söyleyeyim, imar barışı kapsamında 24 milyar civarında para topladınız. Bu barış kapsamında tespit edilen binalar depreme dayanıklı mı değil mi, bununla ilgili bir çalışmanız yok. Buradan söylüyoruz, bunu da bir an önce yapın. Eğer bu imar barışından istifade edilen binaların depreme dayanıklılığı söz konusu değilse bunları bir an önce yıkmak ve bunların paralarını iade edin.

Bunun yanı sıra, depremde bir şeyi daha gördük ki trafik ciddi bir problem yani olay yerine ulaşmada bile çok ciddi problemler yaşandı. Bununla ilgili de halkın bilinçlendirilmesi lazım.

Eğitim konusu zaten başlı başına... Bugün -okullarımız da dâhil- deprem konusunda, deprem esnasında alınacak tedbirlerle ilgili bilgilendirme muhakkak yapılmalıdır. Bunlar mevcut, şu an, yarın, mümkünse dün yapılması lazım gelen hadiseler.

İkincisi, gelecekte yapılmasıyla ilgili olan görüşlerimizi sizlerle paylaşmak istiyoruz. Önce bir fay kanunu çıkarılmalı. Ne demek istiyoruz? Diyoruz ki: Ülkemizin üzerindeki fay hatları tespit edilmeli, nerelerden geçiyorsa buralarla ilgili imar planları tekrar gözden geçirilmeli. Gelişmiş ülkelerde bu iş nasıl yapılır? Ben sırayla, size, tane tane izah etmeye çalışayım. Önce, şehir planlamaları yani 1/25.000 ölçekli planlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılır. Bu planda da nerelerin yerleşim alanı, nerelerin sanayi alanı, nerelerin mera vasfında olduğu tespit edilir. Bu tespitler yani plan üzerinde işaretlemeler yapılırken de buna dikkat edilir, fay hatlarının üzerine gelmemesine, şu an aktif olan fayın üzerine gelmemesine özellikle dikkat edilir. Ondan sonra jeofizik mühendisleri devreye girer, jeologlar devreye girer; özellikle yapılacak yapılaşmayla veya da sanayi tesisleriyle ilgili -

^(x) Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365) esas numaralı Meclis Araştırması Önergeleri tutanağa eklidir.

sanayi tesisleri, kamu tesisleri de her zaman depreme muhatap olan binalardır- bunlarla ilgili zemin etütleri yapılır. Yani bu zemin etütleri derken bazen böyle hızlıca geçiliyor ama öyle değil, 10 metre öbür tarafta zemin farklı bir özellik gösterir, 100 metre öbür tarafta farklı bir özellik gösterebilir. Bugün medyada da hepinizin gördüğü gibi, bostan tarlalarına dikilen binalar gibi... Dolayısıyla, bu zemin etütlerine göre binalar dizayn edilmeli. Ne anlatmaya çalışıyoruz? Zemin etüdü demek, o zeminin taşıma gücünden bahsediyoruz. 10 kat mı taşır, 5 kat mı taşır? Sanayi alanına uygun mudur? Bu tespitler yapılmalı. Bunlar da, bütün belediyelerde, bu binalara ruhsat veren kurumların elinde olmalı.

Peki, devamında ne olmalı? Devamında, bunları yapacak firmaların bu işte yeterli olması lazım. Bugün, Türkiye’de 345 bin müteahhit var, Almanya’da 3.500 müteahhit var yani yeterliliği olmayan kimse bu işleri yapmamalı. Bireysel yapıyorsa bir birikimi, deneyimi olması lazım. Eğer kurumsal yapmaya çalışıyorsa bu işleri, o zaman, o kurumda, bu işleri yapacak teknik elemanları kendi bünyesinde muhafaza etmesi lazım. Devamında, bununla ilgili seçilecek malzemeler... Her bir deprem uzmanının elinde bir avuç beton parçası, sizler de görüyorsunuz “Etriye şuradan geçiyor, demir buradan geçiyor...” Şöyle söyleyeyim: Betonun bileşenleri var:

Birincisi: Çelik standardı net olmalı.

İkincisi: Kullanılacak çimento yerlere göre farklılık gösterir; tuzlu zeminde farklı çimento kullanırsınız, farklı zeminlerde farklı çimentolar kullanılır. Bunun zeminlere göre olması ve bunun tespit edilmesi lazım.

Üçüncüsü: Burada kullanılan agrega, taşın taşıma gücü. Yani sıradan taşla beton yapamazsınız, o taşın da seçilmesi lazım.

Dördüncüsü: Bugün betonlarda çok ciddi katkıları kullanılıyor, bu katkıların da kullanılan suya, betona göre farklı çalışma özellikleri var; bu seçilmeli.

Beşinci bileşeni, su. Bugün betonda kullanılan suyun içme suyu kalitesinde su olması lazım.

Bakın, bunlardan bir tanesi eksik olursa o uzmanların elinde gördüğünüz betonlardan hiçbir farkı kalmaz. Yani un, yağ, şekerle helva yaparsanız bir tanesi olmazsa helva olmaz. Bu bileşenlerden de bir tanesi olmazsa burada beton olmaz.

Devam ediyoruz; yine aynı şekilde, hadi betonu da yaptık, bunu kontrol edecek elemanların olması lazım. Bugün yapı denetim firmaları var; bakın, işlevsel olarak güzel ama hepsi formalite. Bugün inşaatta sadece ve sadece betonun dozunu kontrol eden elemanlar var, o da gitmiyor, diyor ki: “Beton dökülürken haber verin, biz de bakalım mukavemeti tutuyor mu, tutmuyor mu diye.” Tutmuyorsa bile -nasıl bugün Covid testlerinde yurt dışına çıkmak için negatif sonuç alıyorsa- müteahhitler ya da bu işi yapanlar... Hepsi için söylemiyorum, bakın, bir şeyi söylerken dünyada önemli bir yer edinmiş inşaat firmalarımızın da toplumun önünde sanki hepsi dolandırıcıymış, sahtekârıymış gibi gösterilmesine benim teknik eleman olarak, o iş dünyasından gelen birisi olarak gönlüm razı olmaz. Bugün dünyanın en iyi inşaatlarını yapıyoruz. Her toplumun içerisinde, her grubun içerisinde bu işi suistimal edenler vardır; sözüm, bu suistimal edenlerle ilgili.

Bu yapı denetim şirketleri tekrar gözden geçirilmelidir. Demir yerinde mi? Biz donatının bizim istediğimiz yerde olmasını istiyoruz, yoksa -bu inşaata 100 ton demir gidiyor- kalıbın içerisine demiri doldurmayla istediğiniz sonucu elde edemezsiniz. Bizim istediğimiz yerde var mı, yok mu bunu denetim şirketleri takip edecekler ve bunun sorumluluğunu taşıyacaklar.

Aynı şekilde, iş güvenliği firmaları var; onlar da formalite yani onlara da bugün bedelleri ödeniyor ama istenilen hizmetler alınamıyor.

Devamında, halkın bilinçlendirilmesi lazım. Sadece deprem günleri hatırlamakla bizim bir sonuç elde etmemiz mümkün değil. Sonuçlar üzerinden değil, daha işin temeline inerek bu işlere bir çözüm üretmemiz lazım gelir diye düşünüyorum.

Aynı şekilde, inşallah, bu Komisyon da -oy birliğiyle Meclisin nadiren bir araya geldiği önemli konulardan biri - toplanır, bu söylediğimiz kapsamda, çerçevede bir rapor hazırlar. Ümit ediyoruz ki bundan sonra bu problemleri yaşamayız.

Zaman zaman izliyoruz, işte, 1999 yılında olan depremle İzmir’de yıkılan 9 tane binayı mukayese ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Hani derler ya “Elmayla armudu mukayese etme.” diye; bu, elmayla armudun mukayesesi bile değil. Hiç olmazsa 1999 yılında bu işlerle ilgili bir standart geldi. Sizlerin de izlediği gibi, görüyorsunuz, yıkılan binalar daha çok 1999 yılından önce yapılan binalar. Hiç olmazsa 1999 yılından sonra yapılan binalardaki bir nebze de olsa demir standardı, beton standardı -yapı denetim şirketleri tam işlevlerini yapmasalar bile- bu işe bir kimlik kazandırdı. O gün atılan adımları da bugün burada görmezlikten gelmeyelim. Benim de şahsen, o gün, o Parlamentoda görev yapan bir kardeşiniz olarak müşahade ettiğim bir sürü olay var. Yani bırakalım birbirleriyle mukayese etmeyi, bundan sonra ne yapabiliriz diye düşünüyoruz. Bunlarla ilgili çözüm önerilerini sizlere sunduk. İnşallah Komisyonumuz bunları dikkate alır diyorum.

Bu araştırma önergesini desteklediğimizi ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına ikinci söz talebi Sayın Lütfü Türkkan’ın.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz evvel yine bahsettik, bu cuma günkü deprem gerçekten yüreğimizi yaktı. Biraz evvel, buraya gelirken Ayda bebeği gördüm, Ayda bebeğin hayata tutunması, o kadar saat sonra oradan canlı çıkması bizi çok sevindirdi ama bir gerçek daha var Ayda bebek artık annesiz büyüyecek yani bu, gerçekten yüreğimizi acıtıyor. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum tekrar, milletimizin başı sağ olsun.

Yaşadığımız her depremin ardından hep aynı soru gündeme geliyor, burada daha önce verilen bütün araştırma önergelerinde o soru soruldu: Toplanan deprem vergilerine ne oldu? Bu paralar nerede? Hep soruyoruz: Nerede bu paralar? Son İzmir depremi de 1999 yılından beri yani tam yirmi bir yıldır ödediğimiz bu deprem vergilerini yine aklımıza getirdi. 1999’da geçici olarak alınmaya başlamıştı bu deprem vergisi, 2002 yılında kalıcı hâle getirildi. Aslında depremle beraber toplum hafızası bu deprem vergilerini de unutmadı ve hâlâ aynı soruyu sormaya devam ediyor toplum; bu paraların akıbetini bilen de yok. Yirmi bir yıldır cep telefonu, internet bankacılık işlemleri, Spor Toto, Millî Piyango, uçak biletleri, gümrük, pasaport işlemleri gibi birçok konuda deprem vergisi ödüyoruz. Bu paralarla binaların güçlendirilmesi ve tüm Türkiye’de deprem güvenliğinin sağlanması gerekiyordu. Dönemin Maliye Bakanı Mehmet Şimşek yaptığı açıklamada deprem vergilerinin sağlık, eğitim ve duble yollar için harcadığını açıklamıştı. Merhum Kemal Unakıtan’ın da “Bu vergiler zaten deprem nedeniyle getirilmemişti, öyle olsaydı depremedeye verilirdi.” sözleri basında yer almıştı, hâlâ duruyor. Bu Mecliste hâlâ görev yapan Naci Bostancı da “Deprem vergileri” adı altında bunlar toplanacak ve depreme gönderilecek gibi bir düzenleme söz konusu değil.” ifadelerini kullanmıştı yani “İsmi ‘deprem vergisi’ ama biz oraya harcamıyoruz, harcamayacağız.” dedi.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı şubat ayı başında on yedi yılda toplanan deprem vergileri tutarının 147,2 milyar lira olduğunu açıkladı. 150 milyar liraya yakın deprem vergisi topladılar. “Deprem vergilerini ne yaptınız?” diye sorduğumuzda “Okul

yaptık, yol yaptık.” diyorlar. İyi de okul yapmak, yol yapmak için topladığınız o 2 trilyon doları ne yaptınız, o nerede? Onu sorunca da “Sizin aklınız o işlere ermez.” diyorlar. Doğru, bizim o işlere aklımız ermez. Vallahi doğru, bizim o işlere aklımız ermiyor, o yüzden izah etmekte de zorluk çekiyorsunuz.

Bakın, toplanan para 37 milyar dolar tutmuş, 37 milyar dolar. Bu 37 milyar doları tarif etmek için size bir şey söyleyeyim mi? “3 milyar dolar bize kredi verilecek.” diye Uygur Türklerini görmemezlikten geliyorsunuz. Hani Çin’den beklediğiniz o para var ya, onun 12 katı. Uygur Türkleri konusunda sessiz, sağır, dilsiz kalıyorsunuz ya, onun tam 12 katı kadar para toplanmış burada. Bu parayla 100 metrekare olan 1 milyon 850 bin tane ev yapılabilirmiş, 1 milyon 850 bin tane ev; 7,7 milyon nüfuslu yani İstanbul’un yarısı kadar yeni bir kent yapılabilir.

Değerli arkadaşlar, depremler yeni vergiler konularak önlenemiyor. Asıl mesele deprem nedeniyle toplanan vergilerin nereye harcandığı da değil, asıl mesele hem Hükümet hem de toplum olarak risk algımızın ne kadar yüksek olduğu. Türkiye bir deprem ülkesi, bu gerçek görmezlikten gelinemez. Her yeni deprem, haklı olarak, deprem vergisinden sağlanan kaynağın nereye harcandığının toplum tarafından sorgulanmasına sebep oluyor. Zaten özellikle dolaylı vergilerin oldukça yüksek olduğu bir ülkeden bahsediyorsak bu çok daha önem arz ediyor.

Deprem aslında bir güvenlik sorunu. Bu ülkede güvenliğin sağlanması ise Anayasa gereği devletin en temel görevlerinden birisi. Devlet ile vatandaş arasında dayanağını başta Anayasa’dan olmak üzere çeşitli kanunlardan alan sosyal bir sözleşme var ve bu sözleşme, her iki tarafa da hem haklar hem de sorumluluklar getiriyor. Vatandaşların da en temel haklarından biri, ödedikleri vergilerin karşılığında depreme karşı alınacak önlemleri de içeren güvenlik hizmetlerini talep etmek ve vergi gelirlerinin nereye harcandığını sorgulamak olmalı.

Her yeni bir deprem insan hayatını tehlikeye atmakla kalmıyor, ekonomiyi de olumsuz etkiliyor. Depreme karşı önlem almanın maliyeti almamanın maliyetinden çok daha fazla, hele de yerine konulamayacak insan hayatına bedel biçmek olanaksızken.

Buraya gelirken Ali Ağaoğlu’nun bir açıklaması vardı, itirafı vardı, diyor ki: “Biz deniz kumu kullandık arkadaşlar, deniz kumu yani insanları öldürmeye hazır kum kullandık.” Ben Kocaeli Milletvekiliyim, Dilovası’nda hemen önümde “Çolakoğlu” diye bir fabrika var, inşaat demiri çekiyor. Nereden çekiyor? Hurda demirden çekiyor yani hurda demir çekerken hem orayı zehirliyor, kanser ovası oldu Dilovası bu yüzden, hem de o hurda demirden çekilen demirin akıbeti bu. Burada bugün bahsedilen ölü sayısı artacak diye biliyoruz, öyle tahmin ediyoruz, umudumuz artmaması yolunda ama maalesef böyle bir gerçekle karşı karşıyayız. Hiç kimse gidip Çolakoğlu Metalürjiye “Ya, sen bu hurdadan çektiğin demiri nereye satıyorsun?” diye sordu mu? “Bu, inşaatlarda kullanıldığı zaman bu insanlar ölüyor.” diye hesap sordu mu? Yok. Aksine madalya veriyorsunuz, sertifikalar veriyorsunuz, “İyi ki öldürüyorsunuz.” der gibi yapıyorsunuz. Bu acı gerçeklere de dikkatinizi çekmek istiyorum.

Tüm dünyada gerçekleşen depremler ile Türkiye’deki depremlerin ardından oluşan zararlar kıyaslandığında durumun vahameti daha net ortaya çıkıyor. Depremle birlikte büyük kentlerdeki çarpık yapılaşma, dikey mimari ve Türkiye’deki yapı stoku nitelikli ölümleri artırıyor. Bakın, 2020 yılından şu ana kadar tüm dünyada büyüklüğü 6,5’tan büyük olan 22 deprem yaşanmış, tam 22 tane. Bu depremlerde en çok can kaybı nerede? Tahmin etmek çok zor değil, Türkiye’de. Bu depremlerin tamamında sadece 13 kişi hayatını kaybederken bu 13 kişiden 10’u 23 Haziranda Meksika’da meydana gelen 7,4 büyüklüğündeki depremde, 17 Temmuzda Papua Yeni Gine’de 1 kişi ölmüş ve yine Papua Yeni Gine’de 7 büyüklüğündeki bir depremde daha... 18 Ağustosta Filipinlerde 6,6 büyüklüğünde bir deprem oluyor, orada da 2 kişi hayatını kaybetmiş. Tıpkı İzmir ve Elâzığ’daki depremler gibi 6,5 ila 6,9 büyüklüğü arasındaki depremlere bakıldığı zaman, Türkiye dışında 7 farklı ülkede 12 depremin yaşandığı görülüyor. Japonya, Şili, Endonezya, Yunanistan, Solomon Adaları ve Amerika’da gerçekleşen aynı büyüklükte yani 6,5 ila 6,9 büyüklüğü arasındaki depremlerde hayatını kaybeden hiç kimse olmamış. Yani can alan deprem değil, can alan iktidarın rantçı düzeninden başka bir şey değil.

Kaynaklar Kanal İstanbul gibi rant projeleri yerine depreme hazırlık için sarf edilmeli, bu hayal projeleri bırakın, depreme hazırlıklı konutlar yapın. Yeni yapılan binalar ciddi şekilde denetlenmeli, eski binalar için teknik çalışmalar yapılmalı, riskli binalar yıkılmalı ya da bu binalar depreme dayanıklı hâle getirilmeli. Yani o vergileri yol yaptık, köprü yaptık, işte Cengiz İnşaat, öbürüne, Kalyon İnşaatı paraları kaptırdık yerine, bu dediğimiz işleri yapsanız bu kayıplarla şu anda karşılaşmazdık.

Bir şey daha söyleyeceğim, Almanya’da İmar Yasası 1945’ten bu yana sadece 2 defa değişmiş. Türkiye’de kaç defa biliyor musunuz? 164 defa, son on bir yılda, 164 maddede değişiklik yapmışız İmar Kanunu’nda. İşte, müteahhitlik bizde dünyanın en kolay işi. Kaç müteahhit var Türkiye’de biliyor musunuz? Şok olacaksınız, 453.947 müteahhidimiz var. O bizi kıskanan Almanya var ya, bizi kıskanan Almanya’da 3.550 müteahhit var. Ne beceriksiz Almanlar ya! Bizim yüzde 1’imiz kadar bile müteahhidi yok! Üstelik, Türkiye’deki 453 bin müteahhidin 145 bini geçici belgeyle iş yapıyor.

Biraz evvel arkadaşlar izah etti, 2003 yılından bu yana depremle ilgili 58 araştırma önergesi iktidarın oylarıyla reddedilmiş, 58 araştırma önergesi. Eğer bu araştırma önergeleri şimdiye kadar ciddiye alınsaydı, o topladığınız deprem paralarını gerçekten depremin önlenmesi konusunda yapılan çalışmalara aktarsaydınız şu anda Ayda bebek annesiz büyümeyecekti, Ayda bebeğin annesi hayatta olacaktı, gerçekten öyle. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar). Yüreğiniz acımıyor mu ya? Bir bebeğin kurtulması ne kadar mutlu etti ama onun annesiz büyüyeceğini düşünmek gerçekten kahrediyor, çok üzücü.

Biz, daha önce söylediğimiz gibi, tekrar bugün, böyle bir araştırma komisyonu kuralım demiştik, iktidar, bunca kayıptan sonra “Evet, artık kuralım.” dedi. Umuyorum, kurulan bu komisyon gerçekten Türkiye’de bu acıların bir daha yaşanmaması için gerekli çalışmaları yapar. Bu konuda kurulacak olan bu komisyona, bu araştırma önergesine destek verdiğimizizi ifade ediyorum.

Yüce Parlamento’yu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hasan Kalyoncu.

Buyurun Sayın Kalyoncu. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İzmir’de yaşanan deprem sonrasında Meclis araştırma komisyonu kurulması hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

30 Ekim Cuma günü, merkez üssü Ege Denizi, Seferihisar ilçesi açıkları olmak üzere 6,6 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Bu depremde biz de İzmir’deydik, bizzat depremi yaşadık. Yaşanan depremde 109 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1.026 vatandaşımız yaralanmıştır. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum. İnaniyorum ki Türk devletinin güçlü ve Türk milletinin birlik duygusuyla İzmir’imizde depremin izleri kısa sürede silinecek, yaraları kısa sürede sarılacaktır.

AFAD tarafından paylaşılan bilgilere göre, arama ve kurtarma çalışması yürütülen 17 binadan 12’sinde çalışmalar tamamlanmış, 5 binada çalışmalar devam etmektedir. 106 vatandaşımız enkaz altından kurtarılmıştır. 730 az hasarlı, 119 orta hasarlı ve 124 ağır hasarlı bina tespit edilmiştir. Tüm illerden ve bakanlıklarımızdan, AFAD, JAK, UMKE, STK’lar ve belediyelerden toplamda 7.985 personel, 21 kurtarma köpeği ile 1.073 araç bu kurtarma çalışmalarına katılmıştır. Kurtarma ekiplerindeki kahramanlarımıza buradan bir kez daha teşekkür ediyorum.

Erzincan depreminde 187'nci saatte Nurcan hemşire kurtarılmıştı, umutlarımız devam etmektedir.

Türkiye'nin yakın tarihini derinden etkileyen en önemli olaylardan biri 17 Ağustos 1999 tarihli Gölçük depremidir. Bu depremde 17.480 kişi hayatını kaybetmiş, 23.781 kişi yaralanmış, 133.683 bina çökmüş, yaklaşık 600 bin kişi evsiz kalmıştır. Bu tarih depremler açısından Türkiye'de dönüm noktasıdır. Bu depremde sonra deprem bölgesinde yapılacak binalar hakkında hazırlanan yönetmelik 2007 yılında yürürlüğe girmiştir fakat ne yazık ki İzmir'de yıkılan binalar bu yönetmelik öncesidir. Tabii ki 1999 yılından sonra yapılan her binaya da dayanıklı diyemeyiz.

99'da olduğu gibi İzmir'de de devletimiz bütün önlemleri almış ve süreci başarıyla yönetmiştir. Geçtiğimiz şubat ayında, Genel Kurulda, yaşanacak doğal afetlere karşı alınması gereken önlemleri İzmir özelinde sizlerle paylaşmışım. Felaketin kapıda olduğunu, bu fay hatları ve etki alanları üzerindeki yapılaşmanın bir an önce tespit edilip uygun olmayan alanların boşaltılması ve kaçak yapılaşmaya izin verilmemesi gerektiğini ifade etmişim. Ayrıca, depremde yıkılan binaların müteahhitlerine ceza uygulaması yapılırken hatalı imar planı yapan ve izin veren belediyelerin de bu ceza kapsamına alınması gerektiğini de ifade etmişim. Maalesef, bugün, yaşadığımız depremde sonra uzmanlar Narlıdere'nin belli bölgelerinin, Alsancak ve Konak'ın kıyıyla bağlantılı olan kesimlerinin ve Bayraklı, Karşıyaka, Çiğli ilçelerinin riskli bölgeler olduğunu, en çok riskli olarak görülen alanların ise Karşıyaka, Çiğli ve Menemen hattını kapsayan bölge olduğunu açıklamıştır. Buradaki fay hattı 1600'lerde büyük bir deprem üretmiş ve binaların yüzde 70'i hasar görmüştür.

İzmir tektonik bir kent olup deprem üreten faylara sahiptir. Deprem üretecek olan bu faylar yerleşim yerlerinden geçmektedir. Bilimsel çalışmalara göre İzmir'de deprem üretme potansiyeline sahip 13 tane aktif fay hattı bulunmaktadır. Bu fayların önemli bir kısmı kentin içerisinde geçmekte ve olası büyük depremlerde yıkıcı etkisi büyük olabileceği ifade edilmektedir.

1999 yılından önce yapılan binalar kent içerisinde ciddi bir risk taşımakta, 99'dan sonra Deprem Yönetmeliği çerçevesinde yapılan binalar daha güvenli durumdadır.

Kentin ana ulaşım yolları, kentin su, kanalizasyon hatları, doğal gaz hatları, büyük trafo merkezleri kontrol edilmelidir. Olası büyük bir deprem anında kentte bir karmaşa yaratmadan, güvenli ulaşımın, güvenli suyun, güvenli ısınmanın sağlanacağı altyapı yatırımlarının elden geçirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de bina yapılırken etkin bir kamu denetimi sağlanamamaktadır. Avrupa'daki örnekleri gibi -Türkiye'de yapı denetiminin dışında tutulan- jeoloji mühendislerinin yapı denetim sürecinde etkin rol alması gerekmektedir.

Bir deprem sonrası oluşan can kaybı ve hasarın büyüklüğü, depremin büyüklüğüne, depremin yerleşim alanlarına uzaklığına, zemine, yapı kalitesine, ulusal gelir düzeyine, hızlı nüfus ve göçe bağlı kontrolsüz büyümeye, eğitim eksikliği ve toplumun deprem zararlarını azaltmaya yönelik yapmış oldukları hazırlığa göre farklılıklar göstermektedir.

Ayrıca, sanayi tesisleri, petrol ve kimyevi madde üretimi ve depolaması gibi tesisler, altyapı tesisleri ve ulaşım hatlarının yer aldığı bölgelerin deprem açısından risk taşıyan fay hatları üzerinde bulunması tehlikenin boyutlarını artırmaktadır. Türkiye'de depreme karşı alınması gereken stratejilerin ve bu konuda yapılacak eylemlerin planlandığı ulusal deprem stratejisi ve eylem planı çok güçlü tedbirler içermektedir.

Ayrıca, afet tehlikelerine karşı riski azaltmaya yönelik AR-GE çalışmalarına öncelik verilmeli ve deprem mühendisliği laboratuvarlarının ülke genelinde yaygın kullanımı koordine edilmelidir. Olası deprem zararlarının azaltılmasının sağlanmasının en etkin yolu halkın eğitim ve öğretimiyle mümkün olacaktır.

Ayrıca, tüm il merkezlerinde uzman afet yöneticileri aracılığıyla afet yönetimiyle ilgili planların hazırlanması ve geliştirilmesi, bu alanda görev ve sorumluluk verilen kişilere eğitim ve tatbikatlar yaptırılması gerekmektedir.

Alarm ve erken uyarı sistemleri kurulmalı ve geliştirilmeli, deprem sırasında elektrik ve doğal gaz yangınlarına karşı otomatik kesme sistemleri kurulmalıdır.

Yapı denetiminde denetleyen ve denetlenen arasında kurulan bağın önüne geçilmesi ve sertifikasız kişilerin inşaatlarda çalışmasının önlenmesine yönelik adımlar atılmalıdır.

Depreme dayanıklı binaların tasarım, malzeme ve standartlarını içeren çalışmalar desteklenmelidir. Su ve nemin yapıya zararlı etkilerinden korunması amacıyla su yalıtımı nitelikli hâle getirilerek yapı malzemelerinin ömrü uzatılmalıdır.

Yeni kanunlar önerilmeden önce mevcut kanunların daha etkin uygulanmasındaki eksiklikler dikkatle incelenmelidir.

Mevcut yapılarda deprem tehlikesinin ve risklerinin belirlenmesi, afet senaryolarına göre hasar görebilirlik çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri arasında bir iş birliği oluşturulmalı ve kamu tek bir merkezden bilgilendirmelidir.

1996 yılında hazırlanan ve aradan geçen yirmi yıllık sürede henüz revize edilmeyen Türkiye deprem bölgeleri haritalarının ivedilikle yenilenmesi gerekmektedir.

Küresel ölçekte dirençli kent olma yolunda ilerleyen birçok kentsel alan vardır fakat bu çalışmalar gelecekte oluşacak felaketlere cevap verecek yeterlilikte değildir. Dirençlilik düşüncesinin kentsel afet riskini azaltmayla bütünleşmesi, iklim değişikliği gibi olgularla daha uyumlu orta ve uzun vadeli bir yaklaşım benimseyen dirençli şehir planlama anlayışını beraber düşünmesi gerekmektedir. Riski ortadan kaldırmak yerine riske maruz kalmaktan kaçınmak ve riske karşı dayanıklılığı artırmak üzerine stratejiler geliştirilmelidir.

Görüldüğü üzere artan fırtınalara karşı şehirlerde çatı ve benzeri alanların planlanmasının yapılması, sellerin kentlere etkilerinin belirlenmesi gerekmektedir. Deprem felaketleri ve diğer felaketlere karşı da dirençli şehirler oluşturmak gerekmektedir.

Deprem sadece felaketten biri olup İzmir depreminden sonra karşılaştığımız tsunami olayı da hortumlar da gündeme alınmalı ve önlemler paketleri oluşturulmalıdır.

Sayın Genel Başkanımızın grup toplantısında da ifade ettiği gibi özetle riskli binalarda oturmak tercih edilmemeli, zemin etütleri yapılmalı, betondan, demirden, harçtan çalan insanlık müsveddelerine zamanında tepki gösterilmeli, kolon keserek alan genişleten basit ve ölümcül kurnazlıklara izin verilmemeli ve depremlerin faturasını suçsuz ve mazlum insanlar ödememelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HASAN KALYONCU (Devamla) – Belediyeler imara alan açarken mutlak surette zemin etütlerini tam olarak yapmalıdır. İzmir'de olduğu gibi tarım alanlarında alüvyal zeminlerde yapılaşmaya izin verilmemelidir. Dere yatakları, deltalar ve biriktirme alanlarında şehirleşmeye kesinlikle müsaade edilmemelidir. Şehirlerde imara açılan alanlar deprem master planları yapıldıktan sonra bu plana tamamen uygun bir şekilde olmalıdır. Fay hatları üzerinde yer alan mevcut yerleşim alanları acil olarak kentsel dönüşüme alınarak bir an önce taşınmalı, düzenlenmelidir. İllerde deprem master planları vakit kaybetmeden tamamlanmalıdır. İzmir'de deprem master planının Marmara depremi sonrasında hazırlandığını fakat hayata geçirilmediğini bugün tekrar üzülerek söylüyorum.

Grubumuz bu araştırma önergesini, komisyon kurulması önergesini desteklemektedir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Tamer Osmanağaoğlu.

Buyurun Sayın Osmanağaoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, güzel şehrimiz İzmir’imizde yaşanan deprem felaketi sebebiyle, AK PARTİ grup önerisi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 30 Ekim 2020 tarihinde saat 14.51’de İzmir’imizde meydana gelen 6,6 şiddetindeki depremle yüreğimize ateş düştü, kalplerimize hüznü doldu. Yaşanan afette şu ana kadar 109 vatandaşımız hayatını kaybederken, 883’ü taburcu olan 1.026 vatandaşımız da yaralanmıştı. 6,6 şiddetindeki depremin ardından 1.500’ün üzerinde artçı depremin yaşandığı İzmir’imizde kahraman kurtarma ekiplerimiz yıkılan binaların enkazında kalan vatandaşlarımızı kurtarmak için şu an dahi canla başla mücadele etmektedir. Tüm bakanlarımız İzmir’dedir, Çevre ve Şehircilik Bakanımız İzmir’de; hepsi tüm çalışmalarını yakinen takip ediyor, bir hafta içerisinde de hasarlı yapıların tespitini tamamlayacaklarının sözünü ediyorlar.

Bu vesileyle, yaşanan afetin ardından ortaya konulan birlik ve dayanışma ruhu, temin edilen müthiş koordinasyon ve başarılı kurtarma çalışmalarından dolayı aziz milletimize, sivil toplum kuruluşlarımıza ve devletimizin kurum ve yetkililerine bir İzmir Milletvekili olarak teşekkürlerimi sunuyorum.

Hâlihazırda arama kurtarma operasyonlarının devam ettiği 5 binayla birlikte, yıkılan ve ağır hasar alan 18 binadan kahraman kurtarma ekiplerimizin kurtardığı her bir vatandaşımız yüreğimizin yangınına bir nebze olsun söndürmüş, atan her kalbe ulaşmanın verdiği heyecan kalbimizi esir alan matem havasını bir nebze olsun dağıtmıştır. Şöyle ki sarsıntıdan yirmi üç saat sonra annesi ve ikiz kardeşi Elzem ile kurtulan Ezel’le umutlarımız tazelenmiş, eli sekiz saat sonra enkaz altından çıkarılan 14 yaşındaki İdil’le umutlarımız bir kez daha yeşermiştir. Depremden altmış beş saat sonra enkazdan çıkartılan 3 yaşındaki minik Elif’imizle mutluluk gözyaşlarımız hep birlikte akmıştır. Doksan bir saat sonra aramıza dönen Ayda hepimizi sevince boğmuştur. Aramıza dönen her can yaşadığımız facia ne kadar ağır olursa olsun sevinci de beraberinde getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, yaşanan afetle birlikte devletimizin yetkili kurum ve organlarının ortaya koyduğu dirlik tüm dünyaya örnek olmuş, milletimizin meydana getirdiği birlik ve dayanışma ruhu tüm insanlığa emsal olmuştur. Depremin hemen ardından UMKE ve 112 acil yardım olmak üzere 234 araç, 835 personel görevlendirilmiştir. Teknik destek ve ikmal faaliyetleri kapsamında toplam 279 adet iş makinesi ve 317 personel çalışmalara katkı sağlamak üzere bölgeye gönderilmiştir. Manisa Büyükşehir, Silivri Belediyesi ve Alağa Belediyelerimiz de arama kurtarma çalışmalarına ekipleriyle birlikte ilk andan itibaren katılmış, 41 il Birlik Afet Müdürlüklerinden 590 personel ve 2.079 arama kurtarma personeli bölgede görevlendirilmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızdan 1/11/2020 tarihi itibarıyla 450 ekiple toplamda 910 personel deprem alanına intikal etmiştir. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız koordinasyonunda Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Hizmet Grubundan toplamda 334 personel seferber edilmiş, Tarım ve Orman Bakanlığımızdan 256 personel, Emniyet ve Jandarma personelinden oluşan 843 kolluk kuvveti olmak üzere toplam 6.478 personel görevlendirilmiştir. Ayrıca Millî Savunma Bakanlığımız teçhizatıyla arama kurtarma çalışmalarında yer almış, Ege Ordu Komutanlığı çalışmalarda hazır bulunmuştur. Diğer yandan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın çalışmaları, depremden itibaren hızla çalışmalara dâhil olması da takdirliktir.

Öte yandan, hasar tespit çalışmaları saha denetim ve ofis ekiplerinden oluşan 942 kişiyle devam etmektedir. İnceleme yapılan bölgelerden Bayraklı bölgesinde 24 mahalle, 37.023 yapı, 149.377 bağımsız bölüm ve 312.264 nüfus bulunmaktadır. Hasar tespit incelemelerinin devam ettiği diğer bir ilçemiz Bornova’da 45 mahalle, 63.031 yapı, 225.600 bağımsız bölüm ve 450.992 nüfus bulunmaktadır. Seferihisar ilçemizde ise 21 mahalle, 34.478 yapı, 55.978 bağımsız bölüm ve 44.526 nüfus bulunmaktadır. Sahadaki teknik çalışmalarda 2 adet lazer tarayıcı, 4 adet “total station” cihazı, 2 adet “drone”, 2 adet mobil laboratuvar aracı ve 4 adet hasar tespit koordinasyon aracı kullanılmaktadır. Bunlara ilave olarak Bayraklı ilçesinde 24, Bornova ilçesinde 45 ve Seferihisar ilçesinde 21 muhtarla görüşülmüş olup istişareli olarak iş birliği içerisinde çalışmalar yürütülmektedir. Depremde vatandaşlarımıza Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 6 milyon; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından 5 milyon, Afet Başkanlığı tarafından 13 milyon TL olmak üzere toplam 24 milyon TL nakdi yardım tahsis edilmiştir. Vatandaşlarımızın kullanımına 3.545 çadır, 13.280 yatak, 24.380 battaniye, 57 genel maksatlı çadır, 2.660 mutfak seti, 5.500 uyku seti derhâl sunulmuştur. Depremin ardından gelen ilk üç günde 218 personel ve 40 araçla sürdürülen çalışmalarla 220.500 öğün sıcak yemek hizmeti verilmiştir. Karşıyaka, Konak, Bornova, Seferihisar, Bayraklı, Buca ilçelerimizde muhtarlarımızdan gelen talepler değerlendirilip gereğini yapan koordinasyon merkezlerinin kurulmasıyla krizin en az hasarla atlattılması açısından verimli olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, devletimizin bundan sonra da inşaat yapım süreçlerinde ve bu süreçlerin denetiminde aynı hassasiyeti itina ile göstereceğine inanıyorum ve yapılacak olan bütün hizmetlerden dolayı Milliyetçi Hareket Partisi İzmir Milletvekili olarak İzmirli hemşehrilerimin adına bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum. İnşallah İzmir’de, İzmir’in en büyük kentsel dönüşüm çalışması da hızla başlayacak, İzmirli kardeşlerimiz, devletimizin yapacağı sağlam konutlarda sıcak yuvalarına inşallah bir yıl içerisinde kavuşacaklardır. Evlatlarımız, anne babalarımız, yaşlılarımız yeni yuvalarına güvenle oturacaklardır.

Sözlerime son verirken, ilk andan itibaren İzmir’in yanında olduğunu gösteren büyük Türk devletine bir kez daha şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca, depreme ilişkin ortak araştırma önergesiyle deprem araştırma komisyonu kurulmasını yerinde bulduğumu ifade ediyor, komisyonun şimdiden hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Sözlerimi, liderimiz Devlet Bahçeli Bey’in İzmir’le ilgili sözleriyle bitirmek istiyorum: “Güzel İzmir, vakur İzmir, onurlu İzmir, dik duruşlu İzmir, maviliklerinde Türk’ün kudretini asırlarında yüzdüren İzmir, seni hasretinle bağrıma basıyorum.” (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Murat Çepni.

Buyurun Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; evet, tam bu saatlerde İzmir Bayraklı’da bir can pazarı yaşanıyor. Çok büyük bir acı yaşandı, hâlâ umutlarımızın doksan bir saat sonra kurtulan Ayda bebek gibi yeşermesini bekliyoruz. Başta yaşamını yitiren 109 yurttaşımıza başsağlığı diliyorum ve 1.027 yaralı yurttaşımıza da acil şifalar diliyorum. Yine, yaşanan bu can pazarı sırasında yani hâlihazırda enkazda çalışma yürütülmeye çalışılan bu koşullarda bir taraftan da insanlar çadırlarda yaşamlarını korku içerisinde devam ettirmeye çalışıyorlar. Ben, bu süre içerisinde büyük bir emekle, büyük bir özveriyle kurtarma çalışmalarını yürüten ekiplere buradan teşekkür etmek istiyorum.

Yine, aynı zamanda “Dayanışma yaşatır.” diyerek, orada deprem mağduru yurttaşlarımızla yan yana olan insanlarımıza, kurumlarımıza da teşekkür etmek istiyorum. Evet, dayanışma yaşatır. Tabii gözümüz, kulağımız, kalbimiz İzmir’de, Bayraklı’da, enkazda ve oradan iyi haberler bekliyoruz. Tabii bu koşullarda konuşmak gerçekten çok zor, çok güç çünkü bitmiş bir süreç değil, hâlen sürüyor ve iyi haberler bekliyoruz.

Evet, tüm dünyada her birimizin ortaklaştığı bir gerçek var, bu gerçek şu: Deprem öldürmez, öldüren aslında halk ve doğa sağlığını dikkate almayan politikaların ta kendisidir yani bu siyasetin ta kendisidir. Denetimsizlik, önlemsizlik öldürür, deprem

değil. Dolayısıyla bugün belki de her zamandan çok daha fazla meselenin siyasetini konuşmaya ihtiyacımız var. Bugün döktüğümüz gözyaşları kuşkusuz çok ama ben en sonda söyleyeceğimi en başta söyleyeyim: Bu yıkımlara sebep olanlarla, bunu bir politika hâline getirenlerle aynı acıyı yaşamıyoruz, aynı gözyaşını dökmüyoruz. Eğer bugün bu meselenin çözümünü ciddiyetle ele almaz isek, bu meselenin çözümünü etraflıca tartışmaz isek yaptığımız hamasetin hiçbir kıymetiharbiyesinin olmadığını altını çizmek istiyorum.

Evet, Türkiye bir deprem ülkesi, MTA diri fay haritasına göre büyüklüğü 5,5 üzeri depreme neden olabilecek 486 fay hattı var bu ülkede. Türkiye'nin yüz ölçümünün yüzde 92'sinin deprem bölgesinde olduğu biliniyor. Yine nüfusun yüzde 95'inin de bu deprem tehlikesi altında yaşadığını bilim insanları ortaya defaatle koydu. Büyük sanayi merkezlerinin yüzde 98'i ve barajların yüzde 93'ü deprem bölgelerinde bulunuyor. Yani tablo bu kadar net ve acı.

Peki, tablo buyken gerçeklik ne? Türkiye bir inşaat çöplüğüne dönmüş durumda. Türkiye beton ekonomisiyle ayakta durmaya çalışan bir ülke. Peki, tablo buyken ortada ne var iktidar açısından? Kader edebiyatı var, dua var, inşallah, maşallah var, rant var, talan var. Ha, bir de şu var: Depremi, kıyametin alameti olarak gören, sarayın taşıyıcı kolunu olmuş Diyanet İşleri Başkanı var.

1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye deprem bölgesi haritasında İzmir Bayraklı bölgesi birinci derece deprem alanı olarak belirtilmiş. Peki, Bayraklı şimdi nasıl bir yer? Bayraklı sözüm ona İzmir'in kalkınan, inşaat şampiyonu bir ilçesi. Yapılan onca uyarıya rağmen yani TMMOB Şehir Plancıları Odasının uyarılarına rağmen Adalet Sarayı dahi orada yapılmakta ısrar edildi ve belediye, Adalet Sarayı ile benzer çok sayıda kurum orada; yeni binaları zaten söylemeye gerek yok. Dolayısıyla ortada bir sürpriz yok, ortada beklenmeyen bir tablo yok; bağıra bağıra "Geliyorum." diyen bir deprem meselesi var. Aslında bunun adı bir kitle katliamıdır, bunun adının net olarak koyulması lazım, bu bir katliamdır. TMMOB İl Koordinasyon Kurulu, bölgenin tarım alanı ve sulak alan olduğunu belirtiyor. Yani Bayraklı ilçesi, diyelim ki, bundan yaklaşık otuz sene öncesine kadar bamyı tarlası ve zemini de son derece kaygan bir zemin. Aynı zamanda, İzmir'in çoğu zemininin de dolgu, balçık ve alüvyondan oluştuğu biliniyor. Dolayısıyla böyle bir coğrafya, böyle bir yer zemininin üzerine kurulan bir kent ya da ilçenin yönetim meselesinin sonuçlarıyla karşı karşıyayız.

Şimdi, iktidar ne yaptı, özellikle 1999 sonrasında ne yaptı? Deprem vergisi topladı. Toplanan deprem vergisinin miktarı 70 milyar 895 milyon TL. Şimdi, tabii, uzunca zamandır soruyoruz: Deprem paraları nerede? Bu deprem paralarını kim aldı? Bu deprem paraları nereye hortumlandı? Fakat, maalesef, hiçbir yanıt alamıyoruz. Aldığımız yanıtlar yanıt niteliğinde olmamakla beraber ibretlik olması açısından söylüyorum, dönemin Maliye Bakanı Mehmet Şimşek diyor ki: "Vergileri duble yollara harcadık." Yani Karadeniz'in o duble yolları da bunlardan bir tanesi, hâlâ can kayıplarına sebep oluyor. Yine, dönemin Maliye Bakanı Kemal Unakıtan "Milleti kandırmaya gerek yok, bunlar bütçenin ihtiyacı için toplandı." demişti yani açıktan söylemişti fakat en ibretliği de AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan sular karşısında şöyle söylüyor: "Bu tür şeylerin hesabını vermeye zamanımız yok." Yani buna zamanınız yok da neye zamanınız var? Hortumlamaya zamanınız var. Neye zamanınız var? İşçi sınıfının, emekçilerin tırnaklarıyla kazandığı hakları gasbetmeye zamanınız var. Dolayısıyla işte bu süreçte, iktidarın, AKP iktidarının yaptığı icraatlar bunlar değerli arkadaşlar.

Şimdi, bir de ne yapmış AKP iktidarı? 2018 yılında İmar Yasası çıkmış. Bakın, arkadaşlar, toplamda 10 milyon 79 bin kişi yararlanmış bundan; İzmir'de ise 811.452 kişi yararlanmış. Bu, Türkiye'de 22 milyon konuttan yaklaşık 11 milyonunun kaçak ve güvensiz olduğunu ortaya koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – İstanbul, imar affında 1 milyon 747 bin konutla ilk sırada, İzmir ise 811.452 başvuruyla, nüfusa oranla Türkiye birincisi. İzmir'de her 2 konuttan 1'i İmar Kanunu'na aykırı.

Evet, iktidar kıdem tazminatını gasbetmekle meşgul bugünkü koşullarda ve biz bunun yanında şunu soruyoruz, emeğin haklarını gasbeden iktidara soruyoruz, beton ekonomisiyle ülkeyi, kentleri mezarlığa çeviren iktidara soruyoruz: Deprem paralarını ne yaptınız ve bu sorunu çözmek için ne yapacaksınız? Biz şunları söylüyoruz: Bir: Deprem paralarının nereye gittiği açıklanmalıdır. İki: Deprem toplanma alanları açıklanmalıdır. İstanbul'da binlerce toplanma alanının yok olduğunu, buharlaştığını biliyoruz, inşaat alanına çevrildiğini biliyoruz. İmar affı sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmalıdır, iptal edilmelidir ve dolayısıyla bu imar affına konu konutlar yeniden ele alınmalı, yıkılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Bitiriyorum.

Evet, deprem master planı çıkarılmalıdır, etkin yapı denetimi hazırlanmalıdır ve dediğim gibi imar affı iptal edilmelidir. Evet, yüreğimiz İzmir'le ama biz bu depremin bir siyasi iktidarın beton ekonomisinin, inşaat ekonomisinin sonucu olduğunu düşünüyoruz. Acilen TMMOB başta olmak üzere tüm odalarla, tüm bilim insanlarıyla yan yana gelinerek bu süreç ele alınmalı, araştırma komisyonumuz da bütün bu tarafları dinleyerek gereğini yapmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Sayın Serpil Kemalbay'ın.

Buyurun Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben de sözlerime İzmir'de yaşanan bu büyük acıyı paylaştığımı söyleyerek, yaşamını yitirenlere rahmet, yakınlarına başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum. Yaralıların bir an önce sağlığına kavuşmasını diliyorum.

Edirne'den Ardahan'a kadar bütün Türkiye'de kalpler İzmir için çarptı, bu enkazların altındaki yaşamların bir an önce kurtarılması için çarptı. Her kurtarılan, büyük bir sevinç yarattı. Mucize beklentisi hâlâ şu anda da sürüyor. Umarım, şu anda enkazın altında olan kişiler de kurtarılırlar.

Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğunu hepimiz biliyoruz, yeni öğrendiğimiz bir şey değil. Çok büyük trajediler yaşadık, çok büyük cinayetler yaşadık bugüne kadar. Bu depremleri, fay hatlarını ciddiye almayan, yaşam hakkını ciddiye almayan bir iktidar zihniyetinden kaynaklanan bir şekilde, bugüne kadarki iktidarların geliştirdiği politikaların halkın yaşam hakkını korumasından kaynaklandı.

Şimdi bizler, burada, bir konsensüs içerisindeyiz, bir araştırma komisyonu oluşturma konusunda ortak bir karar veriyoruz ama değerli arkadaşlar, neyin araştırmasını yapacağız? Aslında, Türkiye'de deprem konusunda bir şeyler eksik biliniyor da biz onu mu araştıracağız? Aslında, bizim konuşmamız gereken şey siyasi tercihlerdir. Siyasi tercihleri, bir avuç beton lobisine ve rant ekonomisine, AKP-MHP blokunu ayakta tutacak sermaye blokuna peşkeş çeken yani bu ülkenin bütün varlıklarını, her şeyini, canını da peşkeş çeken bu siyasi anlayışı sorgulamadan nasıl bir araştırma yapacağız ve nasıl bundan sonraki yaşamları koruyabileceğiz?

Fay hatlarının nereden geçtiğini, İzmir'de çoklu fay hatlarının olduğunu, bunların çok fazla büyüklükte depremlere

teakböl ettiğini biliyoruz. Bakın, bir depremin büyüklüğünü bile bilimsel olarak ortaya koyamıyoruz. Depremin büyüklüğü 6,9 ama 6,6 diye lanse ediyoruz, buralardan bile çıkar sağliyoruz. Deprem vergileri konuldu, 99'dan beri bu deprem vergileri halktan toplanıyor ama deprem vergilerini alıp bunu iktidarını ayakta tutacak inşaatçı politikalara peşkeş çekenlerin zihniyeti ile aslında pandemi döneminde IBAN dağıtan zihniyet aynı zihniyet. Bu zihniyeti değiştirmedikimiz zaman biz böyle çok ölürüz, bu halk böyle çok ölür. Bu zihniyetle mücadele etmek gerekiyor diye düşünüyorum, buradan hareket etmeliyiz.

Bakın, AKP'nin küçük ortağı olan parti lideri diyor ki: "Keşke halk riskli yerlerde oturmayı tercih etmeseydi." Yani, halk saraylarda oturmayı tercih edebilirdi de tercih etmedi mi? Elbette ki, halk başına geleceklerin farkında. Bakın, ben enkaz alanlarını dolaştım ve oradaydım. Emrah Apartmanı'nın hikâyesini dinledim, tam bir "rantçı müteahhit" politikası orada da işlemiş. Aslında apartman sakinleri birçok kez oturmuş, tartışmışlar: "Bu bina çürük, bu binanın yıkılması gerekir." Bu gerçeği hepsi biliyor fakat o binanın yıkılması ve yerine barınabilecekleri güvenli konutun yapılması konusunda hiçbir yardım alamamışlar, hiçbir destek alamamışlar. Yani bunları bireylere mi bırakacağız biz? Bireylere bırakabileceğimiz bir konu değil. Bir insanın barınma sorununu çözebilecek gücü olmayabilir, o zaman o çürük binaların içerisinde oturmalı mı? Bu "deprem vergisi" dediğimiz şey bunun için toplanmadı mı? Gidiyoruz, bir de bakıyoruz bir gün, imar barışı olmuş. Arkadaşlar, neyle barış yapılıyor? İnsanların ölümüyle barış yapılır mı? "Barış" sözü hep ölüm üzerine geliyor bu iktidar tarafından. Bir operasyon yapılıyor, adına "barış operasyonu" deniyor ama aslında cinayetler işleniyor, ölümler oluyor. Bir af yapılıyor, ona "imar affı" deniyor "imar barışı" deniyor, aslında halkın ölmesinin... Şu ana kadar 109 kişi yaşamını yitirdi, 109 kişinin ölmesinin imzası o imar barışında atıldı ve bunu siz attınız, iktidara tekrar gelmek için attınız. Şimdi, bu zihniyetle hesaplasmadan biz komisyonda neyi konuşacağız, neyle hesaplaşacağız?

Bakın, Japonya'da daha büyük depremler oluyor, hatta millî geliri Türkiye'den daha düşük olan Güney Amerika'da daha büyük depremler oluyor fakat kimse ölmüyor. "Neden ölmüyor?" diye sorgulamalıyız. Neden ölmüyor? Çünkü o insanların yaşam hakkı orada korunuyor, insanların yaşam hakkına değer veriliyor ama sizin sadece dilinizde bir yaşamdan bahsediliyor. Buraya çıkıyorsunuz, durmadan "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." diyorsunuz. Hayır, siz insanı falan yaşatmıyorsunuz, insanları öldürüyorsunuz.

Bakın, AKP Genel Başkanının, Cumhurbaşkanının söyledikleri de aynı şekilde oldukça ilginç. Yani o yıkılan binaların yerine hemen yeni binaların yapılacağı söyleniyor. Bu nasıl bir soğukkanlılıktır? Bu, soğukkanlı bir cinayet sözüdür açıkçası. Yani o binalarda acaba Ali Kaygusuz oturabilecek mi? Burcu Yüksel, İlgaZ Yüksel, Doktor Hüsnü Kırabalı, Hayati Uzun, Nazmiye Doğrayan, Alp Cengiz, Murat Duman, Buse Demir, Ekrem Duman, Birgül Pandal ve tabii ki Ayda bebeğin annesi oturabilecek mi Ayda'yla birlikte o binalarda? Bu canlar geri getirilebilecek mi? Bu kadar hafif mi bizim yaşadığımız, bu kadar kolay mı? Hayır, hafif değil, kolay değil. Fakat sıkışınca şunu söylüyorsunuz: "Her şeyi devletten beklemeyin." Arkadaşlar, siz halktan her şeyi alıyorsunuz ama halka sadece ölüm veriyorsunuz ve bunu hep yapıyorsunuz, bunu hep yapıyorsunuz. Türkiye bir deprem ülkesi değil; Türkiye bir afet ülkesi oldu çünkü AKP-MHP bloku Türkiye'de halkı öldürüyor, insanları öldürüyor, onların yaşamını hiçe sayıyor, sermaye politikalarını ayakta tutmak için insanların ölüme gitmesine göz yumuyor; bunu görmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) - Arkadaşlar, aslında bizlere dersi kim verdi biliyor musunuz? Bizlere dersi Somalı işçiler verdi. Çünkü Somalı işçiler bütün hakları gasbedilmişken, 301 maden işçisi arkadaşları toprağın altına gömülmüşken ve kendileri de kıdem tazminatı olarak sokağa atılmışken, haklarını ararken gittiler ve dediler ki: "Bu canları kurtarmalıyız. Bizler, insanlara mezar yapan müteahhitlerin değil, can kurtaran madencilerin ülkesini yaratmalıyız." Bu "tweet" çok dolaştı internette, insanlar tam da böyle bir Türkiye'yi özlüyor. Böyle bir Türkiye'yi yaratacak bir Meclis olmalı diye düşünüyorum, böyle bir Genel Kurul olmalı ve halka olan bu taahhüdümüzü yerine getirmeliyiz.

Komisyon çalışacaksa tercihleri sorgulamalı, bütçeyi sorgulamalı ve halka güvenli konutlar sağlamalı.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına son söz talebi Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HDP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Ekim Cuma günü yaşanan İzmir depreminde yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum.

Uzun yıllardır aile olarak İzmir'de yaşıyoruz ve aynı zamanda bir depremzedeyim. Bütün ailem oradaydı ve ben Ankara'daydım. Yaklaşık üç ya da dört dakika gibi bir süre aileme ulaşamadım ama sanırım hayatımın en uzun üç ve dört dakikasıydı. Tarif edilemez bir acıydı. Orada, o büyüklükte bir deprem olduğu haberini alıp ailenize ulaşamamanın, sevdiklerinize ulaşamamanın, onların sağlıklı olduğunu bilememenin ruh hâlini gerçekten sözcükler sanırım anlatamaz. Bu anlamıyla, cuma akşamı İzmir'e gittiğimizde hem Emrah Apartmanı'nı hem Rıza Bey Apartmanı'nı gördüm. Pazar günü sabah yaklaşık beşe kadar da Emrah Apartmanı'nda enkazın yanında bekledim çünkü hem meslektaşım hem hemşehrim Sevgili Fatma Ertaş hemşiresinin oğlu Ali Kaygusuz göçük altındaydı. Yine hemşehrim, aynı zamanda meslektaşım Feray Demir'in oğlu Arda Baran Demir enkaz altındaydı ve yine tanıdığımız avukat arkadaşlarımız ve tanımadığımız onlarca canımız, yüzlerce canımız enkaz altındaydı. Ben sadece beş dakikanın ıstırabıyla kahrolurken, gerçekten oradaki annelerin, oradaki ailelerin, oradaki evlatların nasıl büyük bir umutla -dudaklarından dökülen dualarla- o enkazdan sevdiklerinin canlı çıkması için dua ettiklerine tanıklık ettim. Ve en nihayetinde bu herkes için gerçekleşmedi, mucize dediğimiz 1-2 can kurtarıldı ama geri kalanların ne yazık ki yaşamını yitirmiş bedenleriyle karşılaştık. Onun için bu meseleye sadece sayılar, sadece rakamlar olarak bakmanın büyük bir vicdansızlık olduğunu düşünüyorum. Biz burada 109 diyoruz ama bu 109'un içerisinde 109 hayat, 109 dünya, 109 umut, 109 gelecekte bahsediyoruz. Her birinin annesinden, babasından, akrabalarından, sevdiklerinden, yaşamından bahsediyoruz ve hiçbirini geri getiremeyeceğiz. Ne uğruna değerli arkadaşlar, ne uğruna? 3-5 müteahhidin daha fazla para kazanması için, 3-5 yandaşın daha fazla cebini doldurması için Ali'nin ölmesine, Arda'nın ölmesine, Buse'nin ölmesine, Mehmet'in, Özgür'ün ölmesine değer miydi? Bir tek cana dünyaları vermeyiz değil mi? Bir tek cana dünyalar verilmez. Yetiştirdiğimiz evlatlarımıza gözümüz gibi bakıyoruz, üzerlerine titriyoruz. Ama düşünün, tonlarca betonun altında kendi çocuğunuzun olduğunu düşünün, tonlarca betonun altında çocuğunuzun haykırıışlarını düşünün değerli arkadaşlar. Mesele, sadece sayı meselesi değil. Onun için, artık gerçek anlamda kendimize gelmemiz gerekiyor. Bu, insanları rakamlara indirgeyen, olayları kadere bağlayan, fitrata bağlayan yaklaşımlardan uzak durmamız gerekiyor. Şimdi, Diyanet İşleri Başkanı açıklama yapıyor, diyor ki: "Deprem olması kıyamet alametidir." O zaman Japonlar her gün kıyameti mi yaşıyorlar? Ya, bu ülkenin kıyameti sizsiniz değerli arkadaşlar. Evet, bu ülkenin bir kıyameti varsa o da bütün aklını müteahhit aklına yatıran, yandaşa yatıran sizin aklınız değerli arkadaşlar. Siz, canlı canlı insanların tabutlarda yaşamasına göz yumuyorsunuz. İmar aflarıyla, kaçak katlarla, yapı denetimlerinin yetersizliğiyle, uygun olmayan zeminlerde yapılan konutlarla, yapı stokunu denetlemeyerek, deprem master planları çıkarmayarak, denetlemeyerek, göz yumarak siz kıyameti bize yaşıyorsunuz. Kıyamet, 100 kişi, 1.000 kişi, 10 bin kişi, 100 bin kişi ölünce olmaz ki. Eğer tek bir insan bile ihmalden ölüyorsa, tek bir insan bile

biz yeterli denetimi yapmadığımız için yaşamını yitiriyorsa orada bence kıyamet kopuyordur. Onun için, kıyameti getirip depreme, doğal afetlere ya da başka bir şeye bağlamayalım. Bu anlamıyla İzmir depreminin aynı zamanda ciddi bir sağlıkçı kaybına yol açtığını da söylemek istiyorum. Ben, yaşamını yitiren herkesi tek tek anıyorum, anıları önünde saygıyla eğiliyorum ama hemşire arkadaşlarımız Nebiye Tekin, Fatma Öztürk, doktor Hüsnü Kıratlı ve diş hekimi Aslı Taner ile Yeşim Emir, bunları da anmadan geçemeyeceğim. Çünkü birçoğu ya nöbetten çıktı, evine uyumak için gitti ya da iş yerindeydi ve o binanın çürük olduğunu bilmeden depreme yakalandı ve yaşamlarını yitirdiler. O zaman hepimizin samimiyetle bir kez daha düşünmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Deprem öldürmüyor ama gerçek anlamda, insan hayatını gözetmeyen, insan yaşamını gözetmeyen iktidarlar öldürüyor değerli arkadaşlar. Biz tren kazalarında, sellerde, depremlerde ölmekten yorulduk. Bu ülke ölülerin arkasında dua okumaktan yoruldu. Gelin, insanları yaşatalım. Ölüm üzerine taziye dilekleri yayımlamak kolay, önemli olan insanları yaşatmak. Enkaz altından çıkanları tabii ki seviyoruz ama bir ülke insanları enkaz altında bırakmadan, onların yaşamını o enkazın altına gömmeden önlem almalıdır; büyük ülke olmak, büyük devlet olmak bunu gerektirir. Her gün söylüyorsunuz, o zaman gelin, bunun gereğini yapın diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Kamil Okyay Sındır'ın.

Buyurun Sayın Sındır. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 30 Ekim Cuma günü saat 14.51'de İzmir ve çevresinde özellikle şiddetli olarak hissedilen deprem nedeniyle yaşamını yitiren bütün canlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır, yaralı kardeşlerimize, yurttaşlarımıza da acil şifalar diliyorum. Bütün İzmir'e, bütün ulusumuza, aslında insanlığa geçmiş olsun dilemek istiyorum.

Ege Denizi olarak tanımlanan ve merkezi Seferihisar açıklarında olan, Sisam Adası'nın kuzeyi ile İzmir'in Doğanbey açıklarında oluşan, afetsel büyüklüğü Richter ölçeğine göre 6,6 olarak tanımlanan bu depremin şiddetine, değerli arkadaşlar - nedendir anlamıyorum- herkes "6,6" diyor. Eğer bilime inanıyorsak Kandilli Rasathanesinin tanımladığı, moment büyüklüğü olarak tanımlanan ve diğer bütün şiddetlere göre en güvenilir değer olan "6,9" rakamını neden kullanmıyoruz, neden, ben hâlâ anlayabilmiş değilim. Bilim insanları "6,9" diyor, biz "6,6" diye ısrar ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şiddetinin ne olduğundan çok ne kadar acı yaşadığımız, bu depremde nelerin yaşandığı önemli. Bakın, bu depremde ilk müdahaleyi yapan İzmir Büyükşehir Belediyesi -daha hiçbir kurum yetişememişken- 55 kişiyi sağ olarak çıkarma başarısını gösterdi ki sonrasında, tabii, belediyelerimiz, itfaiye müdürlükleri, fen işleri, İZSU, belediyeye bağlı şirketler, kurumlar, AFAD'ımız, Kızılay'ımız, UMKE'miz, devletin bütün kurum ve kuruluşlarının yetkilileri canhıraş o bölgede ciddi bir çalışma yaptılar, STK'ler, yardım kuruluşları hepsi fedakârca bölgede yardıma koştular; bununla gurur duyuyoruz. Biz de 91 milletvekili arkadaşımızla oradaydık, hâlâ nöbet tutuyor arkadaşlarımız. İzmir milletvekillerinden bugün bir tek ben buradayım, huzurunuzdayım ama bölgedeki yurttaşlarımızın kurulan çadırlarda ihtiyaçlarını mutlaka belirlemek, tanımlamak, onlara yardım etmek, koşturmak hepimizin görevi.

Bunlara girmeyeceğim fakat ben o bölgede doğup büyümüş bir kardeşinizim. O bölgeyi yani Bornova'nın Küçük Park'ını bilenler bilir; Küçük Park, Bornova'nın sonuydu değerli arkadaşlar. Küçük Park'tan denize kadar olan bölge tamamen ovaydı ve alüvyon toprak üzerinde, dünyanın en verimli topraklarında sebze, meyve yetiştirilirdi, hayvancılık yapıldı. Ben çocukluğumda o tarlalara gidip çift sürdüm, patates diktik, patates söktük ve şu anda orada bir yapılaşma var.

Çok sayıda kanun düzenlemesi yapıldı afetlere karşı ama hâlâ sonuç alamıyoruz hatta tam tersine bir de gelip "İmar barışı" deyip insanların daha da kötü koşullarda yaşamasını yasal hâle getiriyorsunuz değerli arkadaşlar. Ne için, ne uğruna yapıyorsunuz? Tam da seçim öncesi getirip imar barışını, seçimde oy uğruna yapıyorsunuz; bu, asla kabul edilebilir bir şey değil. Deprem öldürmüyor değerli arkadaşlar, herkes söylüyor, "Bina öldürür." diyoruz ama bina tek başına yeterli bir tanım değil, akıl ve bilimden, aklın ve bilimin yolundan uzaklaştıkça deprem değil, işte o binalar öldürüyor, maalesef tabut hâline dönüşüyor. 17 Ağustos depreminde akıllanmadık, uslanmadık, arada Van depremi, Erciş depremini yaşadık, akıllanmadık, uslanmadık ve daha nice depremler bizi hâlâ akıllandıramadı.

O nedenle, diyorum ki: Bornova Ovası geçmişte hayat veren bir ovaydı, şimdi, hayat alan bir ova oldu maalesef, üzülererek söylüyorum. Peki, neden? Bunun, bu sorunun, bu yaşamsal sorunun yanıtını bulmak, çözüm önerileri geliştirmek kimin görevi değerli arkadaşlar? Hepimizin görevi. Elif bebek mi bu soruna çözüm arayacak, bulacak, Ayda bebek mi bu sorunun çözümünü getirecek, bulacak ve biz de mutlu olacağız? O nedenle, depremin öncesi, esnası ve sonrasında hangi önlemler alınmalı, alındı, yasama olarak bizim üzerimize düşenler neler? Merkezî yönetim birimlerinde -ki bu ciddi bir koordinasyon- siyasi gelecek adına kimi zaman bunu gördük, hissettik, koordinasyonsuzluk olduğunu gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Bitiriyorum, son cümlem.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Merkezî yönetim birimleri, yerel yönetimler, onların görev, yetki ve sorumluluklarını tanımlamak, aradaki koordinasyonu sağlamak, devletin kurumları arasında STK'ler, meslek kuruluşları... (TMMOB) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin o kadar raporu var; bir şey yaptık mı? Dinlemedik. Üniversiteler, ihmal edilen özel sektörün rolü nedir, ona neden bir rol biçilmiyor bu afet koşullarında? Bunun koordinasyonu ne olmalıdır? Bunlar için yasal bir düzenleme, bütün bu sorunları çözecek ve yarına, gelecek nesillerimize daha güzel bir gelecek bırakacağımız dört dörtlük düzenlemeleri geliştirmek hepimizin görevi. O nedenle, bu deprem araştırma önergesinin, son on yedi yılda, daha önce 58 kez verilip iktidar tarafından reddedilen bu önerenin burada kabul edilmesini ve kurulacak komisyonun çalışmalarının ülkemize, milletimize ve insanlığa her şeyden önce iyilikler, yararlar getirmesini diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Sayın Gülizar Biçer Karaca'nın.

Buyurun Sayın Biçer Karaca. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Başta İzmir depremi olmak üzere bugüne kadar doğal afetlerde yaşamını yitiren tüm yurttaşlarımızı da huzurlarınızda saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, en temel insan hakkı, yaşam hakkıdır. Anayasa'nın 17'nci maddesinde düzenlenen yaşam hakkını korumak, sağlamak bu Anayasa'ya göre yürütme erkini elinde bulunduran iktidara aittir. Şimdi, burada "Yaşam hakkıyla doğal

afetin ne ilgisi var?" diyebilirsiniz. Doğal afetler... Evet, deprem, bir doğal afettir ama deprem, doğal afet olarak yaşam hakkının elinden alınmasını gerektirecek bir doğal afet değildir. Neden mi? Şöyle ki: Doğal afetlere karşı tedbirlerle, doğal afetlere karşı alınacak önlemlerle ve yapılacak olan yatırımlarla yaşam hakkı ihlali engellenebilir ve ortadan kaldırılabilir.

2020 yılında dünyada, Türkiye'deki Elâzığ ve İzmir depremi hariç 6,5'tan yüksek şiddette 20 deprem meydana gelmiş ve bu 20 depremde 13 kişi yaşamını yitirmiş ancak Türkiye'de; Elâzığ depreminde 41, daha geçtiğimiz günlerde, cuma günü yaşanan İzmir depreminde şu an itibarıyla 109 vatandaşımız yaşamını yitirmiş. Demek ki deprem, doğal afet olarak yaşam hakkının elinden alındığı bir sonuca ulaşmayabilir yeter ki siyasi erkin iradesi yurttaştan, vatandaştan ve yurttaşın yaşam hakkından yana olsun.

Bu komisyonun kurulmasına elbette bizler de "Evet." diyeceğiz. Bu komisyon neleri araştırır? Şunları isteriz: 1999 yılında 11 yurttaşımızın hayatını kaybettiği Düzce Ömür Hastanesindeki dava, 36 kişinin hayatını kaybettiği Düzce Ersoy Apartmanı, 98 kişinin hayatını kaybettiği Yalova Ceylankent Sitesi, 58 kişinin hayatını kaybettiği Kocaeli Ubay Apartmanı gibi davalarda ya zaman aşımına uğrandı ya da cezalar ertelendi, yani cezasızlık ortaya çıktı. Bu komisyon depremde yaşamını yitiren vatandaşlarımızın yakınlarının bir kez de sanıkları cezasız bırakarak canlarını yakan bu anlayışın ve sebeplerinin de araştırılmasına vesile olsun isterim.

Yine, bu komisyonda -deprem paralarından bahsedildi- şunu isterim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler şunu talep ederiz: 1999 depreminden sonra geçici olarak yasallaşan ama 2003'te kanunlaşan ve daimi hâle getirilen Özel İletişim Vergisinden toplanan 35 milyar dolarlık paranın nereye gittiğinin ve bu paranın nerelere harcadığının da araştırılmasını isteriz. Deprem paralarının nereye gittiğini sorduğumuzda bize verilen cevap "Otoyollara harcadık." Deprem paralarıyla yapılan o otoyollar bu kez başka bir yaşam hakkı ihlali; Karadeniz'de yapılan çevre yolunda yaşanan sel felaketlerinde vatandaşlarımızın yaşam haklarını elinden almıştır.

Değerli milletvekilleri, evet "İnsan hakkı en temel yaşam hakkıdır." dedik. E, yaşam hakkına "En temel insan hakkı." dedik. Bu deprem paraları olarak toplanan 35 milyar dolarla Anayasa'mızın 57'nci maddesinde düzenlenen "Konut Hakkı"nın yerine getirilip getirilmediğini de sormanızı isteriz, araştırılmasını isteriz.

Yine, Cumhuriyet Halk Partisi olarak 2018 yılında imar barışı -barışı tırmak içerisinde söylüyorum- imar rantına "Evet." diyen o yasada şöyle bir gerekçeniz vardı, dendi ki: "İmar affından gelen paraları, binaların güçlendirilmesi ve depreme dayanıklı hâle getirilmesi için kullanacağız." Bunun için 23,5 milyar lira para topladınız. Bu paranın da depremde kullanılıp kullanılmadığını, eğer kullanılmamış ise bu harcanan paraların yerine harcanmamasından dolayı sorumluların kimler olduğunu da lütfen araştırın isteriz.

Evet, bu araştırma komisyonu bugüne kadar 58 kez verilen önerilerimizin, reddedilen önerilerimizin sonrasında, maalesef, İzmir'de 109 vatandaşımızın yaşam hakkının elinden alınmasından sonra buradan oy birliğiyle geçerek kurulacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen sözlerinizi.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Ve, ben diyorum ki: Bu araştırma komisyonu saraydan ve 1 Kasım 1922'de kaldırılan ve bugün yeniden inşa edilmek istenilen saltanat rüyasından, itibarından vazgeçirilerek halkın yaşam hakkı mücadelesi için, halkın yaşam hakkı için kaynakların nasıl kullanılacağına da araştırılacağı bir sonuca ulaşsın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum ek sürenin içerisinde konuşmaları lütfen bitirelim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına 3'üncü söz talebi Sayın Ahmet Akın'ın.

Buyurun Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Değerli arkadaşlar, hepinize saygılar sunuyorum.

Öncelikle, İzmir'de kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet yaralılarımız var, onlara da acil şifalar diliyorum.

Şimdi, bizler depremin olduğu ilk andan itibaren Sayın Genel Başkanımızın talimatıyla hepimiz, hep beraber ve 91 milletvekilimizle alanlardaydık. Orada hep beraber, birlik beraberlik içerisinde ne yapılabilir, ne yapabiliriz, neye müdahale edebiliriz, nasıl yardımcı olabilirsiniz mücadelesini verdik. Ben, buradan kendi adıma Cumhuriyet Halk Partisi Grubunu yürekten alkışlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Orada verdikleri mücadeleyi yürekten... Tabii onu derken diğer partileri ayırmak diye bir şey yok, hep beraber orada birlik beraberlik içerisinde bir mücadele verildi; kendi yaşadığım duyguyu burada söylemek istedim.

Değerli arkadaşlar, ilk andan itibaren orada olan bir kardeşiniz olarak rahatlıkla net olarak şunu söyleyebilirim: Devletin o sıcak, şefkatli eli vatandaşa İzmir Büyükşehir Belediyemiz ve ekipleri tarafından rahatlıkla ama rahatlıkla aksettirildi. Daha sonrasında AFAD geldi, belli bir süre geçti, biz de bekledik hani hemen gelsin diye ama bir gecikme oldu, sorun yok. Sonuçta, yine devletin makamları, devletin görevlileri, işte, itfaiyemiz, diğer belediyelerimiz ve bizim diğer büyükşehir belediyelerimiz, başkanlarımız, hepsi koştu geldi, onların yanında tabii ki diğer belediyelerden de gelen oldu. Amaç tek; amaç nedir? Bir tek kişinin dahi canının orada sağ olarak kurtarılması. Onun için ben de burada bu verilen birlik beraberlik mücadelesi için herkese canı gönülünden teşekkürlerimi sunuyorum.

Yalnız, şimdi, zaman, artık inşallah bir daha karşılaşmayız zamanı değil değerli arkadaşlar; şimdi, zaman, bence önlem alma zamanı ve bu işi çok ama çok ciddiye alma zamanı. Deprem, siyaset üstü bir konu ve bu siyaset üstü konu hepimizle, 82 milyon vatandaşımızla ilgili bir konu. Neden? Çünkü, Türkiye Cumhuriyeti'nin yüzde 92'lik nüfusu fay hatları üzerinde veya yakınlarında, o konumlarda; onun için bizim birinci önceliğimiz deprem ve oradaki insan güvenliği.

Yalnız, şöyle bir durum var: Bizler muhalefet partileri olarak önergeler veriyoruz, reddediliyor yani ne olursa olsun reddediliyor anlayışının insanlıkla pek örtüşmediğine inanıyorum değerli arkadaşlar, makul bir durum değil. Yani "Cumhuriyet Halk Partisinden ne gelirse reddedelim." demenin ne olduğunu 82 milyon vatandaşımıza iletıyorum. Çünkü bizler burada 58 kez araştırma yapılıp diye önerge vermişiz, bu konularla ilgili çalışma yapmışız. Bakın, 3 grup başkan vekilimiz fay yasasıyla ilgili önerge vermiş, hâlâ bekliyor. Neden bekliyor, mesela hangi gerekçeyle bekliyor, bunu ben merak ediyorum. Burada sakıncalı bir durum mu var veya 82 milyona zarar verecek bir durum mu var? Şimdi yaşadığımız bu afetin, bu sıkıntıların yaşanmaması için işte muhalefetin sözüne de, dediklerine de kulağınızı açmanız gerekiyor değerli arkadaşlar. Bakın, derhâl ama derhâl, bir dakika dahi kaybetmeden -ki ülkemizin bir dakika dahi kaybedecek zamanı yok- bu fay yasasının hemen ama hemen gelmesi gerekiyor. Ardından -biz çözümlerimizi hep teker teker anlatıyoruz, hepimiz, bütün milletvekili arkadaşlarımız- demiştik ki, bunu da şahsen ben vermiştim, depreme karşı binaların güçlendirilmesiyle ilgili kanun teklifi; bu da bekliyor. Neden bekliyor, hangi gerekçeyle bekliyor, gerçekten merak ediyorum. Yani şu anda acilen tedbir alınması gereken konu nedir? İnsanlarımız binaların altında kalmasın, zarar görmesin. E, o zaman, en azından ulaşabileceğimiz yerlerdeki binaların güçlendirilmesi için mücadele edebildik, o da gelmedi.

Bir konu daha var değerli arkadaşlar, bakın, burada bir tablo var, bu tablo 2000 yılından bu yıla kadar 36 milyar dolarlık bir tablo, yani bunun Türk parası olarak karşılığını varın siz düşünün ve ülkemiz, Türkiye Cumhuriyeti 18 şehir, 80 ilçe ve 502 mahalle aktif olarak fay hatlarının tam üzerinde. Şimdi, toplanan paralar ne oldu, yani kime gitti bu paralar? Mesela, şu anda İzmir'de bu acıyı yaşarken İzmir'e bu paradan ne kadar verdiniz? İstanbul tehlike altında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akin, sözlerinizi tamamlamak için ek süre vereceğim ama konuşmanızın içerisinde, milletvekillerinin ortaya koydukları iradeyle ilgili olarak “insanlıkla bağdaşmaz” ifadesini kullandınız. Bunu çok doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

Buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

AHMET AKIN (Devamla) – Tamam.

Mesela İzmir, İzmir’e ne kadar para gitti? İstanbul; ne kadar verdiniz? Şimdi, orada büyük bir tehlike var. Balıkesir, benim seçim bölgesi ki orası da büyük bir tehlike altında; oraya bu paralardan ne kadar aktarıldı? Bunu büyük bir merakla size soruyoruz çünkü bu paralar kimsenin babasının parası değil; bu paralar, 82 milyon vatandaşımızın alın teri, emeği ve onların rızkından devlete verilmiş olan paralar ve bunları sormak da milletin vekili olarak bizim hakkımız.

Mesela, kentsel dönüşümler... Değerli arkadaşlar, bu kentsel dönüşüm konusunu, yerinde dönüşüme döndürmek için, tamamen rant odaklılarından uzaklaştırılıp yeniden yapmamız gerekiyor. Bu konularla ilgili de defalarca teklifler verdik ama reddedildi. Ben tekrar, inşallah, Allah bir daha bu tür afetleri ülkemize yaşatmasın diyor, hepimize geçmiş olsun duygularımı iletiyorum.

Sağ olun, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son söz talebi Sayın Gökhan Zeybek’in.

Buyurun Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İzmir’de, depremde yaşamını yitiren tüm yurttaşlarımıza Allah’tan rahmet; yaralılara acil şifalar diliyorum.

Yine, bugün kaybettiğimiz, Türkiye’de çevre mühendislik bilincinin oluşmasına büyük katkı sağlamış, 44’üncü Hükümetin İmar ve İskân Bakanı, Profesör Doktor Ahmet Samsunlu’ya da buradan, Allah’tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir komisyon kurulmasıyla ilgili çalışmaya başladık. Türkiye’de, 1999 depreminden sonra hepimiz yapılması gerekenin ne olduğunu aslında biliyoruz. Burada bulunan bütün milletvekilleri biliyor, saygıdeğer belediye başkanları, geçmişte bu görevi yapmış olanlar da biliyor. Bakın, Elâzığ depremi, Van depremi ve İzmir depremi bize gösterdi ki Türkiye’de önemli fay hatları üzerinde -Yedisu, Pütürge, Kahramanmaraş, Türkoğlu, İskenderun- bir deprem bekleniyor. Bu deprem fay hattı üzerinde bulunan köylerdeki ilkel taş yapıların, tek katlı yığma yapıların mutlaka, çok hızlı bir biçimde ortadan kaldırılması gerekir.

Marmara’da yani Sakarya ve Kocaeli’yi yıkan büyük Marmara depreminden sonra, İstanbul, Tekirdağ üzerinde Saroz Körfezi’ne geçecek olan büyük Marmara depreminin ön binlerce binayı yıkacağını hepimiz biliyoruz. Yine, bugün Saroz Yarımadası’nda doğu-batı eksenli meydana gelen çöküntü depreminin hem Tuzla zonunu hem Güzelbahçe zonunu hem Denizli’ye kadar uzanan fayı hareketlendirdiğini hem de İzmir’in içindeki faylara stres yüklediğini biliyoruz.

Yani demek ki aslında Türkiye, bir deprem bölgesi ve biz bu deprem bölgelerinin üzerindeki riskli yapıların ortadan kaldırılması için 4706 sayılı Yasa’yı çıkardık, 6306 sayılı Yasa’yı çıkardık, Yapı Denetim Yasası’nı çıkardık, Riskli Yapılar Yasası’nı çıkardık ama çözüme ulaşamıyoruz. Neden ulaşamıyoruz arkadaşlar, neden bir türlü çözüme ulaşamıyoruz?

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bakın, bu yapıların yıkılıp yeniden yapılması ya da güçlendirilmesi için bize lazım olan bütçe aslında vardı. Bu yılın haziran ayında, elde kalmış nitelikli ya da marka konutların satılması için tam 65 milyar TL’yle kamu bankaları üzerinden ekonomiyi sübvansede eden devlet, bunun daha az bir rakamını, 50 milyar TL’yi, yaklaşık 10 bin riskli binaya, her bina başına 5 milyon TL’yi on beş yıl vadeyle 0,64 faizle vermeye cesaret etseydi bugün biz bu sorunların büyük bir çoğunluğunu aşmış olacaktık. Yani yandaş müteahhitlerinizin TOKİ Emlak Konut eliyle büyük inşaat yaptırdığınız arazilerin üzerindeki satılamayan binlerce konut satılsın diye Ziraat Bankasını, Vakıflar Bankasını, Halk Bankasını ciddi kamusal risk altına soktunuz ama bunları fakir fukaranın, garip gurebanın yaşadığı binaların dönüştürülmesi için kaynak olarak ayıramadınız. Bakın, hâlâ övünülen şeye bakın, kriz yönetiminde başarılı olmayı övüyoruz, 15 tane yıkılmış olan binayı 4 bin kurtarma ekibiyle birlikte kaldırmanın başarısını konuşuyoruz. Marmara depreminde yıkılacak olan bina sayısı 10 bin, her bina için 4 ekipten 40 kişi, toplam 400 bin kurtarma elemanına ihtiyaç var. Nereden bulacaksınız arkadaşlar? 400 bin kişiyi bulamayacağınız için bugün kurtarılan bebeklerimizin yaşadığı şansı da yaşayamayacaklar, canlı canlı o binaların içinde yaşamlarını yitirecekler. Şimdi, bakın, körfezde yaşanan deprem, Sakarya Kocaeli’nde yaşadığımız 99 depremi millî ekonomiye yüzde 3 ila 4 arasında kayıp yaşattı. Bugün Türk ekonomisinin büyüklük hacmi 5 trilyon lira seviyesinde. Marmara depreminin bize yaratacağı tahribat 200 milyar TL’nin üzerinde.

Değerli arkadaşlar, gelin, başka öncelikli projelerimizi bir miktar erteleyelim, öteleyelim ve ülkemiz açısından çok ciddi riskler taşıyacak olan Marmara depremi konusunda elimizi taşın altına koyalım ve kamu kaynaklarının önemli kısmının buraya aktarılmasını sağlayalım. Başka bir sıkıntı daha var; imar barışı çıktı, arkadaşlar, imar barışı çıktı. İmar barışından yararlanan hazine ya da belediye arazisi üzerindeki mülk sahiplerini, kaçak yapı sahiplerini eylül ayında çıkardığınız genelgeyle güçlendirme yetkisinden muaf tuttunuz. Ya, siz ne yaptığının farkında mısınız arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, vallahi bu Bakanlıktaki bürokratlar sizin toplumsal bellekten gelen hassasiyetinizin ve size iletilen sıkıntıların farkında değiller. Yani imar barışından Türkiye’de 7 milyon yapı yararlanıyor, bunların yüzde 80’i kamu arazisi üzerine yapılmış ve bir genelge çıkarıyorsunuz, ya haberiniz var mı bundan? Hazine, belediye, vakıf ve üniversite arazileri üzerindeki kaçak yapılar güçlendirmeden yararlanamazlar, o nedenle bir an önce bir yasaya ihtiyaç var. Bu yasayla birlikte güçlendirme izni ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının verdiği imar barışıyla ilgili mülkiyet hakkının tesis edilmesiyle ilgili yetkilendirdiğiniz sadece bir meslek odası var arkadaşlar; Orman Mühendisleri Odası. Niye? Orman Mühendisleri Odası size yakın diye. TMMOB içinde bir odayı bile ayırmadan, gelin, üniversiteleri, meslek odalarını, bütün siyasi partileri bu süreç içine dâhil edin, belediyeler ve büyükşehirlerle birlikte Bakanlıkla, el birliğiyle bu sorunu çözelim diyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Son grup olarak, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ilk söz talebi Sayın Selahattin Minsolmaz’ın.

Buyurun Sayın Minsolmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremde alınması gereken tedbirlere ilişkin Meclis araştırması önergesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İzmir’de yaşanan depremde yaşamını yitiren 109 vatandaşımıza Allah’tan rahmet, yaralılara ve tedavi gören kardeşlerimize acil şifalar diliyorum.

Tüm parti gruplarının ortak önergesiyle depreme ilişkin bir Meclis araştırması açılması ve bir komisyon kurulması yönündeki duyarlılık gerçekten çok değerli. Bu konuda Mecliste 21’inci Yasama Dönemi’nde 2000 yılında, 23’üncü Yasama Dönemi’nde 2010 yılında yine aynı amaca mahsus komisyonlar kurulup komisyon raporları Genel Kurulda oylanmış ve kabul

edilmiş.

Cuma günü saat 14.51'de yaşanan deprem sonucunda İzmir'de yaşanan acıyı tüm ülkemiz, tüm dünya paylaştı. Allah bir daha tekrar etmesin diyoruz ama depremin bir daha olacağı bilimsel bir gerçeklik. Bir daha olmamasını dilemek yerine tabii ki bir daha olduğu zaman hiçbir vatandaşımızın burnu kanamadan, bir şekilde depremlere karşı doğru tedbirleri alarak bu süreci yönetmemiz gerektiğini diliyoruz.

Orada görev yapan AFAD yetkililerine, jandarmaya, arama kurtarma sağlık ekiplerine, STK'lere, belediyelere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkililerimize, vatandaşlarımıza ve sağlık ekiplerimize teşekkür ediyoruz, gerçekten bu konuda başarılıyız. Ama bu sürecin içerisinde, inşallah burada oluşturulacak komisyonla beraber hiçbir siyasi parti farkı gözetmeksizin, tabii ki belediyelerimiz, merkezî idare, sivil toplum örgütleri, mutlaka odalar, tüm paydaşların bu konuda katacaklarıyla beraber doğru bir çalışma yapabilmenin inşallah arifesindeyiz. Bu anlamda, ülkemizin doğa ve insan kaynaklı afetlere ilişkin etkilendiği gerçeği burada tüm hatipler tarafından dile getirildi. Yüzde 90'ın üzerinde deprem kuşağı üzerinde olan bir ülkeyiz ve sadece depremler değil diğer afetlere ilişkin de yaşanan geçmişteki süreçler, bu konuların sadece deprem değil bir afet yönetimi bütünü içerisinde ele alınma gerektiğini de ortaya koyuyor. Ama ülkemizin tektoniği, jeolojisi, topografyası ve iklim özellikleri, bu afetlerin bundan sonra da olacağını, hatta dünyada da küresel ısınmayı da dikkate alırsak tüm dünya genelinde tüm afetlerin artarak devam edeceği gerçeğini ortaya koyuyor.

1999 depreminden sonra deprem zararlarının azaltılması konusunda gerçekten ülkemizde bir paradigma değişikliği yaşandığını görmek lazım. En önemlisi olarak da, depremden sonra AFAD tarafından Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2012 yılında yürürlüğe sokulmuştur. Tabii, bununla kalmamıştır, gerek imar mevzuatında gerek diğer bağlı mevzuatlarda, imar yönetmeliklerinde, yapı denetim mevzuatında, imar planlarının yapılması hakkındaki yönetmeliklerde önemli düzenlemeler yapılmak suretiyle 1999'da on binlerce insanımızın hayatına mal olan Marmara depreminden sonra ciddi kararlar alınmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisimizce ve bakanlıklarımızca yapılan kanun veya yönetmelik düzlemindeki önemli yasal düzenlemeler ile imar planları revizyonları, toplu konut uygulamaları, yapı denetim sistemi, riskli alanlarda rezerv yapı alanlarının tespiti ve 1 milyon 350 bin konutun dönüşümünün sağlanmasıyla, kentsel dönüşüm seferberliğiyle deprem tehlike ve risklerini belirleyip bunlara karşı gerekli tedbirleri alarak yerleşim alanlarımızda nitelikli yeni yapı stoku oluşturulması amacıyla önemli işler yapılmıştır. Takdir edileceği üzere, ülkemizin en önemli sorun alanlarından biri olan depremlere ilişkin hazırlıklı olmak, depremlerin oluşturacağı zararları başta yaşam olmak üzere en aza indirebilmek için Meclisimizce yapılabilecek yeni yasal düzenlemeler, teknik, idari ve hukuki düzenlemeler mevcuttur. Bu itibarla, ülkemizde olası depremlerde can ve mal güvenliğinin sağlanması, depremler hakkında bireysel ve toplumsal bilincin artırılması, depremlerin neden olabileceği fiziksel, sosyal, psikolojik, ekonomik ve çevresel zararların en aza indirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi; planlı, güvenli, sürdürülebilir ve depreme hazırlıklı yaşam alanlarının oluşturulması için yapılacakların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılması ve bu hususta bir komisyonun teşekkül etmesini önemsiyoruz. Bizim de bu konuda parti grubu olarak zaten yedinci ayda bu hususa ilişkin bir Meclis araştırması önergesi konusunda teklifimiz vardı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sürecin içerisinde yaşanan bütün bu olayların tabii ki orada A belediyesi, burada B belediyesi demek veya herhangi bir şekilde, bunların herhangi bir mesulünü aramak durumunda ve günlerinde değiliz. Doğru olanı yapmakla ve gelecek nesillere, geleceğe ilişkin doğru adımları atmakla hepimiz mükellefiz. Bu anlamda, Danışma Kurulunda tüm parti grupları tarafından oluşturulan bu konsensus, ortaya bir irade koyma çabası gerçekten çok değerlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, başta deprem olmak üzere insan yaşamına müessir olan bu afetler de özellikle nüfusunun önemli bir bölümünde etki altında kalmaktadır. Van depremi, Erzincan depremi, Elâzığ-Malatya depremi, Marmara depremi, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova bölgesi ve nihayetinde İzmir depremi ve hepimizin malumu olan İzmir'de, Marmara Bölgesi'nde, Marmara Denizi'nde beklenen büyük deprem bu konuda atmamız gereken bütün adımların ivedi şekilde ve Mecliste el birliğiyle atılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Depremlerin neden olabileceği fiziksel, sosyal, psikolojik, ekonomik ve çevresel kayıpları önlemenin veya en aza indirmenin vazgeçilmez yöntemi tabii ki bilimsel doğruları temel alan şehircilik, mühendislik, mimarlık ilkelerini doğru uygulayarak depreme dayanıklı konut ve güvenli, hazırlıklı, sürdürülebilir yeni yaşam alanları oluşturmaktan geçmektedir.

Değerli milletvekilleri, tabii ki bu işin altıngücü yapılaşacağımız alanları seçmekten geçmektedir. Bu hususta çevre düzen planlarını yapabilmış durumdayız. Tüm illerin 1/25.000 ölçekli çevre düzen planları tamamlanmıştır. Bu hususta belediyelerimize ve merkezî Hükûmete önemli bir görev düşmektedir. Yerleşime uygunluk amaçlı zemin etütleri, jeolojik etütler büyük önem ihtiva etmektedir. Yapmış olduğumuz bütün mevzuatlarda, özellikle 1999 Marmara büyük depreminden sonra tüm kentlerin yerleşim alanlarının jeolojik etütleri tekrar gözden geçirilmiştir. Buna ilişkin yapılan düzenlemelerden sonra imar planlarında bir daha değişiklik yapılmaması için yine bu Mecliste geçtiğimiz dönem içerisinde çok önemli bir mevzuatla imar plan değişikliklerinin önüne geçtik. Bununla beraber, ovalarda, alüvyal zeminlerde yapılaşmanın engellenmesi başta olmak üzere... Ama daha öncesinde, tabii ki ovaların tarım dışı amaçla kullanılmasını engellemek için 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'yla da, evet, 141 bölgede, 49 ilimizde büyük ova ilan ettik.

Yapılacak tabii ki çok önemli hususlar var. Öncelikle, imar planlarının doğru olmayan zeminlerde ve bölgede açılmasını engellememiz gerekiyor. İmara açılan bu alanlarda projeye, mühendislik standartlarına ve bilime uygun doğru binalar yapmak durumundayız. Bu binaların ruhsatı alındığından bittiği güne kadarki yapı denetim süreçlerini eksiksiz olarak tamamlamamız lazım. Binalara, vatandaşımız iskâna geçtikten sonra, bu binaların taşıyıcı sistemlerinde herhangi bir şekilde dükkân amaçlı ve benzeri tadilatlar yapılmasının önüne geçmemiz gerekiyor. Yani yerleşim alanlarının seçiminden içerisinde iskân edilen vatandaşlarımızın yaşam süreçlerine kadar olan bütün boyutta devletiyle, milletiyle, Meclisiyle, sivil toplum örgütleriyle, üniversiteleriyle, mimarlarıyla, mühendisleriyle, yer bilimcileriyle, odalarıyla herkesin büyük bir sorumluluğu ve çalışma alanı bulunmaktadır. Ve dolayısıyla, fayların ve derelerin, sellerin, heyelanların ve çevre kirliliğinin sınırları yoktur; ne siyasi sınırları vardır ne idari sınırları vardır. Faylar herhangi bir şehre göre ve diğer afetler şehrin idari sınırlarına veya orada yaşayan insanların siyasi tercihlerine göre hareket etmiyor. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bunun sorumluluklarını yükümlenerek burada oluşturulması planlanan Meclis araştırması açılması ve bu konuda bir komisyon teşekkülünün en kısa zamanda hayata geçmesini bekliyoruz. Bu hususta emek veren herkese teşekkür ediyoruz.

Deprem bölgesinden üzücü haberler gelmemesi dileğiyle, orada yaşamalarını yitiren vatandaşlarımıza tekrar Allah'tan rahmet diliyorum. Elif bebek ve Ayda bebek gibi umut olan, bu hüznü ve üzüntülü günlerimizde geleceğe dair umudumuzu pekiştiren bu kardeşlerimiz adına, burada kurulacak olan Meclis araştırması komisyonu ile ilgili başarılı çalışmalara imza atmak üzere hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Sayın Ahmet Çakır'ın.

Buyurun Sayın Çakır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇAKIR (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle, İzmir'de depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı,

yaralıları da acil şifalar diliyorum ve tüm İzmir halkının başı sağ olsun diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin kökleşmiş ve onlarca yıl göz ardı edilmiş birçok sorunu bulunuyor. Bu sorunlardan biri de maalesef depreme dayanıksız yapı stoklarının oluşması konusu idi. AK PARTİ olarak iktidara geldiğimiz günden itibaren deprem konusunda birçok adım attık. Bunları, tabii, aslında birkaç başlık altında görmek lazım: Birincisi, risk oluşturan depreme dayanıksız yapıların dönüştürülmesi, özellikle 2000 yılı öncesinde yapılmış depreme dayanıksız yapıların, kentsel dönüşüm gibi, yerel yönetimlerin ve Bakanlığımızın çalışmalarıyla yapılan dönüşüm çalışmaları. Bir diğeri de, tabii, bunun yanında yeni yapılan, yapılmakta olan binaların da sağlıklı ve depreme uygun hâlde yapılmasını düzenleyen yasal düzenlemelerle birlikte bunlarla oluşturulan kontrol mekanizmaları. Tabii, bir diğer önemli husus da, şu an yaşamış olduğumuz İzmir depreminde de, kısa dönem içerisinde şehrimizde meydana gelen depremde de afet sırasında, deprem anında ve deprem sonrasında yapılan çalışmalar ve orada oluşturulan koordinasyonlar; başta AFAD olmak üzere kurulan kurumlarımız, yapılan organizasyon ve iş birliğiyle bunun başarısına da zaten hep birlikte şahit oluyoruz.

TOKİ ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın yapmış olduğu, riskli yapıların dönüştürülmesine yönelik çalışmaları, zaten rakamsal olarak, daha önce Değerli Başkanlarım da sizlere ifade ettiler. Tabii, şu anda 1 milyona yakın konutun yapılması... Bunu, gerçekten, dünyada bu alanda başarıyla en çok konut üreten bir kurum olarak da, bir dönüşüm olarak da söyleyebiliriz. Sadece son iki yıla baktığımız zaman, 80 bin konutun teslim edildiğini, şu an için de 446 şantiyede 46 milyarlık yatırımla 111 bin konutun yapımının devam ettiğini de belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 24 Ocakta Malatya ve Elâzığ'da büyük bir deprem yaşadık, merkez üssü -daha çok etkilenen- Elâzığ ama Malatya ilimizde Battalgazi, Kale, Doğanyol ve Pütürge ilçelerimizde de çok büyük oranda hasar ve can kaybına sebebiyet verdi.

Tabii, burada bizler, deprem öncesinde yapılması gerekenleri... Zaten şehrimizde kentsel dönüşüm, küçük salınımlı depremlere dayanıksız yapıların dönüştürülmesi konularında TOKİ, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız ile belediyelerimizin yürütmüş olduğu çalışmalar var. Jeolojik etütlerinin 2016 yılında tamamlanarak imar planlarının buna göre yapılması, yapıların planlarının, statiklerinin buna göre oluşturulması konusunda yerel belediyelerimiz, Büyükşehirimiz, Battalgazi ilçemiz başta olmak üzere belediyelerimiz bu çalışmaları yürütüyorlar. Hâliyle, zaten gördük ki burada, bu kentsel dönüşümde dönüşmüş binaların da, TOKİ'nin yaptığı son binaların da depremden etkilenmeyen veya minimum düzeyde etkilenen yapılar olduğu da bir aşıkâr. Tabii, Malatya'mızda bu kısa süre içerisinde sadece bu depremde ve hemen akabinde yapılan çalışmalara da baktığımız zaman, 199 bin konutta inceleme yapıldı değerli arkadaşlarım. Bu önemli bir rakam ve çok kısa süre içerisinde bunlar yapıldı. Zarar görmüş konutlara, binalara, ticarethanelere, tabii ki, zarar gören kırsal bölgelerdeki ahırlarımıza kadar vatandaşlarımızın talepleri dikkate alınarak buralarda evlerin yıkılan yerlerinde bire bir evlerin yapılması ve teslim edilmesi gibi, ortak alanlarda yeni alanların, mahallelerin oluşturulması gibi çalışmalar yapıldı ve bu çok kısa bir süre içerisinde yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

AHMET ÇAKIR (Devamla) – Başkanım, hemen tamamlayayım.

8.550 ağır hasarlı konutumuz vardı. Bu kısa süre içerisinde, şu anda Malatya'mızda 5.024 adet konut yapılıyor ve bunların bir kısmını geçen hafta içerisinde teslim ettik, içinde oturuluyor; bir kısmının inşaatı hızla devam ediyor; 1.650 adet konutun da altı ahır, üstü konut şeklinde -vatandaşın talebi doğrultusunda- inşaatı devam ediyor.

Hâliyle, ben bu konudaki ayrıntılara girmeden, bu kentsel dönüşümün önemine bir kez daha vurgu yaparak buradan bir kez daha, İzmir'de hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum. Tabii, AFAD, UMKE ve bütün STK'lerimiz başta olmak üzere, güvenlik güçlerimizden sağlık çalışanlarımıza kadar orada canla başla gece gündüz çalışarak vatandaşlarımızın yanında olan herkese yürekten teşekkür ediyorum, hazırunu saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına son söz talebi Sayın Osman Nuri Gülaçar'ın.

Buyurun Sayın Gülaçar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlarken İzmir depreminde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına sabır diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Depremi ardından geçen doksan bir saatten sonra bir mucize mesabesinde olan Ayda bebeğe kavuşmak henüz üzüntüsünü atlatabadığımız bu felaketin ardından büyük bir müjde oldu. Dört günün ardından onu bize başışlayan Allah'a hamdolsun. Gece gündüz demeden çalışan kurtarma ekiplerimize binlerce teşekkür olsun, Rabb'im bir daha benzer felaketler yaşatmasın.

Malumumuz olduğu üzere ülkemiz aktif ve tehlikeli fay hatlarının üzerinde yer aldığından depremlerin sıklıkla yaşandığı bir ülkedir. Dolayısıyla, deprem hadisesi vuku bulduğu zaman değil, her zaman gündemimizde yer alması gereken bir hadisedir. 1999 Marmara ve Düzce depremi, 2011 Van depremini bizatihi yaşamış biri olarak depremin sadece binalarda değil, insanın hâletiruhiyesinde de nasıl yıkıcı hasarlar bıraktığını müşahade etmiş birisiyim. Bu yıl yaşadığımız Van Başkale, Elâzığ-Malatya ve İzmir depremleri maddi zararın ötesinde birçok acıyı, hüznü bize miras bıraktı ancak doğa felaketleri insanoğluna sadece acıyı tecrübe ettirmez, aynı zamanda tedbiri ve her anlamda yeniden yapılanmayı da öğütler. Türkiye olarak, deprem gibi felaketlerin ardından bize gurur yaşatan eylemlerimiz arasında arama kurtarma faaliyetleri ve benzersiz bir dayanışmayla yardım kampanyalarının olduğunu biliyoruz. Hem de bu görevlerimizi sadece kendi ülkemizde değil, dünyanın neresinde olursa olsun gönülden ifa ettiğimize bütün dünya da şahit ancak bunlar kadar önemli bir husus da depremden önce sorumluluklarımız ve görevlerimizdir.

Son yıllarda yaşadığımız depremlerin birçoğu gösterdi ki depremin kendi yıkıcı etkisinden ziyade, insanoğlunun kendi eliyle yaptığı ihmallerin, hataların ve açgözlülüğün eseri olarak ciddi kayıplar veriyoruz, yaşıyoruz. Burada sorumluluk alanı üçe bölünüyor; birincisi devletimize. Devletimiz, tüm kurumlarıyla deprem öncesi ve sonrası tüm sorumluluklarını yerine getiren bir bilinçte olmalı. Acılar kıyas kabul etmez ancak depremlerde devlet sorumluluğunun ne kadar fark ettiğini 1999 depremi ve sonraki depremlerde görebiliriz. Aynı ülke, aynı devletin sorumluluk bilincinin yıllar içinde ne kadar fark gösterdiğini de bizler bizatihi müşahade ettik. Her alanda devrimler yapan Recep Erdoğan'ın yaşadığımız felaketlerde nasıl bir sorumluluk bilinciyle hareket ettiğine, hiçbir zaman taş üstüne taş koymamış şahıslar bile şahittir ve hakkını teslim etmiştir. Bundan böyle de tüm kamu kuruluşlarımız deprem öncesi ve sonrası üzerine düşen sorumlulukları ifa edecektir. Depreme dayanıklı yapılaşmaya adım adım geçilirken dayanıksız yapıların ivedilikle tahliye edilip yeni bir yapılaşma yoluna gidilmesi birçok ilimiz için aciliyet arz etmektedir. Bu hususta, yetkili bakanlıklarımız görevlerini ifa etmektedir, etmelidir.

AFAD'ın 2023 yılına kadar hazırlamış olduğu Ulusal Deprem Araştırma Programı hedefleri, ulusal deprem stratejisi ve eylem planı önemli çalışmalarındandır. Deprem kayıplarının en aza indirgenmesini hedefleyen stratejik yaklaşımları ve eylem dizilerini içeren bir belge olması açısından da ülkemizde örnek bir çalışmadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – İkinci sorumluluk alanı ise sivil toplum kuruluşlarına düşmektedir. Deprem öncesi depreme karşı farkındalığın oluşması, çürük binalarda yerleşke olmaması, kamu kurumlarını denetleme ve gündem oluşturma açısından teşvik etmek gibi sorumlulukları olmalı. Deprem sonrasında da başta arama, kurtarma faaliyetleri olmak üzere devletin yükünü hafifletecek ve her türlü yardım, dayanışma ve psikolojik destek konularında uzmanlaşmaları ülkemize önemli bir katkı sunacaktır. Bu konuda da, hamdolsun, dünya çapında parmakla gösterilecek sivil toplum kuruluşlarımız olsa da bunların sayısını artırmak birinci vazifemizdir.

Sayın Başkanım, sadece bir dakikanızı rica ediyorum.

BAŞKAN – Bir dakika süre verdim zaten ama sözlerinizi tamamlayın lütfen.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Üçüncü sorumluluk da elbette ki vatandaşlarımıza düşmektedir. Daha öncesinde depreme ve benzeri felaketlere karşı eğitim almalı, farkındalığı olmalı ve vatandaşlarımızda ısrarlı ve bilinçli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, son cümlelerinizi alayım.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Tamam efendim.

İzmir depremiyle birlikte, depremlerde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara şifa diliyorum. İnşallah, en kısa zamanda yaralarımızı saracağız. Deprem hadisesinin hemen ardından, yüksek sorumluluk bilinciyle hareket eden başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere depremin hemen ardından İzmir'e intikal eden bakanlarımıza, arama kurtarma ekiplerimizin tamamına, sivil toplum örgütlerimize ve sorumluluk bilinciyle hareket eden Van'dan İzmir'e, Hatay'dan Sinop'a kadar tüm vatandaşlarımıza teşekkür ediyorum. Rabb'im bir daha böylesi felaketler yaşatmasın, göstermesin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Meclis araştırması önergesi üzerinde gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Baş, bir söz talebiniz vardı galiba. Size kürsüden söz vereceğim.

Buyurun.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, Genel Kurulu selamlıyorum.

Öncelikle, depremde yaşamını yitiren yurttaşlarımızın ailelerine, dostlarına, sevdiklerine başsağlığı dileklerimi iletiyorum, sabır diliyoruz. Yaralı yurttaşlarımıza acil şifalar, başta İzmir olmak üzere de tüm ülkemize geçmiş olsun dileklerinizi şahsım ve partim adına iletmek istiyorum.

Şimdi, bir araştırma komisyonu kurulması üzerine konuşuyoruz. Bir kere şöyle başlayalım: Elimde bugün hepimize ulaşan gündem var; ben üşenmedim, baktım, 3.323 tane araştırma önergesi teklifi var burada, 3.323 tane; bunların en az 20 milletvekili imzasıyla buraya geldiğini biliyoruz ve maalesef Adalet ve Kalkınma Partisi bunların hiçbirini hiçbir zaman gündeme almıyor. Bunu niye söylüyorum değerli arkadaşlar? Çünkü 58 tane deprem önergesini bugüne kadar reddettiniz ve biliyorum ki eğer cuma günü o deprem gerçekleşmeseydi, bugün burada, gelen önergeyi de reddedecektiniz. Eğer halkın tepkisinden korkmasaydınız bu önerge tekliflerinin hepsine "hayır" oyu verecektiniz. Zira, sabah AKP'li milletvekillerinden aldığımız bilgi, gündemlerinde depremle ilgili bir şey olmadığı idi. Gündemlerinde ne vardı? İşçilerin son kalan haklarını gasbetmekle ilgili gönderdikleri yasa teklifi vardı.

Şimdi, burada bütün yurttaşlarımızın dikkatini çekiyorum; AKP'nin gündeminde deprem yoktu; 109 insanı kaybettiğimiz, binlerce insanın yaralandığı, enkaz altında yurttaşlarımızın hâlâ hayatta kalma mücadelesi verdiği bir aşamada AKP'nin bu sabah deprem diye bir gündemi yoktu. Örneğin, binaların neden yıkıldığı hiç gündemlerinde değildi, deprem vergilerinin nereye harcandığı gündemlerinde değildi, imar affının neye mal olduğu gündemde yoktu; sizin anlayacağınız, yok, yok, yok, yok. Ama gündemde ne var? Mesela, şov yapmak var.

Bakın, eğer bu komisyonu gerçekten çalıştıracaksak bence komisyon şunun hesabını sormalı: "Sen Tarım Bakanısın. Orada çalışma yapan insanın elinden telefonu alıp çalışmayı sekteye uğratma hakkını nereden buluyorsun Tarım Bakanı?" diye soracaksak bu komisyon işe yarayacak. Ne diyorlar onun adına? Arabaların önüne bir şey koyuyorlar. Janjanlı, renkli renkli böyle arabalarla gidiyor ya sizinkiler, öyle çakarlarla deprem alanına gelip bütün insanların dikkatini dağıtan, oradaki çalışmalarını sekteye uğratan bu bakanlara, bu milletvekillerine "Siz orada ne yapıyordunuz?" diye soracak mı bu komisyon? Bakın, çok açık söylüyorum: Annesi ölmüş bir çocuk için "Ayda'nın acısı yok." diyene "Bir sus be arkadaş!" diyecek mi bu komisyon? "Acısı yok." diyor, acısı; annesi yok artık, evi yok, nasıl bir gelecek kuracağını bilmiyor ama "Ayda'nın acısı yok." deniliyor. İşte, bunlar şov arkadaşlar, şov. O yüzden diyorum ki bu komisyon şov yapmak için mi kuruluyor, halkın gözünü boyamak için mi kuruluyor yoksa gerçek sorunları konuşmak için mi kuruluyor?

Değerli arkadaşlar, bence, eğer bu komisyon gerçekten işe yarayacaksa, örneğin, neden depremde yalnızca işçilerin, emekçilerin öldüğünü konuşmak zorunda. Neden o çürük binalarda yaşamak zorunda kalıyor bu ülkenin yoksul insanları? Emekçiler neden mezarlığa dönüşen evlerde yaşamak zorunda kalıyor? Bunu sormak zorundayız. Örneğin, binalar nasıl daha ucuza yapılır da müteahhitler nasıl daha çok para kazanır... Buna yol verenlerden hesap sormalı bu komisyon. Ali Ağaoğlu'nu kulağından tutup oturtmalı "Arkadaş, sen kumları hangi denizden, neye güvenerek, arkada kim varken çektin?" diye sorabilmeli; halkın paralarının o 5'li müteahhit çeteye niye aktarıldığını tartışabilmeli. İşte, arkadaşlar, bu yüzden diyorum ki bu komisyonun gerçek bir komisyon olabilmesi için -aslında onun için de söz aldım- bu komisyonun sadece iktidar partisi milletvekillerinden, onların çoğunluğundan oluşmaması gerekiyor. Gerçek bir komisyon kuracaksak buradaki herkesin temsil edilebildiği -bakın, özellikle altını çizerek söylüyorum- hiçbir reklam, şov kaygısı beklemeden insanların hayatını kurtarmak için koşarak oraya giden, hakkını vermediğiniz o maden işçilerinin temsilcileri bu komisyonda olmak zorunda. O maden işçilerinin, sağlık emekçilerinin, gece gündüz çalışan, alın teri döken yurttaşların temsilcilerinin olmadığı, sadece patron temsilcilerinden oluşan bir komisyon bu ülkenin ihtiyaç duyduğu sorulara gerçekten yanıt verecek ve araştırma yapabilecek bir komisyon olmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım, tamamlayın.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, tamamlamak zorundayım. Emin olun, her seferinde aynı duyguyu yaşıyoruz arkadaşlar. Bir taraftan size çok kızgınız, çok öfkeliyiz. Defalarca söylüyoruz, söylüyoruz, söylüyoruz, 58 tane önerge vermişiz; dinlememişsiniz. 109 yurttaşımızı kaybettik, hep "fitrat" hep "kader" Biz bunu reddediyoruz değerli arkadaşlar, bu fitrat değil, bu kader değil. Bunu değiştirebiliriz, akılla değiştirebiliriz, bilimle değiştirebiliriz ama bir şeyi gerçekten yapmamız gerekiyor: Şu komisyonu oluşturacaksak bunu iktidar milletvekillerinin doldurduğu, hani, saraydan ne emir gelirse ona göre el kaldırıp indiren bir komisyon olmaktan çıkarmamız gerekiyor. Bizim açımızdan bunun en önemli göstergelerinden biri şu olacak: Hani, maden işçileri sadece ihtiyaç duyulduğunda "Koş maden işçisi, kurtar o insanları!" dedikleriniz değil de aynı zamanda sözüne kıymet verdiğiniz insanlar olduklarını görmek istiyorlar. Maden işçilerinin, sağlık emekçilerinin, eğitim emekçilerinin, bodrumdaki marketlerde çalışan işçilerin temsilcilerinin de komisyonda olması gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Baş, teşekkür ediyorum.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.(HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet Sayın Özkan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın (10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin ön görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hatibin kürsüden grubumuzu hedef alan ve “AK PARTİ'nin deprem ve yaşanan acılara ilişkin bir gündemi yok.” ifadelerini kabul etmediğimizi ifade etmek isterim.

AK PARTİ'nin depremle ilgili gündemi bugün olmadı, kuruluşumuzla başladı. 2003 yılında Deprem Master Planı'nı hazırladık, 2005'te arama kurtarma ekibi UMKE -acil müdahale ekibi- kuruldu 8.500 personelle.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Paralar nerede?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 2009'da AFAD kuruldu. Bina Deprem Yönetmeliği gelişen teknolojiyle güncellendi. Deprem gözlem istasyonunu 1.100'e çıkarıldı. Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı (USDEP) 2014'te hayata geçirildi. Deprem riskine karşı 12 bin okul analiz edildi. Millî eğitim müfredatı deprem riski ve eğitime göre düzenlendi. Depreme karşı güvence altına alınmış konut sayısı 1999'da 50 bin iken bu rakam 9 milyona ulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – On yedi yılda deprem vergilerinden 147 milyar 200 milyon lira toplandı, deprem bölgelerinde bunun 8,3 katı, 1,21 trilyon lira harcandı. Bunu da Genel Kurulun dikkatine sunarım. Acılarımız ortaktır ancak mücadeleyi hep birlikte denetim içerisinde gerçekleştirebileceğimize inanıyor, Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, tutanaklara geçsin diye tek cümle ekliyorum: Bu kadar konuşacağına “Deprem vergileri ne oldu?” sorusuna cevap verse hepimiz tatmin olacağız.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Cevap verdi şimdi, kaç katı harcandığını. Dinlemiyorsun, sonra konuşuyorsun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 8,3 katını artırmışız.

BAŞKAN – Sayın Özel...

22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Somalı madencilerin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla, grupların mutabakatıyla 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne bir madde eklenmesiyle madencilerin derdine derman olunabileceğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, ülkenin gündemi -bugün de kürsüden birkaç defa ifade edildi- arama kurtarma çalışmalarındaki Somalı madenciler. O konuda, arama kurtarma eğitimi de olan Somalı madenciler çok önemli katkı sağlıyor ama bu madencilerin kim olduğunu değerli milletvekillerimize hatırlatmak isterim. Bu madenciler, Uyar Madencilikte çalışıp geçtiğimiz günlerde Soma madenleri için yaptığımız düzenlemenin dışında kaldığı için Manisa Soma'da eylem yapan, Salihli'de gözaltına alınan, gelip Sayın Özlem Zengin'le yaptıkları görüşmede “On gün süre verin, on gün içinde bu konuya bir çözüm getiririz.” denildiği için Kırkağaç'a dönen, Kırkağaç'ta oturma eylemi yapan madencilerdi. Onlar koşullar ve enkaz altından canlı çıkarılması için gayret gösterdiler. Meclisin bu konudaki talebe duyarlı olmasını bekliyoruz. Özlem Hanım'ın yaptığı temaslara olduğuna biliyoruz, en kısa sürede bir çözüm üretilmesi ve bu hafta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bitiriyorum Sayın Başkan, bir cümle.

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu hafta torba yasa var. Torba yasaya 5 partinin -geçen sefer yaptığımız gibi- imzalarıyla bir madde ilave edebilir ve geçmişte geçirdikleri kazalardan dolayı kendi mağduriyetleri olan bu 600-700 arkadaşımızın derdine derman olabiliriz. Bu konuyu grupların ve vekillerimizin dikkatine sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türkkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, affınıza sığınıp çok uzun bir soru sormak istiyorum Sayın Cahit Özkan'a: Paralar nerede? (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

IX.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) Ön Görüşmeler (Devam)

1.- Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ve 145 milletvekilinin, ülkemizde olası depremlerin neden olacağı zararların en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması kurulmasına ilişkin önergesi (10/3200) (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 20 milletvekilinin, deprem politikasındaki eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3361) (Devam)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, toplanan deprem vergilerinin nerelere harcandığının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3362) (Devam)

4.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir'de meydana gelen depremin ardından eksikliklerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3364) (Devam)

5.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ülkemizde yaşanabilecek muhtemel deprem felaketi öncesinde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3365) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması önergeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi Meclis araştırılması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım.

Meclis araştırması açılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.32

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Medis araştırmasını yapacak komisyonun 22 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

Komisyonun çalışma süresinin başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üyenin seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun gerektiğinde Ankara dışında da çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir söz talebim var.

BAŞKAN - Alınan karar gereğince başkaca denetim konusunu görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) ^(X)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 239 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Sayın Beştaş, bir söz talebiniz vardı, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, kadın hakları aktivisti Nusaybin Belediyesi eski Eş Başkanı Ayşe Gökhan’ın beş gündür gözaltında olduğuna, “Kadın hakları savunucularına dokunmayın.” demek istediğine, cezaevinde bulunan 85 yaşındaki Ali Kaya’nın tansiyon, şeker, böbrek yetmezliği hastası olduğuna ve ölmeden önce ailesiyle vedalaşması için gereğinin yapılmasını istediklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İki konu var, çok hızlıca söyleyeceğim. Bir tanesi Ayşe Gökkan, eski Nusaybin Belediyesi Eş Başkanı, şu an TJA dönem sözcüsü, kendisi tam bir kadın hakları aktivisti, kadın hakları savunucusu, yakından tanıyorum. Beşinci gündür gözaltında, dört gün daha gözaltı süresi uzatıldı ve Ayşe Gökkan toplamda 83 defa gözaltına alındı ama hiçbir şekilde ona bir suç isnadı sübut bulamadı çünkü Ayşe Gökkan’dan bir suçlu çıkarılmaz, yani bunu çok açıkça söylemek istiyorum. Bu 83 gözaltı artık bir keyfiyete ve kadın hakları savunuculuğuna yönelik bir saldırı niteliğine bürünmüştür. Yani buradan kadın katillerini, kadına yönelik suç işleyenleri, tecavüzcüleri, istismarcıları tutuklayın; kadın hakları savunucularına dokunmayın demek istiyorum ve Ayşe Gökkan’ın bir an önce serbest bırakılmasını istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir de Ali Kaya, Sayın Başkan, iktidar grubuna söylüyorum, 85 yaşında, 2008’de hakkında bir dava açılmış, yeni kesinleşmiş, yirmi gündür cezaevinde, 4 defa acile kaldırıldı, ağır tansiyon, şeker, böbrek yetmezliği hastalıkları var ve şu anda her an yaşamını yitirebilir. Ali Kaya vekili olduğum Siirt’te yaşıyordu ve oldukça yaşlı -fotoğrafını büyütemedim- 85 yaşında. Ali Kaya, ailesiyle ölmeden önce vedalaşsın diyorum. Ali Kaya cezaevinde ölmesin gereği yapılsın istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, Sayın Özel.

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, CHP olarak Komisyon da dile getirdikleri gibi 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’yle ilgili Anayasa’ya çok yönlü aykırık iddiaları olduğuna, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlanmadan teklifin Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyonu davet etmenizden, biraz önce yaptığınız sunuş konuşmasından kanunun görüşmelerine geçeceğimiz anlaşıyor.

Bu noktada Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak Komisyon da dile getirdiğimiz Anayasa’ya çok yönlü aykırılık iddiamız var. Anayasa’nın 10’uncu maddesi olan “Kanun önünde eşitlik” ilkesine, Anayasa’nın 49’uncu maddesi olan “çalışma barışı”nı zedeleyeceğinden dolayı bu maddeye, Anayasa’nın 60’ıncı maddesindeki “Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.”e, Anayasa’nın 55’inci maddesinde ücrette adaletin sağlanmasıyla ilgili yükümlülük maddesine ve Anayasa’nın 51’inci maddesindeki “sendika kurma hakkı”na engel olan düzenlemeler içerdiği için teklifin görüşmelerine başlamadan önce teklifin Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini talep ediyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özel.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, teklifin Anayasa’ya aykırı görülmesi hâlinde gerek Komisyon da gerekse Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda kural bulunduğuna, bu nedenle 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlanmadan önce Anayasa’ya aykırılık iddialarının görüşülmesinin İç Tüzük’e uygun olmadığını düşündüğüne ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teklifin Anayasa’ya aykırılığı itirazlarına ilişkin Başkanlığımızın görüşünü kısaca açıklamak istiyorum. Bilindiği üzere, İç Tüzük’ün 38’inci maddesine göre “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce

^(X) 239 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.” Komisyon, Anayasa’ya aykırı gördüğü teklifi maddelerine geçmeden reddetmek zorundadır. Plan ve Bütçe Komisyonu, teklifi Anayasa’ya aykırı görmeyerek raporunu Başkanlığımıza intikal ettirmiş ve teklif gündemimizdeki yerini almıştır.

Genel Kurulda teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında Anayasa’ya aykırılık iddialarının dile getirilmesi mümkündür. Genel Kurulun bu görüşmelerden sonra Anayasa’ya aykırılık iddialarını ciddi görerek maddelerine geçilmesini reddetme yetkisi bulunmaktadır. Yine, İç Tüzük’ün 84’üncü maddesine göre, teklifin belli bir maddesinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Anayasa’ya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler diğer önergelerden önce oylanır.

Görülüşü gibi, teklifin Anayasa’ya aykırı görüşülmesi hâlinde gerek Komisyonunda gerekse Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda kural bulunmaktadır. Bütün bu nedenlerle teklifin görüşmelerine başlanmadan önce Anayasa’ya aykırılık iddialarının görüşülmesinin İç Tüzük’e uygun olmadığını düşünmekteyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, torba kanun tekliflerinin görüşülmesi sırasında Anayasa’ya aykırılıkla ilgili sıkıntılar çıktığına, bu yüzden 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşülmesine geçilmeden usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu Başkanlık Divanının görüşü, eğer bir temel kanun görüşmesi yerine, kanunların, İç Tüzük’ümüzde öngörüldüğü şekilde, her bir madde üzerinde grupların söz söyleme hakkının olduğu ve üzerinde 7 önerge verme hakkının olduğu ve grupların önerge haklarının saklı olduğu şekilde -kanunların İç Tüzük’teki aslında çok özel bir durum olan temel kanun şeklinde değil de- 81’inci madde kapsamında görüşmesini yapıyor olsaydı; biz, maddeye geldiğimizde Anayasa’ya aykırılık önergesi verirdik ve aynen bu dediğiniz şekilde bu denetimi Genel Kurulun yapmasını sağlardık. Ancak, şimdi, temel kanun görüşmesinde sadece 1 önerge hakkımız olduğu için ve o önerge hakkı o maddeye ilişkin esastan itirazları dile getirmekle ilgili iç tüzüksel tek imkân olduğu için, bu dediğinizi yaptığınız durumda biz ya Anayasa’ya aykırılığı iddia edip maddeye yönelik konuşamayacağız ya da maddenin içeriğine yönelik eleştiride bulunmak ya da maddenin kanun metninden çıkarılmasını savunma durumunda Anayasa’ya aykırılık iddiamızı dile getiremeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Özel, maddelerine geçilmesinin oylanması sırasında bu Anayasa’ya aykırılık iddianızı Genel Kurulda da gündeme getirebiliyorsunuz, illa önergeleri beklemeniz gerekmiyor.

Talebiniz bir usul tartışması mıdır?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu yüzden –son cümlemden zaten, son paragrafımdan– şunu ifade etmek isterim: Temel kanun görüşmesinin bir ruhu var. Örneğin Vergi Usul Kanunu’ysa, o kanunun içinde madde madde, her bir maddede Anayasa’ya aykırılığı ayrıca iddia etmenize gerek yok ama iş, bir madde bambaşka bir şeyi, bir madde bambaşka bir şeyi düzenleyen torba kanunu temel kanun olarak görüştüğünüzde biraz önce izah etmeye çalıştığım sıkıntı ortaya çıkıyor.

Tüm bu sebeplerden dolayı, üzümlere tutumunuzun aleyhinde olduğumu ve bunda ısrar etmeniz durumunda İç Tüzük’ün 63’üncü maddesi uyarınca usul tartışması açmanızı rica ederim.

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin Anayasa’ya aykırı olup olmadığı hakkında

BAŞKAN – Usul tartışması açıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aleyhte...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Aleyhte...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Lehte...

BAŞKAN – Sayın Özgür Özel ve Sayın Meral Danış Beştaş tutumum aleyhinde; Sayın Cahit Özkan ve Sayın Doğan Kubat da tutumum lehinde konuşacaklardır.

İlk önce lehte olmak üzere, Sayın Kubat, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Değerli Başkanım, açılan usul görüşmesinde Başkanlık makamının tutumu lehinde görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum. Daha önce de benzer -benim hatırladığım- 10’dan fazla usul görüşmesi yapıldı. Cumhuriyet Halk Partisi, kanunun tümünün Anayasa’ya aykırı olduğundan bahisle Komisyona iadesini istiyor.

Değerli arkadaşlar, bu konudaki mevzuata baktığımız zaman, bir kanun teklifinin Anayasa’ya aykırılığı 4 aşamada incelenmektedir. Bunlardan 3’ü Meclis Başkanlığı, Genel Kurul ve komisyon aşamasında, nihai olarak da yargısal aşama Anayasa Mahkemesinde. Meclis Başkanlığımız, İç Tüzük’ün 67’nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, gelen tekliflerin Anayasa’ya uygunluğunu zaten denetleyip havaleyi ona göre yapmaktadır. Yine, İç Tüzük’ümüzün 38’inci maddesi uyarınca, bir teklif komisyona geldiği zaman komisyon, o metnin Anayasa’nın özüne ve sözüne açıkça veya zımni olarak örtülü biçimde aykırı olup olmadığı yönlerinden bir inceleme yapıp karar verdikten sonra görüşmelerine devam edip raporunu bağlamaktadır ki bu tartışmalar orada da yapılmış, rapor bağlanmış, bir Anayasa’ya aykırılık görülmemiştir.

Biraz önce Başkanlık makamının da ifade ettiği üzere, burada 81 ve 91’e göre biz, temel kanun olarak tümü üzerinde görüşmeler yapacağız, zaten Genel Kurul Anayasa’ya aykırı görürse bunu reddedecektir. 87’nci maddede, Anayasa’ya aykırılık önergeleri dâhil tümünün de iadesinin istenebileceğine dair bir hüküm, ibare yer almaktadır ama -çok iyi bilir ki bu iddiayı ileri süren Grup Başkan Vekilimiz de- orada “Aksine hüküm yoksa.” der. Aksine hüküm 88’inci maddede vardır. Bir teklif metninin şu anda komisyona iadesi -eskiden hükümette de vardı- yeni sistemde sadece komisyona aittir, tümünü sadece komisyon isteyebilir. Dolayısıyla, bu çerçevede, yapılacak iş; gruplar, Anayasa’ya aykırılık iddialarını tümü üzerindeki görüşmeler sırasında ifade eder, yüce Genel Kurul bunları mutlaka değerlendirip tezekkür edip bir karar verir. O aşamadan sonra da 87’nci maddeye göre her maddeyle ilgili Anayasa’ya aykırılık önergeleri verilecektir ve bunlar da 84’üncü maddeye göre öncelikli olarak işleme alınıp değerlendirilip karara bağlanacaktır. Velez ki bu aşamalar geçmiş olsa dahi en çok üyeye sahip 2 siyasi parti grubunun Anayasa’nın 150’nci maddesine göre bu kanunun şekil ve esas yönünden Anayasa’ya uygunluk denetimi için de başvuru hakkı vardır. Dolayısıyla hukuki süreç işleyecektir, hukuk işleyecek, mesele çözülecektir. Dolayısıyla Başkanlık makamının bu konudaki tutumu yerindedir. Görüşmelere devamda bir Anayasa ve İç Tüzük açısından sakınca olmadığı kanaatindeyim.

Yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ağbaba mı...

Evet, Başkanın tutumunun aleyhinde olmak üzere Sayın Veli Ağbaba, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ben Genel Merkezde İşçi Sendikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısıyım. Dolayısıyla sürekli işçi

temsilcileriyle bir aradayım.

Değerli arkadaşlar, bunun Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasından önce milletin hangi vekili, milletin, vatandaşın hangi talebiyle bu kanun teklifini getirdi, merak ediyorum. Hangi işçi ya da hangi sendikacı ya da hangi işveren böyle bir teklifi size getirdi? Hakikaten Mecliste görev yapan bir milletvekili olarak merak ediyorum.

Değerli arkadaşlar, teklifin 33'üncü ve 37'nci maddesi Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki "eşitlik" ilkesine aykırıdır; yine, 60'ıncı maddedeki "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir." ilkesine aykırıdır, 49'uncu maddedeki devletin "çalışma barışını sağlamak" ilkesine aykırıdır ve ayrıca Anayasa'nın 50 ve 51'inci maddelerine aykırıdır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, sizin lideriniz iktidara geldiği zaman "Milletimiz ne isterse onu yapacağız." diyor. Şimdi, ben size 2 belge göstermek istiyorum: Birisi, 5/6/2017 tarihinde Cumhuriyet Halk Partisi Emek Bürolarının öncülüğünde yapılan bir toplantı metni, altında 3 konfederasyonun imzası bulunuyor; TÜRK-İŞ Başkanı Sayın Ergün Atalay, HAK-İŞ Başkanı Sayın Mahmut Arslan, DİSK Başkanı Sayın Kani Beko'nun imzaları bulunuyor bunlarda.

Şimdi, bir başka belgede, tarihi bugün, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK'ten ortak açıklama deniyor. TÜRK-İŞ'in Sayın Genel Başkanı Ergün Atalay, HAK-İŞ'in Başkanı Sayın Mahmut Arslan ve DİSK'in Sayın Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu bir belgeye imza atmış. Bu maddelerin derhâl çekilmesini istiyorlar.

Değerli arkadaşlar, bu, hakikaten çok ilginç şeyler içeriyor belki okudunuz, belki okumadınız, belki bu teklifi veren milletvekilleri bile okumadı. Hakikaten bu maddelerin Anayasa'ya aykırı olmasını bırakın, bu vicdana aykırıdır; bu, vicdanlı olan milletvekilinin karşı çıkması gereken bir maddedir değerli arkadaşlar. Bakın, kayıt dışılık denen bir şey var Türkiye'de, kayıt dışılık. Her 10 çalışandan, 3'ü kayıt dışı çalışıyor. Şimdi, bu diyor ki "Belirli süreli iş sözleşmesiyle on günün altında çalışabilir." diyor. Bunun anlamı şu: Türkiye'de maalesef 5,8 milyon genç işsiz, yüzde 30 genç işsizlik var. Ne olacak bu? Genç işsizleri illüzyonla yok edeceksiniz yani "abra-kadabra"yla yok edeceksiniz.

Lütfen, elinizi vicdanınıza koyun, bu maddeleri bir daha gözden geçirin. Değerli arkadaşlar, bu bir kumpas aslında, belki farkındasınız, belki farkında değilsiniz. Daha önce 2009'da geçen maddelerde de vardı kumpas, beş yıl sonra ayıktınız ama iş işten geçti. Lütfen bu kumpasa AK PARTİ milletvekilleri "Durt!" desin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sayın Başkanım, hemen bitiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu bir kumpas maddesi. Bakın, sendika başkanları, TÜRK-İŞ Başkanı, HAK-İŞ Başkanı MHP Grubuyla da konuşuyor, sizlerle de konuşuyor değerli milletvekilleri.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Açılmadı mikrofon.

BAŞKAN – Biliyorsunuz, usul tartışmalarında ilave süre yok.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bu maddeler değerli arkadaşlar, hem Anayasa'ya aykırı, hem vicdana aykırı. Lütfen bu maddeleri bir daha gözden geçirin diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Başkanın tutumunun lehinde ikinci söz Sayın Cahit Özkan'ın.

Buyurun Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin İç Tüzük'ün 63'üncü maddesine göre açmış olduğu usul tartışması hakkında Başkanlığın yaklaşımının lehinde söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Anayasa'ya aykırılık, biraz önce Sayın Kubat'ın da ifade ettiği üzere dört aşamalı bir denetime tabidir; Genel Kurul, komisyon, Başkanlığın incelemesi ve son olarak da yargısal denetim. AK PARTİ grubu olarak bugüne kadar yaptığımız yasal düzenlemelerde, yasal düzenlemeyi Meclis Başkanlığına sunmadan önce, bizler de Anayasa'ya aykırılık değerlendirmesi yapıp bu aşamayı kendi parti iç denetimimizden de geçirmekteyiz. Tabii, Anayasa'ya aykırılık hem Türkiye'de hem de uluslararası alanda, farklı ülkelerde değişik tartışma süreçlerinden geçmiştir. Jüristokrasi -Amerika'da Roosevelt döneminde var olan- bütün idari ve yasal faaliyetleri mutlak surette Anayasa'ya aykırılık denetimi yapmak suretiyle parlamentoların ve senatoların baypas edildiği dönemler tartışılmalıdır. Türkiye'de de bu noktada anayasa denetimi arada geçen süre zarfında demokratikleştirilmiş ve çerçeve bir anlayışla bugüne kadar Anayasa Mahkemesinin denetimleri, millî iradenin hâkimiyeti, kişi hak ve özgürlüklerinin güvencesi bağlamında değerlendirilmiştir.

Bu anlamda şu anda görüşülmesine başlanacak olan kanun teklifinin Anayasa'ya aykırılığıyla ilgili iddiaları değerlendirecek olursak mevcut yasal düzenlemenin bütün maddelerinin geçmişte benzer düzenlemeler şeklinde Parlamenta'ya geldiği ve Parlamenta'da bahsi geçen Anayasa'ya aykırılık denetimlerinden sonra Anayasa Mahkemesinin de incelemesinden geçmek suretiyle Anayasa'ya aykırılık olmadığı sübut bulmuştur. Bu anlamda mevcut düzenlemenin hem teamül olarak geçmişte Parlamenta hukuku çerçevesinde yasal düzenleme şeklinde Meclisin gündemine gelen konulardan olduğundan ve bu çerçevede eğer bir Anayasa'ya aykırılık söz konusu olursa bunun da her bir Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla işe eşitlik, sosyal güvenlik, çalışma hakkı, sendikal haklar bağlamında, inanın bugün Parlamenta'nın yapmış olduğu bütün yasal düzenlemelerin bloke olma durumu söz konusu olur. Oysa ki bizim şu an Meclisin gündemine getirdiğimiz bu yasal düzenlemeye baktığımızda eşitlik yani eşit işe eşit ücret ve çalışanların haklarının korunması, sosyal güvenlik haklarının genişletilmesi... Ki AK PARTİ hükûmetleri döneminde 2004'lü yıllarda sosyal güvenlik şemsiyesi bütün vatandaşlarımızı kucaklayacak şekilde hayata kavuşturulmuştur.

Yine, çalışma hakkının güvencesi, sendikal haklar bağlamında da mevcut yasal düzenlemenin bırakınız Anayasa'ya aykırılığı ileri bir düzenleme olduğu, Avrupa Birliği ülkelerinde, Batı demokrasilerinde var olan bu hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı bir sistemi öngörmektedir. Anayasa'ya aykırılık iddiasının doğru olmadığını ve Başkanlığın tutumunun yanında olduğumuzu, Başkanlığın tutumunu desteklediğimizi ifade eder, Genel Kurulu selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tutumun aleyhinde olmak üzere ikinci söz Sayın Meral Daniş Beştaş'ın.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğrusu, şöyle bir cümle kursam yanlış olmaz: En son, Sayın Özkan'ın söylediklerinin hepsinin aksini söyledim. Sendika hakkı yok, sosyal güvenlik hakkı yok, eşitlik yok, çalışma barışı yok; bunların tümü Anayasa'ya aykırı bir şekilde bu teklifte vücut buluyor. Yani bunu üç dakikada anlatamayacağım, sadece 55'inci maddeyi örnek vereceğim. Anayasa madde 55 ne diyor: "Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgarî ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da gözönünde bulundurulur." Nerede eşit işe eşit ücret? Nerede çalışma barışı? Nerede sosyal güvenlik hakkı? Bugün Türkiye'de bu ekonomik bunalımda, bu çöküşte insanlar açlıkla terbiye ediliyor. İnsanlar evlerine ekmek götüremiyor. Keyif çaylarıyla, insanların açlığıyla alay ediliyor. Yani böyle bir kanun teklifinin Anayasa'ya aykırı olmadığını söylemek hakikaten büyük bir cüret. Şunu da söyleyeyim tabii, yani bunu uzun uzun değerlendiriyoruz her zaman, diyor ki Sayın Özkan: "Biz kendi yetkili kurullarımızda Anayasa'ya aykırı olmadığını tespit ettik." Sizin yetkili kurullarınız değil; şu kitapçığa göre yapacaksınız. Bu kitapçıktaki maddeleri uygulamıyorsunuz. Komisyonla çoğunluğunuz var; oyluyorsunuz, geçiyor. Genel Kurula

geliyoruz, çoğunluğunuz var; oyluyoruz, geçiyor. Anayasa'ya aykırılık ne komisyonda ne burada kabul edilmiyor. Anayasa Mahkemesine gittiğinde de, Anayasa Mahkemesi kazara bir iptal kararı verdiğinde -büyük bir cesaretle, artık oy çokluğuyla- o zaman da Anayasa Mahkemesi üyeleri en üstten tehdit ediliyor, "Bisikletle işe gidin." deniliyor. Yani Anayasa Mahkemesi üyeleri bile bu ülkede özgür değil.

Şimdi, bu nedenle, şu anda teknik maddelere girmeden söylüyorum. Elimizde Anayasa ve İç Tüzük var. Bunu, size ilk fırsatta bir saat anlatalım ki yıllardır anlatıyoruz, 3'üncü dönemdir. Yani eşitlik ya! Eşitlik gibi bir madde var burada ve bu ülkede eşitlik yok, yok yani. Hiçbir kanunda bu gözetilmiyor ya da çalışma hakkı, hiçbir kanunda gözetilmiyor. Kanunlar Anayasa'ya aykırı mı değil mi diye bakılmıyor. Kanunlara şöyle bakılıyor: Adalet ve Kalkınma Partisine, çevresine, onları destekleyen sermaye gruplarına, onları destekleyen işverenlere, bir avuç insana yarıyor mu yaramıyor mu? Aykırılığa böyle bakmamız lazım çünkü burada işçi yok, emekçi yok, alın teri yok. Bu, tamamen Anayasa'ya aykırıdır. Bu nedenle, tutumunuzun aleyhinde olduğumuzu belirtmek isterim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, az önce açıkladığım gerekçelerle, teklifin görüşmelerine başlanmadan önce, Anayasa'ya aykırılık iddialarının görüşmenin İç Tüzük'e uygun olmadığını düşünmekteyim.

Bu sebeple de, teklifin görüşmelerine başlama tutumumda bir değişiklik bulunmamaktadır.

Genel Kurulun bilgisine sunulur.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, teklifin tümü üzerinde ilk söz İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan'ın.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada bazı alacakların yeniden yapılandırılmasıyla ilgili kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifini görüşüyoruz.

Pandemi sürecinin hem çalışanlar açısından hem de işverenler açısından zorlu geçeceğini mart ayından itibaren burada defalarca konuştuk. İhtiyaç duyan kesimlerin acilen belirlenmesi ve onlara karşılıksız yardım yapılması gerektiğini de birkaç defa burada sizlere hatırlattık. Bu konuda ortaya koyduğumuz tenkitleri, Meclis gündemine getirdiğimiz araştırma önergelerini burada teker teker saymayı beyhude buluyorum çünkü bugüne kadar tamamı iktidar tarafından dikkate dahi alınmadan reddedildi. Aslında reddedilen, kulaklarınızı kapadığınız önergelerimiz değildi; milletimizin aşılmayı bekleyen sorunlarıydı, milletimizin talepleri idi bunlar.

Bize göre, Gazi Meclisimiz milletin kalbi, sorunlarının çözüm yeri ama maalesef, Meclis artık Beştepe'den gelen buyrukların yerine getirildiği bir kurum hâline geldi. Biz burada milletin sorunlarını dile getiriyoruz, sizler sadece gözlerinizi kapatıp ellerinizi kaldırıyorsunuz o kadar. Biliyorsunuz ki milletin sorunlarının kaynağı sizin yönetiminiz. Bu sorunlar var ya çözümünü istediğimiz, bunların hepsinin kaynağı sizlersiniz, sizin basiretsiz yönetiminiz aslında. Millet tenceresini kaynatmanın, evine ekmek götürebilmenin, rızkının, iş güvencesinin peşindeyken, siz millete, hani, kanser hastasına aspirin vermiş gibi aspirin niyetine geçici çözümler sundunuz. Ödeyemeyeceğini bildiğiniz hâlde vatandaşın ötelemeli kredilerle daha da borç batağına sürüklediniz. Vatandaşın bir cebinden alıp diğer cebine koydunuz. Oysa ekonominin ne durumda olduğunu idrak edebilseniz eğer, çarşının pazarın hâlini görebilseniz eğer, bilirdiniz ki vatandaşın cebi delik, cepkeni delik.

Şimdi, geldiğimiz noktada, nefes alamaz duruma gelmiş vatandaşa kısa süreli sağlanan desteğin faiziyle geri ödenme zamanı geldi çattı. Şimdi, vatandaş kara kara o taksitleri nasıl ödeyeceğini düşünüyor. O sizin meşhur ortaklarınız var ya, o 5 müteahhit, milleti vampir gibi emen, sömüren, kanını emen o 5 müteahhit; onlara gelince, onların milyarlarca liralık vergileri hemen siliniyor hiç tereddüt edilmeden. Sırtına yüklediğiniz ağır vergi yüküyle inim inim inleyen fakara vatandaş Türkiye'nin kanını emen bu beşli vampir sürüsüne daha ne kadar tahammül edecek bilinmiyor. Nefesini kestiğiniz esnafa, KOBİ'ye neden 5 müteahhite gösterdiğiniz hoşgörüyü göstermiyorsunuz? Sabahtan akşama kadar alın teri döken o emekçi Mehmet'in asgari ücretindeki o verginin peşine düşüyorsunuz? Bir diğer Mehmet var ya hani millete küfreden, o çok galiz küfreden o Mehmet, onun da vergi borçlarını sıfırlıyorsunuz. 2 Mehmet var: Birisi asgari ücretli, onun asgari ücretinden verdiği verginin peşine düşüyorsunuz; bir Mehmet daha var millete küfreden, onun da vergi borcunu siliyorsunuz. Buradan bir şey ortaya çıkıyor: Siz öbür Mehmet'in iktidarısınız, vatandaş Mehmet'in değil, işçi Mehmet'in değil, o asgari ücret alan Mehmet'in iktidarı değilsiniz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Sizin o Mehmet sadece ne zaman aklınıza geliyor biliyor musunuz? Paraya ihtiyacınız olduğunda onlara IBAN numarası gönderiyorsunuz. "Bize para gönder Mehmet." "Niye?" "Öbür Mehmet'in borcunu sileceğiz ondan." IBAN numarası gönderiyorsunuz, o Mehmet o zaman aklınıza geliyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir de askere yollarlar.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Askerlik konusuna hiç girmeyeceğim, durum vahim burada, askere gitmeyen çok arkadaş var.

Bir taraftan, vatandaşın para topladınız, diğer taraftan topladığınız paranın hemen hemen 5 katı olan 9,5 milyar lirayı Kalyon İnşaat'a vergi muafiyeti olarak getirdiniz. Ya, 9,5 milyar lira çok önemli bir para bu devlet için şu anda, hele böyle bir dönemde. Düşünün, millet fakrızaruret içinde ne yapacağını bilmiyor, siz sadece ve sadece nasıl bir ortaklığınız olduğunu bilmediğimiz bir şirketin gelirlerine vergi muafiyeti getiriyorsunuz. Bu rantçı, yandaş, hatta talancı zihniyetin temsilcileri olarak sizler biliniz ki vatandaşın alın teriyle biriktirdiği vergileri yandaş aile şirketlerine pay eden bu haramzade düzeni biz İYİ PARTİ olarak yıkacağız; buradan size söz veriyorum, göreceksiniz. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Kamu-özel sektörü AK PARTİ'den önceki on beş yıllık dönemde 67 proje gerçekleştirmiş, AK PARTİ'den önce on beş yılda kamu-özel sektörü 67 proje gerçekleştirmiş. Bu şirketlerin kâr oranı ne kadar? Yüzde 4. AK PARTİ iktidarından sonraki on beş senede ise 58 proje gerçekleştirilmiş. Eğer eskiden olduğu gibi yüzde 4 kâr etselerdi 2 milyar dolar kâr edeceklerdi, sadece 2 milyar dolar. Ancak sizin bu 58 projeyi verdiğiniz şirketler ne kadar para kazandılar, biliyor musunuz? 72 milyar dolar. On beş senede bu ülke ne kadar soyulmuş gördünüz mü? 72 milyar doları o 58 projeye iş verdiğiniz, ihale verdiğiniz şirketler kazanmış. Arkadaşlar, o 72 milyar dolarla sizin çocuğunuzun, torununuzun, kız kardeşinizin, akrabasının, emminizin, bibinizin hakkı var ya. Bu haysiyetsiz ve şerefsiz güruh yedi bunları. Günah değil mi ya, bu memlekete günah değil mi ya, bu insanlara günah değil mi ya? Hiç mi vicdanınız sızlamaz, hiç mi üzülmezsiniz, hiç mi gece aklınıza gelmez?

Savaşta iki gözünü yitiren bir arkadaş Neyzen Tevfik'e diyor ki: "Neyzen, nedir bu memleketin hâli? Nasıl görüyorsun bu durumu?" Neyzen sözleriyle arkadaşını kırmak istemediği için "Karanlık." diyemiyor, diyor ki: "Vallahi, senin gördüğün gibi görüyorum." Muhtemelen siz yine bu söylediklerimizden ders çıkarmayacaksınız, kendi bildiğinizi okuyacaksınız ama bir yanda

rantçı müteahhitler ihya edilirken diğer yanda günde 39 liraya mahkûm bırakılan vatandaş, vergi borcu, SGK borcu silinmeyen esnaf bunu hiç unutmuyacak emin olun. Unutmadığını zaten anketler size gösteriyor, her geçen gün biraz daha gösterecek. Sokağa çıkın, bakın diyorum, sokağa çıkacak yüzünüz yok, onu da biliyorum, sizi anlıyorum. Esnaf kan ağlıyor, kâr edemiyor ama kira ödüyor, para kazanamıyor ama ayakta kalmak için mücadele ediyor. Kâr edemeyen bir şirketin kurumlar vergisinde indirime gidiyorsunuz. Ya, adam kâr edemiyor ya, edemiyor yani. Hiç yok mu, bir sürü esnaf arkadaşınız var, iş adamı arkadaşınız var, istihdam yaratan dostlarınız var, akrabalarınız var, belki de bir kısmınız öyle, sizin de durumunuz çok farklı değil. Yani güler misin, ağlar mısın bu hâlimize bizim, öyle gerçekten. Bunu yapacağınıza bana göre stopaj vergisinde indirime gitseniz çok daha faydalı olurdu ya da gelin, kamu aracılığıyla belirlenen ürünlerin fiyatlarını makul seviyelere indirin ki fakir fukara bu kadar fakruzaruret içerisinde düşmesin ama yapamazsınız bunu, biraz evvel söyledim, siz o Mehmet'in değil o millete küfreden Mehmet'in iktidarısınız, maalesef öyle.

Vatandaşta artık para yok, döndüremiyor. Vatandaş "Evime ekmek götürüyorum." diyor, cevap şu: "Al keyif çayı iç." Ya evine ekmek götürmeyen adam nasıl keyifli olur arkadaşlar ya? Her birimiz hayatımızın bir kesiminde mutlaka ve mutlaka sıkıntıya düşmüşüzdür, hiç aklınıza keyif çayı gelir mi? Gelir mi o anda? Ne keyfi ya, akşam eve nasıl gideceğim diye düşünüyor adam. Siz ona diyorsunuz ki: "Al bunu, keyif çayı iç." Vallahi şaşırmışsınız, yoldan çıkmışsınız, emin olun. Böyle değildiniz siz ama sizi bu saray düzeni böyle etti biliyor musunuz. Kör eder adamı bu saray. Vatandaş "Evime ekmek götürüyorum." derken onu anlamaktan bile uzaksınız. Vatandaş diyor ki: "Vergimi ödeyemiyorum, yedek parçamı değiştiremiyorum, sigortamı ödeyemiyorum, yanımda çalışanın maaşını veremiyorum, masraflarımı çıkaramıyorum." Mesele bir somun ekmek almak değil ki yani 200 gram hamurdan mütevellit midir eve ekmek götürmek? Mesele insanca yaşamak, barınmak, ısınmak, karnını doyurabilmek, onurla dimdik durabilmek. Size göre her evde sıfır kilometre bir buzdolabı var. Ya, boş o buzdolabı, taksitin de peşine düşmüş alacaklı, o da icrada. Bakkallara gidin, veresiye defterleri çıktı tekrar, onlar da taşmış, bakkal da veresiye vermiyor artık. Nakit yok, o da çeviremiyor, o da haklı. O ucuz diye gidilen BİM'ler, Şok'lar, A101'ler var ya, oradan bile çıkmak çok zor, emin olun çok zor. Et satışları düşmüş, makarna satışları artmış. Burada memleketin durumu ortada, et satışları düşüyor, makarna fiyatları artıyor. Bunlar yokluk göstergesi beyler. Vatandaş "Maske tak." demekle olmuyor, "Keyif çayı için." demekle de olmuyor; "Bağışıklığınızı güçlendirin, et yiye, balık yiye, sebze meyve yiye, sabah güzel bir kahvaltı yapın." demek lazım. Bunları diyemezsiniz, çünkü diyecek mecaliniz de kalmadı. Siz de biliyorsunuz ki bu vatandaş bunları telaffuz bile edemiyor, bırakın yemeyi veya satın almayı.

790 milyar dolar gayrisafi millî hasılası olan bir ülkede sofralar boş. Niye? Gelir dağılımında ciddi bir adaletsizlik var, emin olun. 12 Eylül öncesi ben bu millet nasıl komünist oluyor diye hakikaten şaşıryordum. Ya ben komünist memlekette gelmiş bir ailenin çocuğuyum, yani komünizmin sorgusuz sualsiz karşısında yer almış bir adamım, hayatım da komünizmle mücadeleyle geçti ama şu adam, 790 milyar dolar gayrisafi millî hasılası olan ülkenin vatandaşı evine ekmek götürüyorsa bir şeyleri sorgulamak lazım ya. Gelir dağılımında bir adaletsizlik var, çok ciddi zenginler oluşmuş. Dünyada zengin sayısı artan ülkelerden bir tanesiyiz ama fukaralık bir taraftan dibe yatmış. Bunu düzeltmezseniz bu ülkede kaos da bitmez, sancı da bitmez. TÜİK üzerinden bir enflasyon rakamı belirtiyorsunuz, o oran üzerinden de maaşlara zam yapınca her şey düzeldi zannediyorsunuz. Vatandaşın durumu hiç düzelmüyor, vatandaş hep berbat durumda, her sene o kurduğu sofralar küçülüyor. Demiyorsunuz ki madem ekonomi büyüyor, enflasyona göre değil de refah payına göre bir zam yapalım, hiç öyle aklınıza geldi mi? Hayır, enflasyona göre zam. Refah payına göre bir zam yapın bakalım göreyim. "Ucuz turist" dediğimiz o Ruslar var ya o Ruslar bile dünyanın bir ucundan kalkıp diğer ucuna seyahat yapıyor; geliyor tatil yapıyor, gidiyor. Bizimkiler memlekete -sıla hasreti çeken adam- annesini, babasını görmeye otobüs bileti bulamıyor ya. O "ucuz iş gücü" dediğimiz, daha dün kadar 20 dolar, 30 dolar maaş aldığını bildiğimiz Ruslar bunu yaparken bizimkiler memlekete anasını, babasını görmek için otobüs bileti alamıyorlar, ülkenin hâli bu. Herkes ödemesi gereken borçları düşünüyor, hiç nefes alacak hâli de yok. Biraz evvel bahsettim, gelir dağılımı adaletin yüzünü görmemiş esnafın, öğrencinin, çiftçinin borçlarının en azından yakın tarihli ödemesi olan borçlarını silin, ötelemeyin yani ötelemek çözüm değil. Öteleyeceksiniz altı ay sonra tekrar karşınıza gelecek, silin ya. Hem memleket huzur bulsun, hem de siz para alamayacağınızı bir görün, bilin. Bu ülke iktidarınız yüzünden SGK borcu yapılandırmalarına alıştığı için emin olun burada size de siyaseten bir dönüş olmayacak, bu kanunda da olmayacak. Siyaseten hassas konular olsa da seyretmeyi bir yana bırakıp, neşter vurmak, iş dünyasının önünü açmak ve mağduriyetleri giderebilecek formüller üretmek o kadar zor değil aslında. Soruyu en iyi bildiğiniz yerden soracağım. Eğer bu yapılandırmalar başarılı olsaydı tekrar tekrar kanun çıkarmak zorunda kalır mıydınız? Hayır, kaçınıcı defa kanun çıkarıyoruz. O hâlde, neden başarılı olmadığını sorgulamak lazım, esas mesele burada. Artık vatandaş bu yapılandırmalara karşı olumlu bir tavır ortaya koymuyor, nitekim yapılandırma olsa da olmasa da borcunu ödeyemez hâle gelmiş, hiç önemli görmüyor. Eskiden birisi yapılandırması bozulduğunda bir telaş yapardı: "Ya, bozulacak, bir daha tekrarlanmayacak." Ha, şimdi hiç umurunda değil, valla hiç sallamıyor "Bozulursa bozulur. Ne yapayım ağabey? Çok affedersin, ölmüş eşek kurttan korkar mı? Ben mahvolmuşum, evime ekmek götürüyorum, ne yapacak bana?" diyor. Vatandaşın hâli bu. Ödemiyorlar demiyor, ödeyemiyorlar artık. Dolara bakmadığınız bir ortamda Türk lirasının eriyip gittiği kur artışı yüzünden maliyetlerin arttığı... Döviz cinsinden ödemesi varsa ancak Türk lirası kazanıyorsa ne yapın? Buraya gelirken baktık işte, euro 10, dolar 8,50. Hani Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra altı ay içerisinde her şey düzelecekti? Hiç hayal etmiş miydiniz, dolar 8,50; euro 10? Ben iddia ediyorum, yılbaşında yatırımcılar dolara 10 lira fiyat biçiyorlar, 10 lira; maalesef, üzülerken beyan ediyorum.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Hayaldi, gerçek oldu!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Her borçlu suçlu değildir arkadaş. Bu ülkede krizleri çıkaran esnaf ve iş yeri sahibi değil, bu krizleri çıkaran sizlersiniz. Aksine, onlar düzgün düzgün çalışırken sizlerin beceriksiz yönetimleri sonucu krize girerek işlerini ve paralarını kaybediyorlar.

Bütün ülkeler kendini tekrar izole etmeye başladı, görüyoruz; İngiltere, Fransa, şimdi sırada Almanya. Türkiye de muhtemelen aralıktan itibaren hayatı durdurmak zorunda kalabilir çünkü pandemide de kontrolü kaybettiniz. O zaman martta ve nisanda ne yaşadysak -üzülerek söylüyorum- daha ağırını yaşayacağız. Ama bunu hafifletmenin bir yolu var: Madem ekonomide Kurtuluş Savaşı başlattınız, önce milleti borçlarından kurtarın, silin şunları ya, silin ya, bırakın ötelemeyi; alamayacaksınız, milletin canını mı alacaksınız? Silin şunları! Biri çıksın "On yılı geçen borçların asıllarının yüzde 20'sini ödeyenin borçlarını sileceğim. On beş yılı geçenlerin de yüzde 10'unu, 15'ini ödesin sileceğim." veya "Borç miktarına göre, bir yıl süreyle 5, 10, 20, 50 kişi çalıştıranların, istihdam yaratanların borçlarını sileceğim." desin. Bir taraftan, belki istihdama katkısı olur; bir taraftan, alınması muhtemel olmayan bu borçları da siz kafanızdan atmış olursunuz. Bunu gerçekleştirdiğiniz takdirde ülkeye büyük hizmet etmiş, vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu dairelerini, icra dairelerini rahatlatırsınız ve en önemlisi, milletin duasını alacaksınız.

Bana göre kayıt dışı ekonomiye geçiş de bu çerçevede yeniden ele alınarak temiz bir milat başlatılabilir. Bu kanunda yok ama tekrar matrahla ilgili bir talep var, size de geliyor. Bunu, bu kanun içine koymamız bu milleti bir noktada rahatlatacak. Onu da arkadaşlarımız önergeyle, yeni bir matrah bildirimiyle ilgili yeni madde eklemek gerekiyor diye düşünüyorum. Yapabilirsiniz, istedikten sonra neler yapıyorsunuz; dedim ya, bir kanunda 9,5 milyar lira adama vergi muafiyeti getirdiniz; Cemal Kalyoncu, Kalyon İnşaat. Buradan söylüyorum, gizli saklı değil yani bunu bütün millet biliyor. O hâlde vatandaşın da borçlarını silin ya! Parası yok, neyini alacaksınız bu insanların? En azından genel sağlık sigortası borçlarını silin. Genel sağlık sigortasında vatandaşlar zor

durumda.

Kredi ve Yurtlar Kurumu, biraz evvel söyledim, bütün borç 5 milyar lira, o iş bulamayan öğrenci çocuklar var ya, onların hepsi fakir gureba ailelerin çocukları ya. Onların boğazına çökmüşsünüz; “Öde öde...” Ödeyemiyor çocuk ya. İş mi veriyorsunuz çocuklara? Çocuklar işsiz, üniversiteyi bitirmiş işsiz, Kredi ve Yurtlar Kurumu diyor ki: “Benim paramı öde.” Nasıl ödeyecek? Silin şunu, 5 milyar lira, size hiçbir şeye ifade etmez. Ne olacak? Cemal Kalyoncu’ya verdiğinizin yarısı, bu kadar çocuk bu dertten kurtulacak. Cemal Kalyoncu mu önemli, o çocuklar mı önemli? Valla o çocuklar önemli. Yarın öbür gün onlar bir başka iktidarın yanındaydı, şimdi sizin yanınızda, yarın bir başkasının yanına geçecekler ama bu çocuklar çok hayır dua edecekler. Bir de devlete güvenecek, diyecek ki: “Devlet benim arkamda durdu. Ben, fakruzaruret, sıkıntı içerisindeyken devletim benim aldığım krediyi affetti.” Devlete aidiyeti çoğalacak. Bu borçları daha önce sildiniz, 5 milyon insanın genel sağlık sigortasından dolayı borcu var. Bu sayı, geliri asgari ücretin üçte 1’inden fazla olduğu için sigorta primini ödemekle yükümlü fakat ödeyemeyenlerin sayısı. Bu borçların yapılandırılmasına, faizlerin silinmesine, hatta bir ara on iki-on sekiz ay taksit filan yaptık, ona rağmen ödenmedi. SGK verileriyle yapılan bir araştırmaya göre prim ödeme yükümlülüğü olmayanlarla birlikte Türkiye’de 14 milyon 400 bin kişi sağlık hizmetlerine ulaşamayacak kadar yoksul. Yani 15 milyon kişiye yakın insan sağlık hizmetlerine ulaşamayacak kadar yoksul. Bu insanlar işsiz, bu insanların hiçbir geliri yok, gelir beyan edemese bile bu primler her ay bu insanlara borç olarak yazılıyor. Adam “Yahu, param yok, çalışmıyorum, gelirim yok.” diyor. “Olsun, biz sana borç yazalım.” Niye? “Bize para lazım.” Niye? “Kalyon İnşaata vereceğiz.” Niye? “Mehmet Cengiz’e vereceğiz.” E, günah ya, vallahi günah! “Gelir beyan edemeyenlerin primini devlet zaten ödüyor.” demeyin, SGK’ye gittiğinizde “Çadırda bile kalsanız bu para ödenecek.” diyor vatandaşa. Öyle söylediğiniz gibi olmuyor uygulamada.

Prim ödemesi, mevcut ekonomik şartlarda milyonlarca kişi için ya imkânsız hâle geliyor ya da diğer temel harcamaların artmasından dolayı genel sağlık sigortası primi ödemeye sıra gelmiyor. Böylece, genel tabloda sigorta primini ödeyemeyenlerin sayısı artıyor, artık buna bir son verin. 5 milyon Suriyeliye bakmakla övünen iktidar, genel sağlık sigortası borcu olan 5 milyon kişiye bakamıyor.

Genel sağlık sigortası borcu olanlara sesleniyorum: Sizi yok farz eden bu iktidar, 5 milyon Suriyeliye bakmakla iftihar ediyor, haberiniz olsun. Çünkü borcu olanlar, o genel sağlık sigortası borcu olanlar var ya, 1 Ocak 2021’den itibaren sağlık hizmetlerinden faydalanamayacaklar, hastanelere gidemeyecekler. “Evde ölü.” diyorsunuz bu insanlara. “Doktora gidemezsin, hastaneye gidemezsin, evde ölü.” Yani bunların suçu ne, Suriyeli olmamak mı? Türk olmak bu kadar bir yük getirir mi ya insanın kendi ülkesinde? Günah değil mi bu insanlara? Türk olmak mı bu insanların suçu? Yerli ve millî değilsiniz derken bunun için söylüyorum. Ne söylüyorsanız hep tersini yapıyorsunuz, hep inkâr ediyorsunuz ama yerli ve millî değilsiniz. On sekiz sene öncesine gidersek belki ithal bile sayılabilirdiniz vallahi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; istihdama yönelik sunduğunuz maddelere baktığımızda görüyoruz ki 25 yaş altındakilerin kısmi süreli istihdamlarına yönelik işverenlere birtakım ayrıcalıklar sağlanmak isteniyor. Genç işsizliğin farkına varmanız bizi ziyadesiyle mutlu etti, teşekkür ediyoruz, sevindik. Yıllardan beri genç işsizliğin yüzde 25’in üzerinde olduğunu hep haykırıyoruz burada, iktidar en sonunda bu sorunun farkına varabilmiş. Farkına vardı ancak yine çözüm diye ortaya koyduğu teklif gençleri mağdur edecek cinsten. Kanun teklifiyle diyorsunuz ki: “25 yaş altı gençler kısmi süreli çalışabilecek ve böylece istihdama katılabilirler.” Eyvallah. Bu, şu demektir: Ey işsiz genç! Kardeşim, seni on günü aşmamak üzere işe alabilecekler, sadece on gün. Tabii, çalıştığın gün kadar para kazanacaksın, on gün çalışsan asgari ücretin üçte 1’i kadar alacaksın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Yani bu öğrenciye, bu gence diyorsunuz ki: “İyi ihtimalle, 800 lira para kazanacaksın.” Getirdiğiniz teklif bu. “O 800 lira parayı cebine koyacaksın.” diyorsunuz. İşte, Adalet ve Kalkınma Partisinin gençlere sunabileceği gelecek ancak budur, yarı zamanlı bir iş ve 800 lira maaş. Gençlerle ilgili bütün ufkunuz, vizyonunuz bu kadar.

Bir başka maddeyse 25 yaşın altında ve 50 yaşın üstünde olanlar için ihdas edilmiş. Bu kişiler için, belirli süreli iş sözleşmesi düzenlemesini gerektiren şartlar aranmaksızın belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışmalarının önü açılıyor. Bunun ne demek olduğunu biliyor musunuz? Bu kişiler varsayalım ki iki yıl çalıştıktan sonra işten çıkarıldı, ne kıdemleri olacak ne de ihbar tazminatları, dimdizlak ortada kalacaklar.

Öte yandan, emeklilikte yaşa takılanlar var; ne emekli olabiliyorlar ne de yaşlarından ötürü iş bulabiliyorlar. Defalarca “Gelin, bu emeklilikte yaşa takılanların dertini çözelim, emeklilik haklarını geri verelim.” dedik, yaşamadınız. Şimdi ne yapıyorsunuz? 50 yaşın üstündekilerin iş bulabilmesi için onlara da belirli süreli iş sözleşmesi yapılmasının önünü açıyorsunuz. Bu, ölümü gösterip sıtmaya razı etmektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hatibin kürsüden grubumuza dönük ithamlarını asla kabul etmediğimiz kayıtlara geçirilmesini istiyorum. AK PARTİ milletin bağrından çıkmış, milletin gösterdiği istikamette siyaset yapan, millete dayanan, millî iradenin temsilcisi bir partidir. İddiaları ve ithamları kabul etmiyoruz.

Teşekkür ederim. [İYİ PARTİ sıralarından alkışlar (!)]

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Utanırısın diye yaptık.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle, yüksek heyetinizi hürmetle selamlıyorum.

Bu teklifte de olduğu gibi, kanun tekliflerinde torba düzenlemeye gidilmesi, etki analizinin olmaması, bazı maddelerin ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmemesi gibi hususlar uzun yıllardır hep eleştirdiğimiz konulardır. Yasama kalitesinin artırılması, yasama işlerinin sağlıklı ve düzenli bir şekilde yürütülmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün yepyeni bir anlayışla ele alınması konusunda tüm siyasi parti gruplarına sorumluluk düşmektedir. İç Tüzük yenilenmez ise Meclisin ve siyaset kurumunun itibarını da zedeleyen ve yıllardır yaşanan gereksiz tartışmalar ve zaman kayıplarının hâliyle aynen devam edeceği açıktır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine de uyum sağlanması dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü’nün bir an önce gözden geçirilip yeniden yazılması gerektiği görüşümüzü buradan yineliyorum.

Değerli milletvekilleri, insanlığın sağlığını ve varlığını direkt hedef alan çok tehlikeli bir salgın ağır bir mesele olarak gündemdeki sıcaklığını daha da yakıcı bir şekilde sürdürmektedir. Beşeriyet büyük bir musibet ve melanetin pençesinde âdeta kıvrınmaktadır. Bütün ülkeler salgına karşı büyük uğraşlar vermektedir. Son günlerde aktif vaka sayılarının hızla yükselişe

geçmesi bazı ülkelerde salgına karşı ekonomik ve sosyal hayatı kısıtlayıcı önlemleri yeniden gündeme getirmiştir. Covid-19 salgını küresel ekonomik aktiviteyi çok olumsuz etkilemiş, arz ve talebin önemli ölçüde daralmasına, tedarik zincirlerinin aksamasına, ticaret hacminin gerilemesine ve işsizlik oranlarının yükselmesine neden olmuştur. Tüm dünyada atılan normalleşme adımlarının da katkısıyla öncü göstergeler yılın üçüncü çeyreğinde ekonomik aktivitede toparlanma eğilimine işaret etse de son günlerde vaka sayısındaki yüksek artış önümüzdeki döneme ilişkin belirsizlik yaratmaktadır. Türkiye, salgına yönelik sağlık, güvenlik ve ekonomi başta olmak üzere her alanda etkili önlemleri süratle uygulamaya koymuş; ihtiyaç duyulan her girişimi akıl, sabır ve soğukkanlılıkla tereddütsüz ifa etmiştir. Devlet tüm kurum ve kurullarıyla seferber edilmiştir. Salgınla mücadelede bugüne kadar önemli bir aksama yaşanmamıştır. Böylesi bir felaket karşısında seri ve etkili kararlar alınarak kaosa ve karmaşaya asla müsaade edilmemiştir. Türkiye, filyasyon çalışmaları, tanı ve tedavi hizmetleriyle dünyayı kendisine hayran bırakmıştır. Covid-19 hastalarına ücretsiz tedavi hizmeti veren ve bu süreçte birçok ülkeden vatandaşlarını uçakla getiren ülke Türkiye'dir. Sağlık diplomasisi ve yumuşak güç kapsamında 155 ülkeye tıbbi yardımıyla müşfik ve merhametli yüzümüz gösterilmiştir.

Salgının ekonomimiz ve vatandaşlarımız üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak amacıyla bir dizi tedbir süratle uygulamaya konulmuştur. 18 Mart 2020 tarihinde açıklanan Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi daha sonra ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda alınan yeni tedbirlerle genişletilmiş, toplumun tüm kesimlerinin bu süreçte desteklenmesi sağlanmıştır. Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi ve alınan diğer tedbirler kapsamında ihtiyaç sahibi hane halkına nakit desteği verilmiş, en düşük emekli aylığı yükseltilmiş, kısa çalışma ödeneğinin kapsamı genişletilmiş ve ödemesi kolaylaştırılmış, telafi çalışma süresi artırılmış, istihdamın sürekliliği desteklenmiş ve bireylerin krediye erişim imkânları artırılmıştır. Salgından yoğun etkilenen sektörlerdeki işletmelerin üç aylık vergi ve prim ödemeleri ertelenmiş, işletmelere sektörel odaklı vergi indirimleri yapılmış, kredi ödemelerinin ertelenmesi imkânı tanınmış, temerrüde düşen firmalara mücbir sebep açıklama imkânı getirilmiş ve kredi teşvikleri verilmiş, Kredi Garanti Fonu'nun limiti artırılarak teminat sıkıntısı yaşayan işletmelerin finansmana erişimine imkân sağlanmıştır. Üretimin ve tedarik zincirinin kesintiye uğramaması, istihdamın korunması ve finansal sistemin sağlıklı işleyişinin sürdürülmesi için eş güdümlü politika adımları atılmıştır. Böylece, salgının ekonomiye etkisi en aza indirilmiş olup ekonomik faaliyette yılın üçüncü çeyreğinden itibaren V tipi bir toparlanma görülmektedir. Alınan etkili önlemler sayesinde bazı hizmet sektörleri dışında tüm sektörlerde hareketlilik başlamış, üretim çarkları hızla dönmeye başlamıştır. Haziran ve sonraki aylara ait sanayi üretimi, imalat sanayi kapasite kullanım oranı, Satın Alma Yöneticileri Endeksi, güven endeksleri, kurulan şirketlerin sayısı, rekor kıran ihracat ve elektrik tüketimi gibi veriler ekonomideki toparlanmanın hız kazandığını açıkça göstermektedir.

Dün açıklanan ekim ayı Türkiye İmalat Sanayi Raporu PMI verisinin 53,9'a yükselerek Türk imalat sektörünün üst üste beş ay büyüme gerçekleştirdiğine, üretimdeki artışın ivme kazandığına, istihdam yaratma hızının son otuz iki ayın en yüksek düzeyinde gerçekleştiğine işaret etmektedir. Yine, 17,3 milyar liralık ekim ayı ihracat rakamı, cumhuriyet tarihinin aylık ihracat rekoru olarak tarihe geçmiştir.

Türkiye'nin salgının başından itibaren gösterdiği kriz yönetimi bir başarı hikâyesi niteliğindedir. Vatan ve vicdan hassasiyetini kaybetmemiş her Türk vatandaşı bu gerçeği bihakkin teslim edecek ve onaylayacaktır. Nitekim, onaylamakta ve bununla iftihar etmektedir. Elbette Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bu başarıda büyük katkısı bulunmaktadır.

Ekonomi üzerinden sürekli kara propaganda yapan odakların Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini karalama konusunda da emel ve ağız birliği içinde olmaları dikkat çekmektedir. Türkiye bir yandan salgınla, bir yandan terörle başarılı bir mücadele verirken diğer yandan da yoğun bir şekilde maruz kaldığı bölgesel ve küresel dayatmaları, ekonomik ve siyasi baskıları, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de sağladığı imkânlarla, alınan etkili tedbirler sayesinde boşa çıkarmaktadır. Bilinmelidir ki döviz ve faiz üzerinden Türk ekonomisini sıkıştırma girişimleri de sonuçsuz kalacaktır. Yeni hükümet sistemine yönelik yıpratma taktikleri beyhude bir gayrettir. Egemenliğin sahibi aziz milletimiz, 16 Nisan 2017'de kati sözünü söylemiştir. Bizim sözümüz Türk milletinin sözüdür, bu söz yere düşmeyecek, Türkiye geriye gitmeyecek, eskiye dönmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi Covid-19 salgınının ekonomik ve sosyal hayata olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla daha önce uygulamaya konulan tedbir paketlerine ek olarak istihdamı korumaya ve artırmaya yönelik işe hızlı dönüş desteği, ilave istihdam teşviki, işini kaybetmiş kişiler ile kayıt dışı çalışanlara yönelik istihdama dönüş desteği, kısmi süreli çalışmanın ilave istihdam şartıyla teşviki gibi birtakım teşvik düzenlemeleri ile süresi yıl sonunda sona erecek bazı uygulamaların süre uzatımları, esnek çalışmayla ilgili düzenlemeler, indirim ve istisna öngören bazı vergi düzenlemeleri, varlık barışı ve kamu alacaklarının yapılandırılması ile kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan bazı düzenlemeleri içermektedir. Esnek çalışmayla ilgili düzenlemelerin çalışanların güvencesiz kalmasına yol açmaması hususu dikkate alınmalıdır. Yine, kayıt dışı çalışanlara yönelik destek uygulamasının hem istismar edilebileceği hem de kayıt dışılığı özendirebileceği dikkate alınarak uygulamada sıkı denetim yapılmalıdır.

Başta vergi ve SGK primi olmak üzere kamu alacaklarının yapılandırılması hem ekonomimiz için hem de vatandaşlarımız için olumlu olacaktır. Esasen yapılandırma uygulamalarının devletin gelir yapısını tahrip ettiği, vergi ahlakını bozduğu, vergi sistemine olan güveni sarstığı, sürekli bir beklenti ortamının doğmasına neden olduğu doğrudur. Ancak küresel salgın nedeniyle içinden geçtiğimiz sıkıntılı dönem de dikkate alınarak yeni bir yapılandırma yapılması kaçınılmaz olmuştur. Kamu alacaklarının yapılandırılmasıyla ilgili düzenlemede 31 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan kesinleşmiş alacaklar yapılandırmaya konu edilmektedir. Bazı para cezaları kapsama alınmamıştır. Vergi dairelerinin takip ettiği adli para cezaları ile düzenleyici ve denetleyici kurumlarca verilen idari para cezaları, Covid-19'la mücadele kapsamında verilen idari para cezaları, tütün ve tütün mamulleri kullanımından kaynaklanan idari para cezaları yapılandırma kapsamı dışındadır.

Yapılandırma kapsamına alınan kamu alacakları genel olarak şunlardan oluşmaktadır: Vergi dairesinin alacaklı olduğu tüm vergiler, belediyelerin takip ettiği emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, ilan ve reklam vergisi gibi tüm vergiler; vergi cezaları, gümrük vergileri idari para cezaları; sosyal güvenlik sigorta primleri, genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri idari para cezaları; rücu alacakları, yersiz ödemeden doğan alacaklar; BAĞ-KUR sigortalılarının dondurulan dönemlere ilişkin primlerinin ihyası; belediyelerin su, atık su, katı atık ve katılma payı ücreti alacakları; il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile bunlara ait şirketlerin taşınmaz satış, irtifak hakkı ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan kira alacakları ve hasılat payları; kalkınma ajanslarının il özel idareleri ve belediyeler ile sanayi ve ticaret odalarından olan alacakları; yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının amme alacakları; Vakıflar Genel Müdürlüğü ve mazbut vakıfların kira alacakları; Kredi ve Yurtlar Kurumu öğrenci kredileri, trafik para cezaları; seçim, nüfus ve askerlik para cezaları; kara yollarından usulsüz geçiş para cezaları; Karayolu Taşıma Kanunu'na göre kesilen para cezaları; Çevre Kanunu'na göre kesilen para cezaları; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden organize sanayi bölgelerine ve sanayi sitesi yapı kooperatiflerine kullandırılan krediler; KOSGEB'in geri ödemesiz destekler, kredi faiz destekleri, geri ödemeli desteklerden ödenmemiş destek tutarlarıyla KOSGEB aidatları; Türk Standardları Enstitüsü'nün hizmet alanları kapsamında bulunan alacakları; TOBB kapsamında oda, borsa ve birlik aidatları, navlun hasılatı oda payları ve borsa tescil ücretleri ile sigorta eksperleri ve sigorta acenteleri levha aidat borçları; ihracatçıların ihracatçı birliklerine olan üyelik aidat borçları; TESK kapsamında esnaf ve sanatkârların oda aidatları ile oda ve federasyonların katılma

payları; Esnaf ve Sanatkarların Meslek Eğitimini Geliştirme ve Destekleme Fonu borçları; TÜRMOB kapsamında meslek mensuplarının oda aidat borçları ile odaların birlik payı borçları; avukatların ve stajyer avukatların baro kesenekleri ile staj kredisi borçları yapılandırma kapsamına girmektedir.

Alacak asılları ile buna Yİ-ÜFE (Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi) aylık değişim oranları uygulanarak hesaplanacak tutarın bu kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi öngörülmektedir. Böylelikle faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî amme alacakları silinmekte, yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları uygulanarak hesaplanacak tutar esas alınmaktadır. Asılları ödenmiş alacaklardan kalan ferîlerin yüzde 60'ı, idari para cezaları aslının yüzde 50'si silinerek kalanının Yİ-ÜFE'yle hesaplanarak yapılandırılması öngörülmektedir.

Yapılandırılan alacaklar ikiye aylık devreler hâlinde 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitle ödenebilecektir. Belediyeler için 120, özel idareler ve spor kulüplerine 72 aylık bir ödeme planı sunulmaktadır. Yapılandırılan alacağın ilk taksit ödeme süresi içerisinde tamamen ödenmesi hâlinde hesaplanmış olan Yİ-ÜFE tutarından yüzde 90 oranında, ilk 2 taksit içerisinde ödenmesi hâlinde ise yüzde 50 oranında indirim yapılacaktır. Kanundan yararlanmak isteyen borçluların 31 Aralık 2020 tarihine kadar ilgili idarelere başvurması gerekmektedir. Genel olarak Hazine ve Maliye ile Gümrük İdaresine yapılacak ödemeler 2021 yılının Ocak ayında, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemeler de Şubat ayında başlayacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak kanun teklifinin Komisyon görüşmelerinde çiftçimiz, köylümüz ve esnafımızın kooperatifleri aracılığıyla kullandığı ve zamanında ödeyemediği kredi borçlarının da yapılandırma kapsamına alınması önerimiz olumlu görülmekle birlikte üzerinde çalışılması gerekçesiyle teklifte yer almamıştır.

Sanayi Bakanlığı bütçesinden organize sanayi bölgelerine ve sanayi sitesi yapı kooperatiflerine kullandırılan krediler yapılandırma kapsamına alınırken Tarım Bakanlığına ve Orman Genel Müdürlüğüne tarımsal kooperatiflere ve orman köylüsüne kullandırılan kredilerin de kapsama alınması doğru olacaktır.

Ayrıca çiftçimiz ve üreticimizin Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankasından kullandığı krediler; esnaf ve sanatkarlarımızın kredi ve kefalet kooperatifleri ve Halk Bankasından kullandığı krediler de kapsama alınmalıdır.

Yine, sulama kooperatifleri birliklerinin TEDAŞ'a olan elektrik borçları kapsama alınmalı, hatta 2009 yılı öncesinden gelen ve ödenmesi mümkün görünmeyen bu borçlar, 2018 yılında DSI'nin sulama kooperatiflerinden alacaklarına yapıldığı gibi tümüyle silinmelidir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifiyle Esnaf Ahilik Sandığı uygulaması yeniden ertelenmektedir. Esnaf Ahilik Sandığı, 2017 yılında kurulmuş ve 1/1/2018 tarihinde yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır. Ancak yürürlük tarihi 2017 ve 2020 yıllarında ertelenmiş, bu kanun teklifiyle de 31 Aralık 2023 tarihine ertelenmektedir. Esasen, iş yeri kapanan, işini kaybeden esnafa destek olmak üzere kurulan Esnaf Ahilik Sandığının, esnaf için büyük yarar sağlayacağı açıktır. Ancak esnafın ilave yüzde 2 prim ödeyebileceği gücünü dikkate alınarak uygulama ertelenmektedir. Esnafın uzun vadeli sigorta prim kollarında indirim yapılarak Esnaf Ahilik Sandığının daha erken uygulamaya geçmesi konusunda bir çalışma yapılmalıdır.

Salgının etkisiyle ve alınan önlemlerden dolayı aylardır çalışmayan, çalışsa da müşteri gelmeyen esnafımız sıkıntı içerisinde. Kantin, yurt, kahvehane, lokanta, kafe, düğün salonu gibi işletmeciler esnafımız ile nakliyeciler esnafımıza yönelik ek tedbirler alınmalıdır. KOSGEB kredi ve desteklerinden yararlanmak üzere sadece esnafa özgü bir destek programı uygulamaya konulmalıdır. Sicil affı düzenlemesi yapılmalıdır. AVM ve büyük market zincirlerinin şehir merkezinde şube açmaları, adil rekabet şartlarını bozmayacak şekilde kurallara bağlanmalıdır. Çıraklık ve mesleki eğitimin özendirilmesi de dikkate alınarak, çıraklık ve staj süreleri hizmetten sayılmalı ve sigortalılık başlangıç tarihi olarak esas alınmalıdır. Ekonominin barometresi olan esnafa verilecek her türlü destek piyasaya olumlu yansıyacak, hem esnafa hem de ekonomiye katkı sağlayacaktır.

Kanun teklifiyle yapılan bir diğer düzenleme, basın kartı sahibi çalışanların fiilî hizmet süresi zammına ilişkindir. 14 Şubat 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Anayasa Mahkemesi kararıyla basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanların fiilî hizmet süresi zammından yararlandırılmalarına ilişkin mevcut hüküm iptal edilmiş ve iptal kararının yürürlüğü oluşacak yasal boşluğun giderilmesi amacıyla dokuz ay sonraya bırakılmış olup 14 Kasım'da süre dolmaktadır. Bu itibarla, Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla doğacak hukuki boşluğu gidermek amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Esasen basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanların tanımı yapılarak bu meslekte çalışanların tamamı fiilî hizmet zammından yararlandırılmalıdır. Bu kapsamda, gerekli meslek yasası bir an önce hazırlanmalı ve yürürlüğe konulmalıdır.

Covid-19 salgını medya sektörünü de olumsuz etkilemiştir. Sektöre ve özellikle zor durumdaki yerel medyaya mahsus ek tedbirler alınmalıdır. Kanun teklifinde açık cezaevlerindeki Covid-19 izin süresinin uzatılması, Sağlık Bilimleri Üniversitesinin Müttevelli Heyetine YÖK tarafından 2 üye seçilebilmesi ve yurt dışı birimlerinde personel görevlendirilmesi, Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü ve yardımcılığı kariyer mesleği ihdas edilmesi, OHAL kapsamında alınan ilave tedbirlere karşı başvuru yolunun açılması, derneklerin genel kurullarının ertelenmesi gibi konular da yer almaktadır.

Konuşmama son verirken Milliyetçi Hareket Partisi olarak destek verdiğimiz bu kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını, saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, biliyorsunuz bugün enflasyon oranları açıklandı ve beklentilerin biraz üzerinde, 11,89 tüketici enflasyonu açıklandı. Gerçek enflasyonun ne olduğunu tam olarak bilemiyoruz çünkü TÜİK'in verdiği sayılara güvenimiz çok az, sadece biz değil bütün dünya neredeyse böyle bakıyor. O nedenle de alternatif, esasında, enflasyon hesaplamaları yapan gruplar var, onların bilgileri de TÜİK'in verdiği rakamların daha üstünde. Ama biz TÜİK'ten gidecek olursak ve esas -hani tırnak içinde- tüketici enflasyonu ki daha çok gıda mallarının fiyatlarındaki artış olarak değerlendiriliyor, öyle baktığımızda da yüzde 16 civarında yıllık enflasyon.

Şimdi bir bilgi daha vereyim: Üretici enflasyonu -ki onu da açıkladılar- yüzde 18 çıktı. Üretici enflasyonu ile tüketici enflasyonu arasındaki ilişki bir dönem sonra bir mesafeyle etkiler. Dolayısıyla da önümüzdeki dönem enflasyon oranının daha yüksek olma ihtimalinin çok güçlü olduğunu görüyoruz.

Şimdi bunları niye söylüyorum? Bunları şunun için söylüyorum: Bu yasa teklifi, 239 sıra sayılı Yasa Teklifi esas itibarıyla, tabii, torba ve bütün torbalar gibi içinde çok çeşitli şeyler var. Ama bu çok çeşitli olan şeylere baktığımızda çoğunda ekonomiyle ilgili bir bakış açısının yani iktidarın sahip olduğu perspektifin yansımalarını görüyoruz ve benim iddiam o ki bu perspektif sorunlu. Böyle bir perspektiften giderek Türkiye ekonomisinin sorunlarını çözemezsiniz demeye çalışıyorum.

Şimdi, gerçekten de teklife baktığımızda aşağı yukarı 50 küsur maddesi var. Bu maddelerin bir kısmı biliyorsunuz -daha önce buradan geri çekilen 4 madde- daha sonra tekrar Plan ve Bütçeye getirilerek şimdi bu teklifin içine konmuş oldu. Bir de en son yani bu teklif Plan ve Bütçede konuşulurken birdenbire 4 madde, 5 madde ek madde getirdiler, bunlar da genellikle borçların yeniden yapılması çerçevesinde. Fakat ben şöyle bir tarağımda aşağı yukarı maddelerin yarısından fazlasının doğrudan

doğruya ekonominin arz cephesiyle ilgisi var. Ne demek istiyorum ekonominin arz cephesiyle? Yani ekonominin bir arz bir talep cephesi olduğundan giderseniz arz cephesiyle ilgili, yani daha çok üretimle ilgili bazı tedbirler öneriyor ve bunların ne olduğuna baktığımızda da çok kabaca söylüyorum: Madde 1'le işverenlere prim desteği; madde 2'yle prim desteği 2023'e erteleniyor; madde 3 yine prim teşviki; madde 4'le gelir vergisi, stopaj teşviki, damga vergisi desteği 2023'e erteleniyor; madde 6 kısa çalışma uygulamasına esneklik getirmeye çalışıyor; madde 7 prim desteği; madde 8'le istihdamı karşılamak üzere maddi bir destek getiriliyor; madde 11'de vergi indirimi var, madde 14'te vergi indirimi var, 15'te işçi teşviki var, 16'da varlık barışı var, 22'de KDV indirimi var, 23'te KDV öteleme var, 27'de vergi öteleme var; 28'de işçilere esnek çalışma öneriliyor; 32'de prim yükünün azaltılmasıyla ilgili olarak yine işçilere esnek çalışmayı özendirilen bir tedbir var; madde 33'te kurumlar vergisi Cumhurbaşkanının yetkisiyle yüzde 5'e kadar düşürülebilir; madde 39'da konaklama vergisi 2022'ye erteleniyor; böyle gidiyor.

Bunlar ne anlama geliyor? Arkadaşlar, bunların, bu karmaşık cümlelerin bir tek karşılığı var: Arz cephesinde, emek piyasasında esnekliğin sağlanması, böylelikle ücretlerin düşürülmesi, kısmi çalışma koşullarını vesaireyi işin içine katarak ücretlerin düşürülmesinin sağlanması ve asıl önemlisi -belki daha sonra konuşacak olan arkadaşlar olacaktır bu konuda- özellikle belirli süreli iş sözleşmesi biçimindeki öneriyle birlikte kıdem tazminatlarının artık uygulamadan çıkma ihtimalini dahi içeren maddelerden oluşuyor. Yani şöyle hayal edebilirsiniz: İş dünyasının maliyet unsurlarını kısmayı amaçlayan maddelerden oluşuyor bu paket, çokluk. Niye bu yapılıyor? Niye yapıyorsunuz bunu? Plan ve Bütçede konuşurken bu soruları sordum ama ben doğru bir cevap almadım, belki arkadaşlar daha sonra açıklarlar. Çok basit bir gerekçesi var arkadaşlar, bunun için yapıyorlar: Sanıyorlar ki ya da varsayıyorlar ki işçi ücretlerini düşürürseniz, işverenin mali yüklerini düşürürseniz işverenin kâr marjı artar, kârlılığı artar, dolayısıyla da işveren üretim ve yatırım yapar. Hani, şöyle bir şey söyleyeyim: Ben 90'lı yıllarda bir şekilde Hükümetle ilişkili işler yaptığımda da gördüğüm şeydi bu; o zamanlar KİT sistemiyle ilgili, KİT'lerin ürettiği ürün fiyatlarını maliyetinin altında tutarak, işverenlere bir anlamda kâr transferi yaparak onların daha fazla üretim ve yatırım yapacağını varsayıyorlardı ama öyle olmadı, öyle olmadı arkadaşlar. Bu bakış açısı, tıpkı Sayın Cumhurbaşkanının faiz ve enflasyon konusundaki yanlış anlayışına çok benzer bir yanlış anlamın sonucudur ve maalesef bu, buraya kadar bir anlamda bir kanun teklifi olarak önümüze geldi.

Arkadaşlar, üretim ve yatırım -altını çizerek söylüyorum- sadece taleple ilişkilidir. Eğer talep yoksa işverenin maliyetlerini ne kadar düşürürseniz düşürün, bu, işverenin üretimini artırması ve yatırım yapması anlamına gelecek bir etki sağlamaz. İktisat teorisi bunu defalarca denemiştir ve sonuçta vardığı şey bu anlayışın yanlışlığıdır ve dolayısıyla doğrusu da özellikle kriz zamanlarında, ekonomik daralma anlarında talebi artırmaya yönelik tedbirler almayı daha öne çıkarmaktır.

Şimdi, teori bunu böyle görüyor, pratikte de bu birçok vesilelerle denemiş olduğu hâlde, önümüze bir kanun teklifi geliyor ve bizim bu teklifi onaylamamız isteniyor. Bunu doğrusunu isterseniz birkaç nedenle yapmamız mümkün değil. Bir kere, açıkçası şöyle bir gerçek var: Ekonominin krizden çıkması için gerekli talep artışını doğrudan gelir desteği vererek sağlayabilirsiniz; iki, reel ücretleri artırarak sağlayabilirsiniz. Hatta giderek söyleyeyim: Araştırma ve geliştirme harcamalarının artmasını istiyorsanız -ki Hükümetiniz çok istiyor- bunun da bir aracı reel ücretlerin yükseltilmesidir. İşverenin yeni teknolojiler bulmak zorunda hissetmesini sağlamak anlamında bir etki üretecektir çünkü.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla da bu politika tercihleri doğru tercihler değil. Altını çizerek söylüyorum, bu politika tercihlerinin bir tek anlamı var: Vergilerimiz, işverenlerin kârına entegre ediliyor ve bu olurken işçilerin de yaşam standartları düşürülüyor, ücretleri düşürülüyor; olan şey bu. Yani dediğim gibi, belki böyle ifade ettiğimde siz de çok anlamlı bulmayacaksınız bu teoriyi veya bu perspektifi çünkü sonuç olarak beklentinizin gerçekleşmeyeceğini söylüyorum ben size. Çünkü arzla ilgili yapacağınız her türlü işlem, talepte bir şey yapmadan ekonomiyi düze çıkarma imkânı sağlamayacaktır size. O sebeple de çok basit iki politika tercihi var bugün iktidarın önünde: Biri, sıkı politikasıyla faizleri yükselterek dolar üzerinde, kurlar üzerinde baskı üretmek; böylelikle üretim ve yatırımın artmasını sağlamak. İkincisi de karşılıksız gelir transferi yapmak; yoksullara, çalışanlara, işini kaybetmişlere, özellikle pandemiden en fazla yara almış olan kesimlere yönelik olmak üzere gelir transferi politikası benimsemeniz lazım. Ancak bu koşullar sağlanırsa ekonomi düze gider.

Şimdi, ben bakıyorum, Sayın Bakan özellikle bu konular açıldığında çok özgüvenle, işte "V tipi bir iyileşme olacak." diyor. Peki, nasıl olacak bu? Nereden anlıyorsunuz bunu? E, biz de bakıyoruz aynı verilere. Nasıl bunu söylüyorsunuz? Ben size söyleyeyim: "Sayın Bakan nereye bakıyor?" dersiniz, benim gördüğüm kadarıyla endekslere bakıyor bir kere, güven endekslerine bakıyor. Hakikaten, baktığımızda, ekonomi endeksi ekim ayında bir miktar iyileşme gösteriyor. Evet, güzel ama arkadaşlar, Tüketici Güven Endeksi de bunun tersini gösteriyor; daralma var, azalma var. Biz, diyoruz ki: Ya, peki, aynı yere baktığınıza göre... Mesela ben bakıyorum, diyorum ki: Üretimin nereye gittiğini anlamak için bir öncü gösterge olarak kullanılan elektrik tüketimine bakıyorum ekim ayında, düşmüş, düşmüş; ciddi bir şekilde düşmüş. E "PMİ" denilen -çok ünlü oldu bir anlamda, bütün dünyada ölçülüyor bu- perakende satışların eğilimini gösteren değişkenler, endeksler; oradan da baktığımızda yine düşmüş. Yani 1,5 puan düşmüş mesela Eylül'e göre ama biz bunlara bakıyoruz, Sayın Bakan da bakıyor, Sayın Bakan buradan bir "V" tipi iyileşme çıkacağını söylüyor. Biz de bunun tam aksine "L" tipi devam edeceğini söylüyoruz ve bu tedbirlerle gerçekten, böyle bir sorunu aşmak mümkün değil arkadaşlar.

Şimdi, ben, bu teklifler içinde birkaç tane önemli konu var. Ben, doğrusunu isterseniz onların altını çizmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, özellikle Plan ve Bütçede tartışılırken de 3 sendika konfederasyonu temsilcisi karşı görüşte olduklarını açıkça beyan ettiler ama tahmin edebileceğiniz gibi Plan ve Bütçede çoğunluk Adalet ve Kalkınma Partisinde olduğu için geçti. Nedir o? 25 yaş altı, 50 yaş üstü çalışanlara bir teklifte bulunuluyor, deniyor ki: "Sözleşmenizi belirli bir süre için yapın." Bir bilgi vereyim, yani hepinizin bildiği bir şeydir herhâlde ama bizde işçi-işveren arasındaki sözleşmeler belirsiz süreyle yapılır. Neden böyle yapılır? Çünkü eğer bozulursa işçinin kıdem tazminatı ve diğer haklarını alma talebini ortaya çıkarır ki sosyal amaç bakımından da tercih edilen şey budur. Şimdi, böyle baktığımızda siz ne diyorsunuz bize? Bu kaçınılmaz maddeyi hatırlamıyorum ama hepiniz biliyorsunuz bu maddeyi, diyorsunuz ki: "Hayır, belirli süreyle yani iki seneyi geçmemek üzere bir sözleşme yapalım."

Değerli arkadaşlar, iş bulmak kolay değil. Yani Sayın Cemal Bey bu konuyu açıklarken Plan ve Bütçede dedi ki bize: "Canım, karşılıklı gelmişler, sözleşme yapacaklar, ne var bunda? Eşit iki taraf." Hayır, eşit değil Cemal Bey, eşit değil çünkü biri işsiz, para kazanamıyor ve işe muhtaç. Dolayısıyla da burada eşitsiz bir ilişki var zaten. Dolayısıyla bu eşitsiz ilişki belirli süreli iş sözleşmelerinin artmasına sebep olabilir ve bunun sonucunda da zincirleme olarak kullanılması imkânını yaratır ve böylelikle de kıdem tazminatını tümüyle yok eder. Yani önerdiğiniz şeylerden bir tanesi bu ve gerçekten bunu anlamamız ve içimize sindirmemiz bizim için mümkün değil. Çünkü bu, diğer başka görüşlerinizden yani sıra "emek piyasasını esnetmek" dediğiniz şey, tedbirler dizisi... Aslında o da enteresan, o da hakikaten tartışılacak bir şey. Ya, neoliberal dediğimiz teorinin önerilerden biriydi. Yani zaten deminki söylediğim de öyle yani "trickle-down economics" diye bir kavram var yani "Zenginler kazanırsa fakirler de kazanır." anlamına gelecek bir perspektif var.

Arkadaşlar, geçen hafta Davos'ta bu işlerin babası sayılacak olan Klaus Schwab "Neoliberalizm bitti." dedi; bitti. Ya, bitmiş olan bir fikriyatın üzerinden bunu getiriyorsunuz aslında, beni en çok rahatsız eden şeylerden biri bu. Eğer siz gerçekten Türkiye'de siyasetin nabzını tutuyorsanız dünyadaki gelişmeleri de görmek zorundasınız ve dünyadaki gelişmeler sizin bu önerdiğiniz biçimdeki bir anlayışı asla desteklemiyor arkadaşlar. Schwab'ın söylediği şeyi söyleyeyim size: "Bundan sonra 2 şey

önemlidir; ülke içinde ve ülkeler arasındaki gelir dağılımı önemlidir, bundan sonra buna dikkat etmemiz lazım; ikincisi de kamu." Arkadaşlar, katılımcı bir kamu fikri eskisinden daha farklı olarak yeniden gündeme geliyor.

Şimdi, bütün bunlar ortadayken, benim Sayın Cumhurbaşkanının söylediklerinden ve sizlerin de zaman zaman bize söylediklerinizden anladığım kadarıyla, gerçekten yanlış bir şey var ortada. Yani her şeyin Cumhurbaşkanına bağlı olmasıyla Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin hızlı çalışan, çok yetenekli bir sistem olduğunu varsayıyorsunuz. Böyle bir şey yok arkadaşlar, böyle bir şey olamaz zaten. Bakın, bütün kanunların en son maddesi olan yürütme maddesinde "...Cumhurbaşkanı yürütür." diyoruz. Öyle değil mi? Bütün gelen kanunların hepsinde öyle. Niye onu yazıyoruz oraya? Çünkü bir tek hükümet var arkadaşlar, Recep Tayyip Erdoğan Hükümeti. Bana göre ya da mevcut yasaya göre diyelim, sizler de o Hükümetin parçası değilsiniz aslında. Dolayısıyla da burada her türlü kararın merkezleştirilmesiyle, her türlü kararın Cumhurbaşkanlığı nezdinde alınmasını sağlamaya yönelik bir perspektifle yaptığınız şey -ben size söyleyeyim- katılıktır, dinamizmin yok olmasıdır, emir-komuta zinciri ilişkilerin gelişmesidir ve tabii, en önemlisi de devletin imkânlarını haksız yere kullanmaktır. Bunların hepsi var mıdır? Benim gördüğüm kadarıyla birçoğu var bunların ve dolayısıyla da siz böyle bir yerde, böyle bir noktada enflasyonun... Bir de şunu söylemeyi unuttum, şimdi hatırladım: Tüketici enflasyonu 11,89 çıktı ama biliyorsunuz Yeni Ekonomi Programı'nda Sayın Bakanın bu yıl için 10,5'tü enflasyon oranı, tüketici enflasyon oranını "10,5" diye söylemişti, dolar kurunu da "8,10" gibi söylemişti. Bakın, ne oldu? Dolar bugün oldu 8,5, efendim, euro oldu 10 lira.

Şimdi, dolayısıyla da arkadaşlar, yani ben partimizin görüşü olarak şunu söyleyebilirim ki... Bir de varlık barışı meselesi var, evet, ona da değinmek lazım. Bu varlık barışını çok yaptınız, bunu da anlıyorum çünkü Türkiye ekonomisi ve toplum öyle bir yere geldi ki hukuk devleti olamamanın bir sonucudur bu. İnsanlar servetlerini kaçırdılar, kaçırıyorlar. Ben geçen sene Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Bakana sormuştum: Ya, bu borçlar nasıl ödenecek, bu özel sektör borçları diye. Bana verdiği cevap şuydu: "Canım, bunların çoğu 'back to back' kredidir." dedi. Yani ne demek bu? "Adamların kendi parası, zaten kendi paralarını kredi olarak alıyorlar." dedi. Bu böyle midir bilmiyorum ama bildiğim bir şey var, bu şeylerle -varlık barışına 2008'de başlamışsınız, 2013'te yapmışsınız, 2016'da, 2018'de, 2019'da ve şimdi yine bir varlık barışı getiriyorsunuz- gelen paranın da miktarının çok fazla olmadığını söyleyebilirim, beklenenin çok altında kalmış yani hâlâ bir güven sorunu var ve güven sorunu aşamıyorsunuz.

Son olarak, Sayın Başkan, bir dakika daha verirsiniz hemen, mevzu geliyor zaten...

Efendim, bir de bu maddeler içinde benim dikkatimi çeken en önemli şeylerden biri, yüzde 20'ye düşürülmüş olan kurumlar vergisinin Sayın Cumhurbaşkanının yetkisi dâhilinde yüzde 5'e kadar düşürülebileceği şeklinde bir madde koymuşsunuz. Şimdi, değerli arkadaşlar, bu, Meclisin bütçe hakkını ihlal eden bir karardır, Cumhurbaşkanı böyle bir yetki kullanamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Çünkü vergi, vergi oranları, doğrudan doğruya, büyük bir ölçüde, bu tür kararları Meclisin alması gereken durumdadır fakat siz Cumhurbaşkanına böyle bir yetkiyi vermektedirsiniz ve başka konularda da yetki vermişsiniz. Cumhurbaşkanı bunu nasıl kullanacak bilmiyorum ama şunu söyleyebilirim: Cumhurbaşkanı siyasi bir partinin lideri aynı zamanda arkadaşlar. Böyle saçmalık olur mu Allah aşkına? Yani, Cumhurbaşkanının hangi sektöre, hangi şirkete kurumlar vergisini yüzde 5, yüzde 7, yüzde 8, yüzde 10 kullanıp kullanmayacağını biz nereden bileceğiz; dolayısıyla, kayırmacılık yapmayacağından nasıl emin olabileceğiz; bağımsız bir Cumhurbaşkanı olmadığı bir gerçek olduğuna göre?

Dolayısıyla değerli arkadaşlar, biz bu teklife karşıyız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Abdüllatif Şener.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her şeyden önce İzmir'de yaşanan deprem felaketi nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum. Ulusumuz için geçmiş olsun diyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi, bu vesileyle saygıyla selamlıyorum.

Bu torba kanun Komisyonunda eklenen maddelerle birlikte 51 maddeden oluşmaktadır. İktidar ne bulduysa bu torba kanunun içerisine doldurmuştur, yok yok; tam bir hukuk katliamına dönüşmüştür.

Özet olarak ve kabaca şu düzenlemeler yapılmaktadır: Öncelikle, teklifin ilk 5 maddesinde ne var bir bakalım. 31/8/2020 tarihine kadar ödenmemiş olan vergiler, gümrük vergileri, sigorta primleri, belediyelere ait su, atık su, katı atık ücretleri, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının asli ve ferî amme alacakları bu 5 maddeyle yeniden yapılandırılmaktadır. Borç asıllarına ve ferîlerine enflasyon farkı ilave edilerek genel olarak ikişer aylık devreler hâlinde 18 eşit taksitte tahsilat yapılacaktır. İlgililer bu senenin sonuna kadar başvuruda bulunacaklar, ilk taksitini de önümüzdeki yıl ocak ayında veya SGK borçlarını da şubat ayı sonuna kadar ödeyeceklerdir. Gerçekte zaman aşımına uğramış olması gereken 2015 yılı öncesine ait küçük tutarlı alacakların ise tahsilinden vazgeçilmektedir. Diğer taraftan, TOBB, Türkiye Esnaf Odaları, Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi bazı kuruluşların bazı alacakları ile il özel idareleri ve belediyelere ait taşınmazların kira ve satışından doğan alacakları da bu çerçevede içerisinde yapılandırılmaktadır. Önümüzdeki kanun teklifinin ilk 33 sayfalık 5 maddesinin özeti bu şekildedir.

Değerli arkadaşlar, bu yapılandırma borç asıllarını silmiyor, kısmen de silmiyor, tamamen de silmiyor. Hepsine "Ödeyeceksiniz." diyor hükümet. Faizlerini, gecikme zamlarını da silmiyor gerçekten. "Aslını da ferîni de geciktirdiğin süreye enflasyon farkını ekleyip tahsil edeceğim." diyor. "Taksite bağlayacağım." diyor, taksit taksit yani "Ciğerinizi sökeceğim." diyor. (CHP sıralarından alkışlar) Şu corona ortamında, şu pandemide zarar eden, iş yerini kapatan, ekmek teknesini kaybeden insanlar için Hükümetin öngördüğü tedbir bundan ibarettir.

Pandemi nedeniyle geçici olarak kapattığı iş yerlerine tek kuruluş karşılıksız, doğrudan destek vermeyen bu Hükümet, aslında dünyada benzeri olmayan bir uygulama yapmıştır; pandemi nedeniyle, desteksiz kaldığı için tamamen kapanan iş yerlerine dahi aldırış etmemiştir. Tüm dünya, OECD ülkeleri doğrudan destek paketleri açıklarken Türkiye'de Hükümet, bu kesime tek kuruluş doğrudan destek vermemiştir. Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun ifadesiyle "Kırk yıl devletine vergi ödeyen esnafına, kırk gün bakamayan bir Erdoğan hükümeti vardır ortada." Bu gerçekten tam bir zulümdür. Sürekli borç erteliyor, enflasyon farklarıyla, faizleriyle birlikte vatandaşın gırtlığına çöküyor ve tahsilatını yapıyor. Kazanmayan, zarar eden, iflas eden, intihara sürüklenen vatandaşın hâli nicedir, bu Hükümetin haberi yok. Sosyal Yardımlaşma Fonu'na kayıtlı vatandaşlara ödediğiniz birkaç bin lirayı, sakın "Hükümet olarak destek" diye açıklamayın çünkü bu gülünç bir durumdur. O kadarını yapmayan dünyada hiçbir ülke yoktur. Rutin, sıradan işlerle, bu ülkede, bu pandemi karşısında ciddi tedbirler aldığınızı Hükümet olarak söyleyemezsiniz. Daha bu Hükümet 2009 öncesine ait TEDAŞ'ın elektrik borçlarını silmeyi başaramamıştır. On yıldır sürekli yapılandırıyor, yapılandırıyordu TEDAŞ alacakları tahsil edilemediği için tekrar yapılandırıyor, doymuyor, tekrar yapılandırıyor ama bir türlü tahsilat gerçekleşmiyor. Ama vatandaş yormaktan başka hiçbir işlevi olmayan bu yapılandırmalardan Hükümet yorulmuyor ve alacaklardan da vazgeçmiyor. Bugün, bu borçlu vatandaşların çoğu hayatta değil, çoğu ölmüş ama Hükümet neredeyse mezarlıklara bile haciz

koyacak ama yandaş medya patronu iş adamlarına milyarlarca liralık iş veriyor aynı Hükûmet, vergisini de sıfırlıyor.

Bakın, daha kısa bir zaman önce yandaş bir medya patronuna 9,5 milyar liralık bir demir yolu ihalesi verilmiştir. Tamamı 200 kilometrelik yol 9,5 milyar liraya verilmiştir hem de ihaleyle değil, pazarlık yöntemiyle, dost ahabap işi. “Al şu demir yolunu yap, devlet kasasından 9,5 milyar lira al, milyarlarca lira kazan.” diyor ve bu 9,5 milyon lira, milyon lira değil arkadaşlar, 9,5 milyar lira... Bakın, şu anda 2021 bütçesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin başka bir salonunda, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor. Tek bir yandaş iş adamına 200 kilometrelik bir demir yolu yapımı için ödeyeceğiniz para Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin tam 5 katıdır. Bütün personel maaşlarıyla birlikte Meclis bütçesinin, Meclis harcamalarının bir yıllık tutarının 5 katı tutarında bir parayı pazarlık yöntemiyle, dost ahabap ilişkisi içerisinde yandaş bir medya patronuna veriyor bu Hükûmet. Bu 9,5 milyarlık ihale bedeli Anayasa Mahkemesi bütçesinin de 110 katıdır; yetmedi, İçişleri Bakanlığının bütçesi kadardır; Dışişleri Bakanlığının bütçesinin 2 katına yakındır. Saymaya devam edersem şunları söyleyebilirim: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bütçesinin 2,5 katıdır tek bir yandaş medya patronuna verilen iş, 9,5 milyar liralık iş; Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin 1,5 katıdır; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesinin 2,8 katıdır; Ticaret Bakanlığı bütçesininse 1,5 katıdır. Sayarsam uzayıp gidecek ama meramımı yeterince anlattığımı düşünüyorum, bu kadarı yeterli.

Değerli arkadaşlar, bir medya patronuna kim bu kadar para verse elbette gece-gündüz ekranlarda o Hükûmeti göklere çıkarırdı. Neden bu yandaş medya Hükûmetin yaptığı her yanlışla “harika, şahane” diye destanlar yazıyor, propagandasını yapıyor anlaşıyor. Memleketi idare edemeyen, her şeyi arapsaçına çeviren Erdoğan hükûmeti medyaya aktardığı milyarlarca lirayla işi toparlamaya çalışıyor ama siz Hükûmetsiniz, medya patronlarına milyarlar akıtarak yanlışlar düzelmez, önce yanlışlarınızı düzeltmeniz gerekir, yanlışlarınızdan vazgeçmeniz gerekir. Hem, dağıttığınız, yandaşa, yandaş medya patronlarına dağıttığınız bu para kimin parası? Vatandaşın topladığınız paraları dağıtıyorsunuz; ekmek parası olmayan vatandaş bile ekmek alırken fiyata karışmış olarak yüzde 1 KDV ödüyor. Vatandaşın ekmeğinden topladığınız vergileri yanlışlarınızı söylemesin, sizi övsün diye medya patronlarına dağıtıyorsunuz ama aslında iş burada da bitmiyor; dost, ahabap işi pazarlık yöntemiyle 9,5 milyar lira verdiğiniz ahabap iş adamı kazanacağı milyarlarca liranın vergisini ödemesin diye 9,5 milyar liralık kazancına vergi muafiyeti getirdiniz yani peşin peşin vergisini de sıfırladınız. Dükkanın kapatmış, ekmek teknesini kaybetmiş vatandaşın taksit taksit tahsil ediyorsunuz. Niçin? Çünkü 9,5 milyar liralık işin vergisini sıfırlamak için.

Sayın milletvekilleri, bu 51 maddelik torba kanundaki tüm maddeleri ayrı ayrı yirmi dakikada anlatmak mümkün değil, aslında anlatmaya da gerek yok. Hükûmet zaten laf dinlemiyor, yanlışlarında devam ediyor. Sayın Genel Başkanımız Kılıçdaroğlu 2018 Ağustos ayında ekonomik kriz ilk ortaya çıktığında iyi niyetle 13 maddelik bir çözüm önerisi sunmuştu bu Hükûmete, hiçbir maddesini uygulamadılar. Daha sonra da “Bu ülke bizindir; bu millet, bu bayrak, bu devlet bizindir. İyi niyetle Hükûmete tavsiyelerimizi söylemeye devam edeceğiz.” dedi, zaman zaman yol gösterdi, onlara da bu Hükûmet aldırış etmedi. Ekonomik krizden bugüne iki yıl iki ay geçti, kendi bildiğini okuyan Hükûmet yanlışlarına devam ediyor, bu güzel ülkemizi harabeye çevirmeye, insanlarımızın umudunu yok etmeye devam ediyor. İşlerini kaybeden, ekmek tekneleri ellerinden alınan -hiçbir dönemde yaşamadığı kadar çok- insanımız ekonomik nedenlerle intihar ediyor, gençlerimiz işsizlikten perişan oluyor, hayat pahalılığı çekilmez hâle geliyor ama Hükûmet hâlâ diplomasını aldığı hâlde işsiz bıraktığı gençlerimizin öğrencilik yıllarında aldıkları kredilerini faizleriyle tahsil etme gayretindedir. Bu kanun teklifinde de onlarca madde var ekonomik krizle bağlantılı. Bu maddelerin hemen hepsi pansuman tedbirleri niteliğindedir; yara kangren olmuş Hükûmet pansumanla meşguldür ve bu maddeler ve bu Hükûmetin kriz sonrası yapmaya çalıştığı şeyler diğer bir ifadeyle de aspirin tedavisine benzemektedir; ülke sıtmaya yakalanmış, tır tır titriyor ve Hükûmet aspirin tedavisiyle yoluna devam etmeye çalışıyor. Bu iş böyle olmaz ve bu anlayış kökten değişmediği sürece ülkedeki sorunlar çözülmez.

Değerli arkadaşlar, bütün maddeleri geçiyorum, bu teklifin bence en önemli maddesi 22’nci maddedir. Nedir bu madde de? Vatandaşın tek kuruşluk ödenmemiş vergisini taksite bağlayıp gırtlığına çöken bu Hükûmet bu kanun düzenlemesiyle ve bu maddeyle, tek kuruş vergi ödemeden, milyarlarca doları nasıl kazandığı belli olmayan yollarla kazanıp yurt dışında bir köşede stoklamış kişilere “Temmuz 2021’e kadar paranızı Türkiye’ye getirebilirsiniz, tek kuruş vergi almayacağız ve paranızı ananızın ak sütü gibi helal ve yasal kazanılmış para sayacağız.” diyor.

İşin en kötü yanı, bu tür kanunları sürekli, belirli aralıklarla bu Meclisten geçiren de Erdoğan hükûmetleridir. Yanlış saymadıysam şu ana kadar 6’ncı kötü parayı aklama kanunu bu Mecliste görüşülmektedir. Kötü para tehlikelidir arkadaşlar -kara para dememek için kötü para diyorum- ülkeyi çürütür, ahlakı çürütür, devleti çürütür ve bunun dünyada örneği yoktur. Türkiye’de böyle 6 kez kötü parayı aklama kanunu çıkarmış tek bir hükûmet de yoktur. Bu Hükûmetten önceki yüz yıl boyunca bu ülkede böyle kötü parayı vergisiz, sorgusuz, sualsiz aklayan tek bir kanun da yoktur. “Efendim, bu düzenleme MASAK’ın kara para incelemesi yapmasına engel değildir.” diye savunma yapmaya kalkabilir bu iktidar. MASAK’ı 1997 yılında Maliye Bakanıyken kurmuştuk; ne yaptığını, ne yapmadığını iyi bildiğimi düşünüyorum. Daha önce çıkardığınız 5 adet kötü parayı aklama yasanız var, hiçbirinde hiç kimse hiç kara para incelemesi ve soruşturması yapmadınız. Yaptıysanız tek bir örnek getirin; evet, yoktur.

Somut olarak kimseyi kastetmiyorum ama teorik olarak, üstüne basarak söylüyorum, sadece ve sadece teorik olarak şunu anlatmak istiyorum: Yönetici sınıf teorileri vardır. Bu teorileri harmanladığınızda ve bu metnin içerisinde ifade edeceğim diğer bazı bağlantıları kurduğunuzda gelişmelerin nelere yol açabileceğini çıkarabiliriz. Yönetici sınıfın, kara paraya yönelmesi, yolsuzluğa yönelmesi, kanunlara aykırı kaynaklara ve servet biriktirmeye yönelmesi, Kur’an’daki ifadeyle tekâsür peşinde koşması bu yönetici sınıfta yeni bir refleks geliştirir. Yolsuzluklar arttıkça o ülkede yönetici sınıf, ülke kaynaklarını nereye harcadığını gizlemeye başlar, ülkede yönetimin şeffaflığı ve hesap verebilirliği kalmaz. Bunu değişik yollarla gerçekleştirir; yasaklar koyar, eleştiren, yönetici sınıfın gizli kapaklı işini ortaya çıkarmaya çalışan gazetecileri, aydınları, hatta politikacıları terör örgütleriyle iş birliği yapmakla suçlamaya başlar, hapishaneleri bu kişilerle doldurur. Gazeteciler, aydınlar, muhalefet artık açıkça konuşamaz hâle gelir, bürokrasiye ser verir, sır vermez hâle dönüşür. Yaptıklarının hesabını veremeyen yönetici sınıf destursuz hâle gelir bu ortamda. Bu güven ortamı yönetici sınıfın daha büyük yolsuzluklara yönelmesinin, akla hayale sığmayacak devasa servetler edinmesinin yolunu açar. Baskılar, yasaklar yolsuzlukları, yolsuzlukların büyüklüğü ise baskı ve yasakların şiddetini artırır. Yasa dışı serveti taşıyamayacak duruma gelen yönetici sınıf bu noktada bir şeye daha ihtiyaç duyar. Bu, varlıklarını yasallaştırma ve legalleştirme ihtiyacıdır. Bu, bu duruma gelen insanın fitratının bir gereğidir. Tüm psikoloji ve siyaset bilimi kurallarına göre bu iş böyle işler. Hüsnü Mübarek’in, Kaddafi’nin yüz milyarlarca liralık servetinin kaynağında ne var zannediyorsunuz? İşte o ülkelerde bu mekanizmaların gelişmesi vardır. Bu noktada, biriken serveti yasallaştırma, legalleştirme çabası içerisindeki yönetici sınıf iki şeye ihtiyaç duyar. Birincisi, kanunlar çıkararak devasa servetini aklamak ister çünkü o, bir çanta dolusu para değildir; taşıyamayacağı kadar, banka hesaplarına sığmayacak kadar, banka dışı hesaplarda tutamayacağı, gayrimenkulden borsa araçlarına varıncaya kadar, taşıyamayacağı boyutta bir varlıktır. İkincisi ise bu legalleşme düzenlemeleri için toplumun hazmetme kapasitesini artırmaya ihtiyacı vardır yönetici sınıfın. Çıkaracağı siyasi krizler, iç-dış krizler, ekonomik krizler bu ihtiyacı karşılar yani halka “Cambaza bak.” derken kendisi malı götürür. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Kısaca, yönetici sınıf kriz sevicisi bir sınıfa dönüşür, kriz sevicisi. Bu, diğer ifadeyle, millet derdine düşmüşken krizi fırsata çevirme işidir ama bu noktadan daha tehlikeli olarak bu, birbirini besleyen mekanizmalar sonunda mafya devletinin ortaya çıkmaya başlamasıdır, en tehlikeli olan nokta budur. Devlet, bu mekanizmalar rahatlıkla işlediği zaman, sonunda mafya devletine dönüşür; devlete özgü kamu gücü mafyanın kılıcına dönüşür. Merak edenler -Türkçe çevirisi yapılmış olanı var mıdır, bilmiyorum ama- Batı'da yazılmış, mafya devletiyle ilgili çok sayıda kitaplardan birini alıp inceleyebilir ve okuyabilir.

Sayın milletvekilleri, ben bu kanun teklifinin bu 22'nci maddesini tehlikeli buluyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Bir cümlem kaldı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Ülkeyi mafya devletine götürecek yola döşenmekte olan taş misali görüyorum. Biliyorsunuz, cehenneme giden yollar iyi niyet taşlarıyla döşelidir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, AK PARTİ hükûmetlerinin vesayetle, darbelerle, paralel ve derin yapılarla mücadele ettiğine, millî iradenin hâkimiyetini egemen kıldığına ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Mafya” ifadesini asla kabul etmiyoruz. AK PARTİ hükûmetleri göreve geldiği 3 Kasımdan -seneidevriyesini bugün yaşıyoruz- itibaren anayasal ve yasal reformlar gerçekleştirmek suretiyle başta vesayetle, darbelerle, derin oligarşik yapılarla, paralel ve derin yapılarla mücadele etmiş, millî iradenin hâkimiyetini egemen kılmıştır. Bu tür iddiaları kabul etmiyoruz. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” anlayışıyla görev yapan AK PARTİ, milletin gösterdiği istikamette, çizdiği rotada yol almaktadır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN – Evet, teklifin tümü üzerindeki gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.59

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Sibel Özdemir (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyorum.

Komisyon? Yok.

Komisyon bulunmadığından teklifin müzakeresi ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 4 Kasım 2020 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.01